

GORENJSKI GLAS

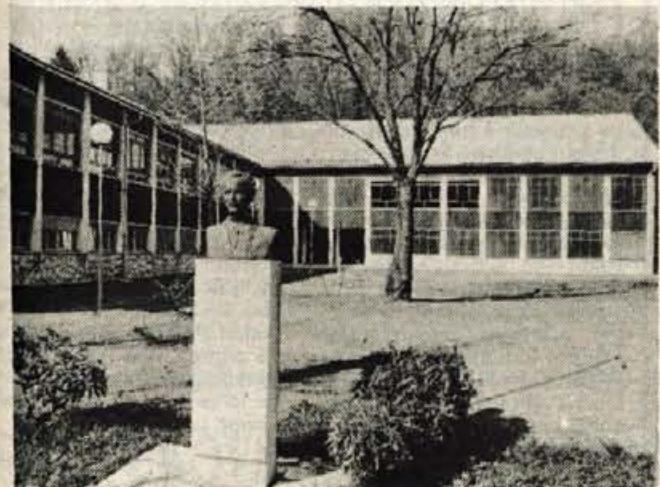
Leto XIII — št. 34 — CENA 5 din

Kranj, petek, 4. maja 1990

Odprite strani

MIHA NAGLIČ
Prvomajsko
spraševanje

IGOR TORKAR
Meditacija o ogorčenosti
in zmedenosti ljudi



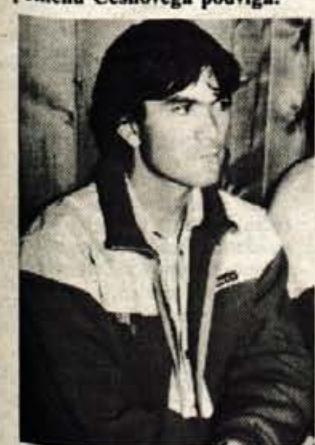
Nova šolska prizidka v Lipnici in Ljubnem - V radovljški občini so v zadnjih osmih letih povečali šole v Radovljici, Lescah, na Bledu, v Gorjah, v Lipnici in v Ljubnem, obnovili so šolo v Ovsish in vložili nekaj denarja tudi v bohinjsko šolo. Kot je ob odprtju šole v Lipnici dejal predsednik gradbenega odbora Zlatko Kavčič, so v občini s temi naložbami, za katere so prispevali denar zaposleni v občini, rešili prostorske probleme najmanj za dve desetletji. Pred prazniki so v občini odprli še zadnja osnovnošolska prizidka - v Lipnici (na sliki) in v Ljubnem. (Več na 2. strani.)

C. Z., slika: G. Šnik

Tomo Česen niza podvige v Himalaji

Sam na vrhu Lotseja

Kranj, 2. maja - Predpraznične dni je v soboto, 28. aprila 1990, obleplala vesela novica izpod Himalaje, da je kranjskemu alpinistu Tomu Česnu uspel vzpon na 8516 metrov visoki Lotse prek doslej nepreplezane južne stene. Že iz ocene slovitega plezalca Reinholda Messnerja, da je ta stena problem za leto 2000, je moč sklepati o pomenu Česnovega podviga.



je bil Tomo Česen, ki sta ga spremljala do baznega tabora še zdravnik Janko Kokalj in snemalc Matjaž Ravnhar. Alpinist Česen je sicer že lani aprila uspel sam splezati v alpskem stilu severno steno Jannuja, vendar je južna stena Lotseja v primerjavi z njo mnogo trši oreh. Lotse je namreč četrti najvišji vrh sveta, katerega 3000-metrska južna stena se konča približno 800 m više od Jannuja, veliko nadmorske višino pa spremljajo še večje objektivne nevarnosti. Zato ni čudno, da so bili vsi dosedanji poskusi vzponov v njej neuspešni. Slovenski Tirolec Messner jo je označil za alpinistični problem leta 2000. Tako smo lahko še bolj ponosni, da jo je že desetletje prej prvi preplezel Slovenec, Kranjčan Tomo Česen. Za izjemen športni in človeški podvig mu tudi mi iskreno čestitamo!

Pred odhodom v Himalajo si je alpinist Česen zastavil še en cilj, vzpon na 8091 m visoko Anapurno I prek zahodne stene. Zaenkrat še ni znano, ali bo na to goro odšel že zdaj ali se bo k njej vrnil jeseni.

Stojan Saje

Cestika predsednika Drnovška

Tomu Česnu je čestital tudi predsednik predsedstva SFRJ dr. Janez Drnovšek, ki je v brzojavki zapisal: »Ob izrednem alpinističnem uspehu, ki ste ga dosegli z vzponom na vrh Lotseja, vam iskreno čestitam. Ponovno ste dokazali, da naš alpinizem sodi v sam svetovni vrh. Želim vam veliko sreče in nadaljnjih uspehov.«



OSNOVNOŠOLCI SPOZNAVajo ŠOLO IN OKOLICO - V kranjski osnovni šoli Simon Jenko so pred prvomajskimi prazniki že petič zapored pripravili v sodelovanju z borcevsko organizacijo v KS Vodovodni stolp kviz z imenom Kaj veš - Kaj znaš. Sodelovalo je blizu 200 učencev iz vseh šestih razredov, ki so odgovarjali na vprašanja o značilnostih tamkajšnje krajevne skupnosti in Gorenjske, preizkusili pa so tudi poznавanje učne snovi in svoje šole. Pri tem so se najbolj izkazali učenci 6.A razreda.

(S. S.) - Foto: G. Šnik



Na Bledu najboljši

Bled, 29. marca - Prvomajska blejska regata je potrdila napoved strokovnjakov, da se letos obeta močna konkurenca med tekmovalci. Na prizorišču lanskega svetovnega prvenstva so se zbrali vsi, ki pri nas v veslaškem športu kaj pomenijo, pa tudi mladi tekmovalci, ki svojo športno pot še začenjajo.

V. S.

Slika: G. Šnik

CVETO ZAPLOTNIK

NOTRANJE POLITIČNI KOMENTAR

Prvomajske (politične) počitnice

So bile letosne "prvomajske počitnice" z dvema praznikoma (dan Osvobodilne fronte in mednarodni delavski praznik) in še z nekaj vmesnimi prostimi dnevi zadnje v povojni slovenski zgodbini, je vprašanje, ki so si ga med prazniki, ko se je dobro čutilo, da se ena oblast poslavljala in da se druga šele pripravlja na uradni prevzem oblasti, zastavljali številni ljudje. Nedvomno je, da bo nova Demosova parlamentarna vladavina pometla z nekaterimi prazničnimi dnevi in jih nadomestila s prazniki, ki jih je večina že doslej slavila. Ker Slovenci radi praznujemo, ni pričakovati, da bi nam (ideolesko) spremembe povzročala preglavice; zdi se mi, da jih bodo še najtežje prenesli tisti, ki so iz kombinacij dveh praznikov delali male počitnice, kakršne so bile, denimo, tudi prvomajske. Letošnje so bile precej drugačne od prejšnjih. Ne le, da so se v nekaterih občinah celo odrekli uradnim proslavam z govorji in nageljni, ampak se je močno spremenil tudi govorniški besednjak. Če so v začetku osemdesetih let tudi iz najbolj ideolesko in politično obarvanih prvomajskih govorov izginile primerjave z "gnilim kapitalizmom", so letosne praznične besede izražale predvsem vsebinske spremembe zadnjega leta, čutiti pa je bilo tudi nekaj strahu pred prihodnostjo. Ljudi ni strah zaradi zamenjave oblasti, bolj se sprašujejo, kako so bo končala gospodarska agonija in koliko ljudi bo na vrhuncu krize "na cesti", pa tudi to, koliko je še Isker in Tekstilindusov, ali je na Gorenjskem še kakšna "zdrava tovarna", če padajo tudi takšni gospodarski miti, kot je begunjski Elan...

Osdredne vprašanje, ki v teh dneh "vznemirja" Slovence, je vprašanje nove slovenske vlade. Kako bo sestavljena, samo iz predstavnikov Demosovih strank ali tudi iz liberalcev, kateri ljudje bodo prevzeli glavna ministrstva, bo to politična ali strokovna vlad...? Znano je, da bo Demos predlagal predsedstvu Republike Slovenije, da za mandatarja nove vlade imenuje krščanskega demokrata Lojzeta Peterleta in za predsednika slovenske skupščine dr. Franceta Bučarja, člana vodstva Slovenske demokratične zveze, veliko pa je še ugibanj na tem, kdo naj bi sestavljalo novo vlado. Iz krogov, ki so blizu Demosovemu vrhu, so se še pred prazniki raziskali govorice, da bo v primeru, če bo vrlada povsem Demosova, dr. Dimitrij Rupel ali Matjaž Šinkovec zunanjji minister, Janez Janša obrambni minister, Igor Bavčar notranji minister, dr. Rajko Pernat minister za pravosodje, dr. Leo Šešenko naj bi v vladu skrbel za okolje in stanovanjsko politiko, Marjan Podobnik naj bi bil kmetijski minister, Spomenka Hribar ministrica za kulturo, Andrej Capuder minister za šolstvo, za ministra za gospodarstvo naj bi bili trije kandidati dr. Jože Mencinger, Marjan Cerar in Marjan Majcen... Čeprav so predstavniki strank na predvolilnih zborovanjih zagotavljali, da imajo za vsa mesta v vladu dovolj sposobnih ljudi z mednarodnim ugodom, pa zdaj, ko gre zares, le ni tako enostavno, tudi zato ne, ker slovenska javnost zahteva boljšo vladu, kot je bila sedanja, predvsem pa bolj strokovno, profesionalno in učinkovito. Če bo Demos pri "kadrovjanju" dal prednost političnim in ideoleskim merilom, strokovnost pa postavljal v drugi plan, potem ne bo dosti boljši od prejšnjih oblastnikov, ki so "strankarsko pripadnost" oz. "moralno neoporečnost" postavljali pred vsa druga merila. V Demosu imajo pri sestavi vlade nekaj težav tudi zato, ker se jim je podrl že pripravljeni scenarij, pa katerem naj bi med Demosovimi strankami dobili največjo podprtoto demokratska in socialdemokratska stranka (vsaj tako je bilo močno sklepati po obsegu in "agresivnosti" volilne propagande), ki naj bi tudi imeli glavno besedo pri sestavi nove vlade.

Kot kaže, se razmere spremenijo tudi v Jugoslaviji. Miloševičeva politika je po ukinitvi izrednih razmer na Kosovu in oprostilni sodbi za Azema Vllasija in soobtožene dobila pred prazničnimi dnevi še nove udarce. Skopska Liga za demokracijo zahteva, da naj zvezni javni tožilec sproži kazenski postopek proti Slobojanu Miloševiću, češ da je neutemeljeno prijavil Azema Vllasija in ostale, in da naj kazen ne bi bila krajsa od štirinajstih mesecev (toliko je nameč "predsedel" Vllasi). Drugi udarec je Miloševičevi politiki zadalo kar državno predsedstvo, ki je ovadilo najvetejšega zagovornika te politike, Mihaila Kertesa, člana srbskega predsedstva, ki je kar vseprek kritiziral in žalil državno predsedstvo ter predsednika predsedstva dr. Janeza Drnovška; k ovadbi pa bi lahko kaj "primaknila" tudi Slovenija, saj je tudi o njej in o njenih predstavnikih javno pripovedoval neresnice in polresnice.

Tradicionalno srečanje

Cerkle - Že od 1963. leta Avto moto društvo Cerkle pod Krvavcem, ki združuje člane iz sedmih krajevnih skupnosti, za 1. maj priredi praznično vožnjo z avtomobili in motorji po krajih pod Krvavcem. Letošnjega tovrstnega prvomajskoga srečanja članov društva se je udeležilo prek dve sto lastnikov avtomobilov in motornih koles ter ljubiteljev rekreacijske vožnje. Družabno srečanje je bilo potem v Dvorjah pod Jenkovo lipo oziroma na športnem prostoru.

A. Ž.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska ČGP Delo Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Naročnina za 1. trimesečje 100 din

Gorenjski glas urejam in pišem: Stefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogat (v. d. odgovornega urednika), Vilma Stanovnik (sport, turizem, poslovne informacije), Danica Zavrl Žlebir (socialna politika, sindikati), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volček (gospodarstvo, Kranj), Andrej Žilar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kulturna), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jelenice), Stojan Saje (državne organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Dušan Humer (sport), Vinc Bošter (mladina, kulturna), Franc Perdan in Gorazd Šink (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Mirjana Drakster (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Nezaupanje v Ravnikov sindikat

Šest mesecov pogojno

Kranj, maja - Kranjski sindikati v svojem nezaupanju do Zveze svobodnih sindikatov Slovenije niso šli tako daleč, kot denimo domžalski ali obalno-kraški, ki terjajo odstop Mihe Ravnika in vodstva, od katerega ne pričakujejo bistvenih sprememb v delavski organizaciji.

Že lani so kranjski sindikati začeli samostojno pot prenove, vendar so vse do kongresa čakali, kako se bo o prenovi izredila krovna organizacija. Z njeno programom prenove so sicer zadovoljni, ne pa tudi s statutarnimi rešitvami in izvolitvijo novega starega vodstva, od

katerega si obetajo le kozmetični sprememb v sindikatu. Ker na kongresu sprejeti statut velja le začasno, šest mesecov, so se v kranjskih sindikatih odločili, da počakajo dodelj, potem pa zahtevajo dopolnitve statuta in nove volitve. Če se to ne bo zgodilo, bo šel kranjski sindikat svojo pot.

Svobodni sindikati Slovenije

Začenja se trd boj med delom in kapitalom

1. Gospodarski sistem smo spremenili tako, da bo delavec v njem brez močnega sindikata lahko vsestransko ogrožen in izkoriscan.
2. Delavec po novem sklepa delovno razmerje s podjetjem in ne več z drugimi delavci. Nismo torej več vsi za vse — vloge so se razdelile. Menedžerji so v tem sistemu dolžni zastopati le podjetniški interes. Kdo pa do zastopal interese delavcev.
3. Menedžment je že dobil veliko moč, delavci pa si moramo to moč šele pridobiti z organiziranjem v močne sindikate. Delavec sam proti menedžmentu ali delavec z močnim sindikatom proti menedžmentu. Razlika, mar ne?
4. Delavec vsekakor potrebuje najprej močan sindikat podjetja, ki ga bo trdno povezoval tudi z drugimi delavci v isti panogi in z vsemi delavci v občini ter državi
5. Ne glede na to, kakšni so bili sindikati doslej, bo delavec v prihodnje tako pri uveljavljanju svojih interesov kot pri zaščiti svojih že pridobljenih pravic lahko računal edino na sindikat, kajti

KDO, ČE NE SINDIKAT:

1. se bo v imenu in za račun delavcev s podjetjem pogajal za primerne plače, ki se v novem sistemu tretirajo zgolj kot strošek delovne sile,
2. se bo boril za čimboljše pogoje dela
3. bo lahko učinkovito zaščitil svojega člana pred krštvami njegovih pravic in zlorabami menedžerskih pooblastil
4. bo s svojo močjo, ki jo lahko ustvarimo samo združeni,
5. bo skrbel za izgrajevanje in uresničevanje sistema socialne varnosti za presežne in brezposelne delavce.
6. bo delavcem, svojim članom, lahko omogočil cenejše nakupe živiljenjskih potrebščin, letovanja in druge ugodnosti, ki si jih posameznik sam ne more zagotoviti.

Vsega tega nam nihče ne bo ponudil, morali si bomo trdo izboriti. Doslej ni bilo potrebno, zato tudi nismo znali. Odslej bomo morali znati. PRIDRUŽITE SE NAM, SKUPAJ BO MO ZNALI IN ZMOGLI! VČLANITE SE V SINDIKAT IN GA POMAGAJTE SOOBLIKOVATI TAKO, DA BO MO VEDEL IN OBČUTILI, ZAKAJ GA IMAMO!

Tako so se v Kranju odločili po posvetih s predsedniki sindikatov podjetij, ki so zelo kritično ocenili dogajanje na kongresu. Beseda je bila tudi o panžni, oziroma teritorialni organiziraniosti sindikata. Sedanj statut (po mnenju predsednikov) pretirano poudarja prvo, v podjetjih pa bi radi, da se imo siceršnjih organizacijskih kalupov tudi njim dopustijo tovrste pobude. Pravijo, da bi morali vzporedno obstajati obe oblike organiziranosti, sindikati dejavnosti zaradi kolektivne pogodbe in posebnosti, ki ob-

D. Z. Žlebir

Ustanovljena neodvisna iniciativna skupina Ženske za politike

Ženske politično marginalizirane

Program skupine Ženske za politiko je prizadevanje za uveljavljanje žensk v politiki, skupine, ki so jo pred prvomajskimi prazniki predstavili na tiskovni konferenci. "Ženske so politično marginalizirane. Kaže, da zaenkrat nobena od starih ali novonastalih zvez in strank ni pripravljena upoštevati žensk kot enakih političnih subjektov."

Pripravljajo se velike strukturne spremembe na vseh področjih, od zaposlovanja do sprememb delovnega časa, socialne in družinske politike, ne da bi se ob tem upoštevalo in raziskalo možne posledice teh sprememb za položaj žensk. Vnaprej zavračamo očitek, če saj bi ženske lahko prepresto stopile v stranke in se ukvarjale

s politiko, pa nočeo. Vprašanje je potrebno obrniti: Zakaj se nočeo vključiti, zakaj nočeo kandidirati, zakaj se izogibajo političnemu delovanju, se med drugim sprejme posebne ukrepe za starše namesto samo za matere. V "sferi družbenega" se bo skupina zavzemala za zavračanje kakršenkoli prebivalstvene politike in spodbujevanje ali restrikтивne ukrepe v zvezi z rojstvom.

Osnovni program je naslojen na treh programskih točkah - politika, sfera dela in sfera družbenega. V prvem

sklopu med drugim zahtevajo sprejetje zakonskih podlag in podpornih ukrepov za realizacijo politične enakosti. V "sferi dela" se med drugim zavzemajo, da se "moški" poklici odprejo za ženske in "ženski" za moške, da se sprejme posebne ukrepe za starše namesto samo za matere. V "sferi družbenega" se bo skupina zavzemala za zavračanje kakršenkoli prebivalstvene politike in spodbujevanje ali restrikтивne ukrepe v zvezi z rojstvom.

Hkrati so naslovile na vladu tudi več konkurenčnih zahtev, med katerimi omenimo zahte-

vo po takojšnji razgrnitvi podatkov vlade o najnovjejem položaju žensk na vseh področjih življenja in zahtev, naj se takoj razširi kadrovske postopke v podjetjih, kjer so "odpuščali odvečne delavce" in najprej odpustili noseče delavke.

Skupina bo ustanovila neodvisni ženski center za informacije, podpirala bo sekcijsko Lilit, sekcijsko LL, SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja, vse zainteresirane ženske pa so vabljene k sodelovanju, vsak dan od 11. do 15. ure na telefon 061/ 224-666, Nataša Radonjič.

V. B.

18. mednarodna razstava mineralov in fosilov

Letos v znamenju Pohorja

Tržič, aprila - Letošnja 18. razstava mineralov in fosilov, ki bo na osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici v Tržiču 12. in 13. maja, pričakuje 40 domačih in 40 tujih razstavljalcev. Pokrovitelj razstave sta mesto Maribor in Univerza v Mariboru s Tehniško fakulteto, razstava sama pa bo tokrat kot posebno zanimivost predstavila kamnine Pohorja. Prvič se bo s svojimi kamninami predstavila tudi Sovjetska zveza. Prireditelj Društvo mineralov in fosilov Tržič prav zaradi vrste zanimivosti, ki jih tokrat pripravlja, pričakuje rekorzen obisk. Tržička razstava je dobila visoko mednarodno priznanje: od 220 podobnih razstav v svetu so strokovnjaki postavili razstavo mineralov in fosilov Tržič na 3. mesto, po kulturi in vsebin pa jo postavljajo na prvo mesto.

Razstavo bo spremjalo tudi nekaj kulturnih dogodkov. Tako bo v petek, 11. maja, ob 17. uri v Paviljonu NOB v Tržiču odprtta razstava akademskoga kiparja Slavka Tihca iz Maribora, ob 19. uri pa se bo na razstavišču v Bistrici s svojo pesmijo predstavil Mariborski oktet. Za to priložnost bo pripravljena tudi pokušina štajerskih vin, pri čemer bo sodeloval Vinigaz iz Maribora.

gradnjo objektov pa prof. dr. Ludvik Trauner iz Maribora. Ob 11. uri bo sejai podpisnikov Družbenega dogovora o finančiranju mednarodne razstave mineralov, fosilov in nakita v Tržiču, ob 14. uri bo strokovni ogled Dolžanove soteske, svetovnoznanega nahajališča fosilov ob Slovenski geološki poti.

Društvo prijeteljev mineralov in fosilov iz Tržiča je tudi tokrat uspelo dobiti nekaj sponzorjev, ki bodo pomagali, da bo razstava doseglja in presegla vse prejšnje. Posebna zahvala gre mestu Maribor, ki se bo predstavilo z vsemi svojimi zanimivostmi. Tehniški fakulteti Maribor za predstavitev 30-letnica dela so fakultete in Geološkemu zavodu iz Ljubljane, ki bo pripravil razstavo Geologija Pohorja. Tu si bomo lahko ogledali kamnine, ki so najdene v nedrajih Pohorja.

nice, Zlatarna Celje bo pokazala moderno oblikovanje nakita z minerali, Muzej Železarne Jesenice bo prikazala okamuelo življenje jeseniškega prostora, predstavljena bo slovenska geološka pot in podobno.

Razstavljalcev se obeta tudi, da bo 1700 kvadratnih metrov površine, kolikor jih je na voljo, hitro premalo. Prvič bo do na tej razstavi razstavljalci tudi geologi iz Sovjetske zveze, kar bo zagotovo tudi posebna zanimivost. Skratka, obeta se nam pravo pravcato geološko doživetje v Tržiču.

D. Dolenc

DOMUS vabi na razstavo

Varovanje našega premoženja

Ljubljana, maj - DOMUS - Center za zaščito potrošnikov v sodelovanju z RSNZ Slovenije vabi na razstavo Varovanje našega premoženja, ki bo od 7. do 13. maja na Gospodarskem razstavili v Ljubljani, v paviljonu Jurček. Razstava bo odprtva vsak dan tudi v nedeljo, od 10. do 19. ure, vstop pa je brezplačen. Podobno razstavo je ljubljanski DOMUS pred nekaj meseci že pripravil, tokrat pa bo razstava skušala š

Nova osnovnošolska prizidka v Ljubnem in Lipnici

V osmih letih rešili vse prostorske probleme

Lipnica, Ljubno, 26. aprila - V radovljški občini so v začetku osemdesetih let načrtovali, da bodo v desetih letih (do konca 1992. leta) razrešili prostorske probleme v vseh osnovnih šolah, vendar pa je odbor za gradnjo, ki ga je vodil Zlatko Kavčič, uspel do delo opraviti že dve leti pred rokom. Ko so v četrtek odprli nova prizidka k osnovnim šolam v Ljubnem in v Lipnici, so že izpolnili vse naloge iz sicer obsežnega programa.

Najprej so povečali šolo v Radovljici, nato rešili prostorsko problematiko v Lescah, na Bledu in v Gorjah, obnovili podružnično šolo na Ovsish, vložili nekaj denarja v šolo v Bohinjski Bistrici, lani jeseni pa začeli graditi šole prizidka k podružnični šoli v Ljubnem in k šoli Staneta Žagarja v Lipnici. Kot je dejal Zlatko Kavčič, v osnovnih šolah radovljške občine v naslednjih dveh ali treh desetletjih ni mogoče pričakovati prostorskih problemov, saj so v osmih letih pridobili 8 do 10 tisoč kvadratnih metrov nove šolske površine, domala polovico toliko pa so je še obnovili. Denar za uresničitev programa so presevali zaposleni v občini, ki so do letos združevali odstotek od bruti osebnih dohodkov, od letosnjega januarja dalje pa 0,73 odstotka. Kaj bo s prispevkom v prihodnjem? Zlatko Kavčič meni, da bi bilo dobro ohraniti manjšo prisvojeno stopnjo za to, da bi vse, kar je bilo zgrajeno, lahko tudi dobro vzdrževali, o pre-

V radovljški občini je zdaj največji prostorski problem v edini srednji šoli, v šoli za gostinstvo in turizem, ki ima za nameček prostore na dveh lokacijah, na Bledu in v Radovljici. Zlatko Kavčič, predsednik odbora za gradnjo osnovnih šol, je dejal, da bi jo moral graditi v sodelovanju z republiko, da pa bi jo lahko pred dvema, tremi leti že lahko zgradili...

stanku pa naj bi se odločalo go spodarstvo.

V Ljubnem so zgradili prizidek, v katerem so štiri učilnice, med njimi dve takšni, ki bosta omogočali tudi telovadbo. Ob šoli so asfaltirali še športno igrišče. V Lipnici so zgradili prizidek z osmimi učilnicami in z malo telovadnico, uredili vmesni člen med staro stavbo in veliko telovadnico, v katerem so pridobili



Prizidek k podružnični šoli v Ljubnem. - G. Šnik

nove telovadne garderobe in po večali kuhinjo in jedilnico, in opravili še nekatera vzdrževalna dela na stari stavbi. Kot je dejal ravnatelj Stane Mihelič, so doslej reševali prostorsko stisko tako, da so učenci nižjih razredov imeli pouk v dveh izmenah, že po prvomajskih praznikih pa bo za vseh 290 učencev pouk le v doldanski izmeni. Z novimi prostori so nastale tudi možnosti za podaljšano šolsko varstvo otrok. Anketa med starši je pokazala, da bi lahko odprli dva oddelka.

V lipniški šoli so zdaj velike prostorske rezerve. Če bi bili vsi razredi zasedeni do normativna (32 učencev) in bi bil pouk hkrati v vseh učilnicah, bi lahko sprejeli okrog šestu šolarjev ali še enkrat toliko, kot jih je zdaj. Ravnatelj Stane Mihelič je dejal, da je zdaj lipniška šola po standardu enakovredna drugim v občini in da upa, da bodo v lipniško šolo začeli zdaj hoditi vsaj tisti otroci iz krajevne skupnosti Lancovo, katerih starši so zaposleni v Lipniški dolini.

C. Zaplotnik

Jubileja Srednje tekstilne in obutvene šole v Kranju

Narekovala ju je potreba gorenjske industrije

Kranj, 26. aprila - Na Srednji tekstilni, obutveni in gumarski šoli v Kranju je bilo pred prazniki slavje ob dveh jubilejih: 60-letnici tekstilne in 30-letnici obutvene šole. Pripravili so tudi priložnostno razstavo učbenikov, ki so jih napisali tamkajšnji učitelji, razstavljal pa je tudi akademski slikar Henrik Marchel, bivši učenec te šole.

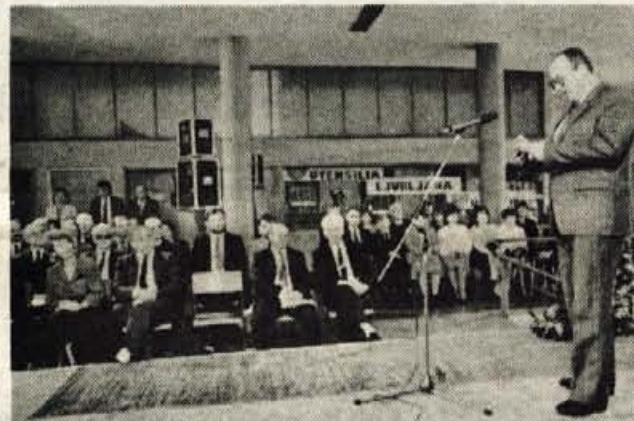
Kranj ima dolgoletno tradicijo tekstilne industrije in nič presestljivega ni, da se je že desetletje pred vojno pojavila tudi potreba po šoli, ki naj bi izobraževala za tekstilno industrijo. 14. maja 1930 je bila v Kranju ustavljena Državna tekstilna šola.

V kulturnem programu je nastopil šolski pevski zbor, osnovan prav za to priložnost, ki sta mu dirigirala Nace Gorjanc in Breda Avenšek. Začel je s pesmijo Boba Dylan Blowing in the Wind. Povabili pa so tudi nekdanje učenca te šole, dramskega igralca Daret Valiča. Prireditve so sklenili z modno revijo, ki so jo pripravili učenci pod vodstvom profesorice Ždenke Frelih.

Sprva je bila dveletna in prvo leto jo je obiskovalo 22 dijakov, do vojne pa je jo končalo deset generacij, to je 208 dijakov. Med vojno ni delovala, takoj prvo leto po njej pa se je šolanje znova nadaljevalo in doživel močan raz-

Predsednica sveta šole Marjeta Bren se je za tri desetletja kakovostnega pedagoškega dela zahvalila trem profesorjem starejše generacije: Mariji Tavčar, Marjanu Delbeljku in Miroslavu Destovniku.

tri predstavljajo velik šolski center z več kot tisoč učenci v 43 razredih in bližu sto zaposlenimi, med katerimi je 70 pedagoških delavcev.



Tekstilni in obutveni šoli je ob obletnicah izrekel priznanje tudi predstavnik zavoda za šolstvo. - Foto: G. Šnik

O zgodovini šole, njeni vpetosti v razvoj kranjske tekstilne in čevljarske industrije ter njeni vlogi v razvoju strokovnega šolstva ter raziskovalne dejavnosti, je spregovorilo več govornikov, med njimi ravnatelj Lojze Rakovec (ta je med navzočimi pozdravil tudi prvega ravnatelja šole dr. Franca Hočevarja), predsednica šole Marjeta Bren, pa tudi kranjski župan Ivan Torkar, ki je šoli izročil veliko plaketo občine Kranj. Ob jubilejih se je izkazala tudi šola, ki je podelila okoli 20

Ob jubilejih je predsednik kranjske občine Ivan Torkar Srednji tekstilni, obutveni in gumarski šoli izročil veliko plaketo občine Kranj. Priznanje je šoli izrekel tudi Zavod za šolstvo Slovenije.

priznanj tovarnam in združenjem, s katerimi vrsto let uspešno sodeluje.

D. Z. Žlebir
Foto: G. Šnik

Policijska uprava v rekordnem času

Kranj, 25. aprila - Po rekordnih 14 mesecih gradnje so pred prazniki predali namenu nov objekt Uprave za notranje zadeve v Kranju, ki bo služil potrebam splošne postaje milice, prometne milice in vsem organizacijskim enotam UNZ Kranj.

Prijetnji delovni prostori so bili razdrobljeni na štirih lokacijah, zato je bilo delo oteženo, stroški najemnin visoki, telekomunikacije provizorične, varnost minimalna, higieniški in delovni pogoji nemogoči. Že 1981. so nameravali graditi nov objekt, vendar čas ni bil nikoli naklonjen investiciji. Tudi 1. marca 1989. ko so začeli z gradnjo, ni bil, vendar so odtehtali številni drugi razlogi, med njimi tudi razsežnost Gorenjske s 190 tisoč prebivalci, katerih varnosti služi omenjena institucija. Od načrta do gradnje so projekt večkrat racionalizirali, tako da ima danes 6000 kvadratnih metrov površin, nekaj več kot polovico pisarniških, ostalo so skladišča, garaze, spremljajoči prostori. Objekt je danes vreden 82.000.000

dinarjev, financirali pa sta ga tretjino kranjska občina (postajo milice Kranj) in dve tretjini republike.

Na predpraznični otvoritvi je načelnik UNZ Kranj Ivan Hočevar pozdravil predstavnike (dosedanjih) občinskih oblasti, vojske in izvajalcev del, nato pa spregovoril o razlogih, ki so terjali novogradnjo. Spregovoril je tudi Ivan Torkar, predsednik kranjske skupščine, ki je med drugim omenil, da Kranj in Gorenjska med zadnjimi dnevoma postavljata nov objekt UNZ. Med gosti je bil tudi Tomaž Ertl, republiški sekretar za notranje zadeve, ki je ob otvoritvi dejal, da je z novogradnjo rešen drugi najtežji primer za delo organov za notranje zadeve. Ovrgel je tudi pomislek, da za takšno investicijo ni pri-



Na otvoritvi nove gorenjske policijske uprave je navzoče pozdravil načelnik UNZ Kranj Ivan Hočevar. - Foto: G. Šnik

meren čas, češ da so tudi policiji potreben ustrezni delovni pogoji za varovanje interesov občanov. Na koncu se je zahvalil gradbenikom (SCT s ko-

operantom Gradbincem) in občinskim možem, ki so v rekordnem času izpeljali gradnjo.

D. Z. Žlebir
Foto: G. Šnik

Izvršni svet se je vendarle ognil možni blamaži

LTH Vincarje čaka na nov parlament

O nadaljnji usodi LTH Orodjarna in livanja v Vincarjih bo govora v novi večstrankarski skupščini, z dnevnega reda zadnjega delegatskega zborna pa je bil umaknjen tudi predlog za imenovanje predstojnika kranjske enote Zavoda za šolstvo Slovenije

Škofja Loka, 3. maja - Na zadnji delegatsko sestavljeni Škofjeloški skupščini, ki je zasedala 25. aprila, sta manjkali dve prvotno napovedani točki, ker sta bili očitno premalo dodelani oziroma zreli za prihajajočo večstrankarsko demokracijo.

Bila je to edino pravilna poteza - vsaj kar zadeva problem Orodjarne in livanje v Vincarjih - poslavljajoče se Škofjeloške vlade, ki bi se v nasprotnem primeru gotovo samo osmešila. Debata o tej vroči temi na javni tribuni je namreč jasno pokazala, da ljudje ne pristajajo (več) na hitre, posiljene rešitve. Nočejo biti več zoglj glasovalni aparat občinskih služb, ampak terjajo zamjenjano vlogo; da občinske službe dejansko stopijo v službo ljudi.

O LTH Vincarji, o tem, ali se tovarni dovoli ekološko-tehnološka sanacija, ki nujno terja prestavitev zidov (znotraj tovarniške ogripe), s čimer se tovarno tudi "za vselej" sprejme v nedrja starega mesta, ali pa se (vsaj za livaško proizvodnjo) vendarle najde ustrezniji prostor v obstoječi industrijski coni, bo torej razpravljal nov večstrankarski Škofjeloški parlament. Naloga tudi zanj ne bo prav nič lahka.

In še nekaj besed o drugi umaknjeni točki zadnje delegatske skupščine. Na prvi pogled se zdi nepomembna, posebej v primerjavi z LTH Vincarje, saj gre tu le za usodo enega človeka, sedanega sekretarja Škofjeloške ZKS - Stranke demokratične prenove, ki naj bi postal predstojnik kranjske enote Zavoda za šolstvo Slovenije. Tržiška skupščina mu je odrekla podporo, ker je, sicer šolnik, od 1982. leta delal v gospodarstvu oziroma politiki, torej zunaj stroke. So se podobnih očitkov zbalili tudi v Škofji Loki ali pa vzel zares grožnje Demosa, da ne bo pustil komunistov na vodilna mesta?

Ce gre za dvome v kandidatovo strokovnost (učitelj matematike in fizike, diplomirani organizator), potem bi jih najlaže ovrgli prav v skupščini in torej ni jasnega razloga za umik razprave. A očitno ne gre samo za to in torej tudi ne več le za usodo samo tega človeka. Jasno je, da vsaka oblast hoče imeti vpliv na šolstvo. S tega vidika je zavračanje partitskega sekretarja na mestu predstojnika Zavoda za šolstvo za gorenjsko območje razumljivo. Ali je pošteno ali ne, ali je v prid težko pričakovani večstrankarski demokraciji, ki naj ne bi bila niti rdeča niti črna, pa je seveda vprašanje, s katerim politika nima dosti skupnega.

H. Jelovčan

Junija kongres SZS

Ljubljana, 26. aprila - Na seji predsedstva Socialistične zveze Slovenije so ocenjevali pravkar minule volitve in uspeh SZS na njih. Menili so, da so bili volilni rezultati celo boljši od pričakovanih, saj kot politična grupacija niso uspeli pravočasno praviti ustrezone reorganizacije. Na seji je ponovno prisla do izraza dvojnost organizacije oziroma dvoje frakcij, ki vlečeta vsaka k sebi in bosta, po mnenju nekaterih razpravljalcev, morala svojo dokončno podobo dobiti do kongresa stranke, ki ga bodo predvidoma pripravili 9. junija.

V. B.

Mladinski svet Slovenije

Ljubljana, 24. aprila - Sedemnajst mlađinskih organizacij in združenj je s podpisom ustanovne listine po nekajmesecnih pripravah končno ustanovilo Mladinski svet Slovenije, katerega poglaviti namen bo predvsem zagotoviti možnost vpliva mladih in njihovih združenj na vse probleme, ki se kakorkoli nanašajo na mladino in njeno problematiko. Mladinski svet Slovenije bo deloval nad strankarskimi in ideoleskimi interesimi in bo imel funkcijo posvetovalne družbene institucije za državne in druge organe in organizacije na vseh področjih, ki se nanašajo na mladino in njene organizacije.

V. B.

Kongres ZSMJ

Konec tega meseca bo v prostorih ljubljanskega Cankarjevega doma potekal 13. kongres ZSMJ, organizacije, ki pravzaprav že nekaj časa ne obstaja več. Sedanja ZSMJ naj bi po mnenju sedanjih vodilne garniture ZSMJ razpadla na tri dele: Mladinski svet Jugoslavije, kot organizacijo, ki bo predstavljala interese mladih javnosti in organom oblasti, Zvezo študentov, kot stanovsko organizacijo in Jugoslovanski novi forum kot koalicijo političnih strank nastalih in nekdanjih mlađinskih organizacij.

V. B.

Življenjski stroški

Pri sindikatih so izračunali, kolikšni so bili marca življenjski stroški tri in štiričlanske delavske družine marca znašajo 14.104,23 dinarja, minimalni 8623,34 dinarjev in nujni 5.572,95 dinarja. Štiričlanska družina pa je za povprečni stroški štiričlanske družine povečali za 2,7 odstotka, štiričlanske pa 2,6, minimalni stroški ene in druge so v primerjavi s februarjem višji za 1,9 odstotka, nujnih mesečnih izdatkov pa za 1,5 odstotka.

Sicer pa povprečni stroški tričlanske delavske družine marca znašajo 14.104,23 dinarja, minimalni 8623,34 dinarjev in nujni 5.572,95 dinarja. Štiričlanska družina pa je za povprečni stroški štiričlanske družine povečali za 2,7 odstotka, štiričlanske pa 2,6, minimalni stroški ene in druge so v primerjavi s februarjem višji za 1,9 odstotka, nujnih mesečnih izdatkov pa za 1,5 odstotka.

Stiki med otroki in starši po razvezi (1)

Otroku sta tudi po razvezi potrebna oba starša

Kot kažejo podatki iz leta 1988, se v škofjeloški občini razdruži vsak peti zakon. Kakšno prihodnost doživljata bivša partnerja po razvezi in kakšno zlasti njuni otroci, ima potlej pogosto na skrbi center za socialno delo. V škofjeloškem so nedavno tega končali raziskavo, ki se manj kot z materialnim blagom teh otrok ukvarja s tem, kakšni so njihovi stiki s starši. Rezultate te študije, ki bo, kakor pravljena avtorica socialna delavka ALBINA KREK, služila prihodnjemu svetovanju, bomo v nekaj nadaljevanjih objavili tudi na naših straneh.

Na Centru za socialno delo Škofja Loka smo se odločili, da zberemo podatke o tem, kako potekajo stiki med otroki in starši, ki so se razvezali. V razvzemnem postopku sodišče odloči o tem, komu se otroci zaupajo v nadaljnje varstvo in vzgojo, starša pa naj bi se sama dogovorila o poteku srečanju med otrokom in tistim od njiju, ki mu otrok ni bil zaupan. Pri tem dogovarjanju pa so večkrat težave, ker sta starša že obremenjena s konflikti v partnerskih odnosih in s samo razvezo le teh še niso rešili. Nekateri starši iščejo pomoč pri dogovarjanju na stike na pristojnem centru za socialno delo, vsi pa ne imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

imeli natančnejše slike o dejanski problematiki. Izbrali smo zakonce, ki so se v občini Škof-

in zato s tega področja nismo

*Hotel »Kokra«***BRDO**POSEBNA
PONUDBA

Grad »Strmol«

za skupine ZA

OBLETNICE

MATUR IN

DRUGIH JUBILEJEV 20 — 30 oseb

NAJ BO VAŠE PRAZNOVANJE NEKAJ

POSEBNEGA! Informacije in rezervacije:
recepčija hotela Kokra Brdo tel. 22-451**VSE V STILU****16. STOLETJA:**

- oprema
- prostorov
- glasba
- strežba
- jedi
- animatör
- kostumi tudi za goste

TV Nordmende Galaxy 51 a 8.990,- din
VIDOREKORDER JVC MCD 321
dinTV ITT NOKIA 51 5100 PS a 9.440,- din
HI-FI STEREO SISTEM ITT NOKIA 741
a 6.392,- din

NORMENDE a 4.990,-

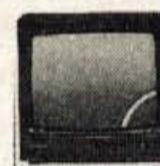
ITALIJANSKA GORSKA KOLESNA
PULLSER:
moška - 18 prestav a 7.610,-
otroška od 4.028,- do 6.067,- din■ Import Export, d.o.o., Tržič
Koroška 26, 64290 Tržič
tel.: 064 50 348
fax.: 064 52-079■ Mini Market
Trg svobode 18, 64290 Tržič
tel.: 064 52-378**Casio**

- velika izbira ročnih ur

PRODAJA NA 6 MESEČNI KREDIT!**OBIŠČITE NAS!**

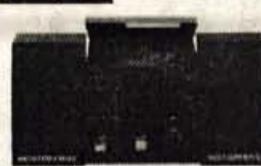
Del. čas: 8. - 11., 14. - 19., sob. 8. - 11. ure

ITT NOKIA - SAMSUNG - TENSAI - MEMOREX - LOEWE OPTA - NORMENDE - JVC

AUDIO · VIDEO · HI FI · TV

GALAXY 51 IMC

MIDI COMPACT SYSTEM MS 3001

**GORENJSKI GLAS**
več kot časopis

MIHA NAGLIČ

**KAR ČLOVEK NE ZMORE,
BOG POMORE**

Tedanji vikar namestnik Andrej Rogelj, doma iz bližnjih Lahovč, je poskrbel, da je prišel dojenček v rejo k družini Basaj (Bassei), po domače Jeras, v Vopoljah pri Cerkljah. Tu je Glavar rastel, kot bi bil reden član družine. Jeras pa je imel v Ljubljani brata, ki je bil ljubljanski meščan. K temu je odšel približno dve leti starejši Glavarjev krušni brat Jernej Basaj, da bi se v Ljubljani izšolal. Ker pa sta bila oba že od zgodnje mladosti prijatelja in sta se čutila kot rodna brata, oba pa tudi nadarjena, je bil spredjet v stricovo hišo v Ljubljani tudi P.P. Glavar. Tu je obiskoval tedanje šole in jih končal z odliko.

Leta 1738 je odšel v Gradec, kjer je dokončal sholastično bogoslovje in na univerzi dosegel diplomo profesorja modroslovja in svobodnih znanosti. postal je magister bogoslovja in modroslovja.

Po odlično končanih študijah v Gradeu ga njegovo diplomsko spričevalo z dne 8. 1. 1742 še posebej hvali kot izredno nadarjenega, vestnega, odličnega študenta. Hotel je postati duhovnik, medtem ko je njegov krušni brat Jernej Basaj že bil v vojaškem poklicu, v katerem je dosegel kasneje celo generalski čin. Ta je bil tedaj že častnik Vojne krajine v bližini Senja. Glavar se je po končanih študijah napotil k njemu, ker mu je bil najbližnji prijatelj, s katerim se je lahko v vseh zadevah pomnen. Verjetno pa je šel tja tudi z namenom, da bi šel od tam obiskat svojega očeta v Italijo.

V Senju je tedaj živel kot vojni dobavitelj neki Zandonatti, s katerim je imel Jernej poslovne zveze. Zandonattijev oče pa je bil osebni prijatelj komendatorja Testaferrate. Tako je Glavar prišel po tej poti v Zandonattijevu hišo za hišnega učitelja. S svojimi sposobnostmi, ki jih je

pokazal, bi se bil lahko uveljavil tudi v posvetnem poklicu, toda hotel je postati duhovnik. Prav zato mu je Zandonatti potrdil tudi listino za "titulus mensae", da bi kot duhovnik imel neko materialno podlogo. Takšna je bila tedajna cerkvena postava. Za to njegovo veliko uslugo mu je bil Glavar vedno hvaležen, kar dokazuje tudi Glavarjev testament.

Generalni vikar senjske škofije je dal Glavarju priporočilo, da zaslubi duhovniško posvečenje. Ker pa je bil nezakonski otrok, mu noben škof ni mogel podeliti mašniškega posvečenja brez papeške dispense. Edino upanje je bil komendant Testaferrata, ki je bil tedaj že v Ascolijsu v Italiji kot papežev guverner. Zato se je konec junija 1743 odpeljal s trgovsko ladjo do Ancone, naprej pa pa do Ascolijsa. Tja je prišel ves razigran, zaprašen in utrujen. Ko je Testaferrati objasnil, odkod je, ga je ta prijazno sprejel, ga postavljal za "maestra di casa", nekakšnega hišnega ekonoma. Verjetno pa ga je hotel prekušiti in spoznati Glavarjeve sposobnosti, zlasti še, ko mu je Glavar povedal svoj načrt in ga zaprosil, naj mu izposluje potreben dispenzo od nezakonskega rojstva. To dispenzo je dobil dne 31. 7. 1743, "s katero se mu daje spregled od zadržka nezakonskega rojstva ali klerika ali duhovnika ali samskega ali oženjenega lai samske ali oženjene". Takšna je bila tedaj splošna formula za takšen primer.

Klub tej dispensi pa mu škof v Ascolijsu ni hotel podeliti niti nižjih redov, čeprav je tudi Testaferrata posredoval. Tedaj je sklenil vrmiti se nazaj v Senj, kjer je upal doseči svoj cilj. Testaferrati je bilo to všeč, posebej še, ker je spoznal tudi Glavarjeve gospodarske sposobnosti. Zato mu je dal pooblastilo, da naj, ko bo prišel v Komendo, zamenja tedanjega njegovega

kovinotehna**BLAGOVNICA FUŽINAR JESENICE**daljinsko upravljanje
vhod za video**Enkratna možnost nakupa
na 5' mesečni kredit****NEMOGOČE JE MOGOČE - NEMOGOČE JE MOGOČE**ŠIVA
REŽE
ROBI HKRATI**Leo Kruppe**BELJAK CENTER
WIDMANNGASSE 41, tel.: 9943-4242-26039**PFAFF**

HOBBY LOCK 784

(GLEJ SLIKO)

NETO 7067

PRINESITE TA OGLAS S

SEBOJ IN DOBJE DARILO

PFAFFHOBBY
LOCK 783 NETO 5.817,-**Hotel „Grad Podvin“**

PODVIN RADOVLJICA JUGOSLAVIJA

Gostinsko podjetje HOTEL GRAD PODVIN honorarno zaposli mlajšega upokojenca za opravljanje del nočnega receptora. Zaželeno je znanje dveh tujih jezikov. Informacije dobite na telefonski številki 064/79-881 in 79-882.

oskrbnika komendske graščine kaplana Jerneja Bitenca ter sam prevzame oskrbnštvo. Ko pa bo posvečen, lahko prevzame tudi kaplanske mesto.

Ko se je z ladjo pripeljal namesto v Senj na Reko in je tam nasel senjskega škofa Benzonija, ga je zaprosil, da naj ga posveti v mašnika. Dne 13. 9. 1744 je prejel mašniško posvečenje.

17. 9. 1744 je pel novo mašo na Trsatu in jo dbral za Testaferrato(!), za kar se je ta Glavarju tudi zahvalil in se mu priporočil, naj se ga vedno spominja, ker je tega zelo potreben "zaradi svojih prevelikih grehov, ki so v resnicu veliki". Po novi maši se je Glavar peš napotil v Komendo. Tu se je začelo njegovo novo delovanje. S komendantovim pooblastilom je odstavil dotedanjega oskrbnika Bitenca, ki je od leta 1734 oskrboval graščinsko premoženje, pa za nobeno leto ni napravil nobenega obračuna. Tako je na jezu Bitenčevu sam prevzel oskrbnštvo v roke. Toda Glavar je hotel tudi dušnopaštirsko delovati, zato je začel pridigovati, in nekaj njegovih govorov je ohranjenih. Ti so skrbno sestavljeni in kaligrafično spisani. Oskrbnik je bil samo eno leto. Naslednje leto, ko je že uredil najhujše napake odstavljenega oskrbnika Bitenca, je prevzel vse posestvo v zakup in ga je imel v zakupu do 1. 1765, ko je nastopil nov komendant Auersperg. Vsako leto je odvajal določeno zakupnino komendanturu, s katerim sta se pa večkrat krepko sprekla.

Komendant je zahteval več, Glavar pa ni popustil, češ da mora mnogo dajati za vojsko, ki vodi cesarica Marija Terezija s Prusijo. Navadno je komendant odjenjal in popustil, saj je vedel, da boljšega varuha redovne posesti ne bo mogel dobiti, pa tudi zato, kot pravi v pisu z dne 24. 12. 1744, "ker ga ljubi z vsem srcem".

Ko je postal zakupnik graščinske posesti maleškega reda je prišel v najožji stik z imenitnimi tedanje dobe, ki so ga vsi kljub njegovim mladostim zelo spoštovali zaradi njegove izobrazbe in skrbnega delovanja.

Zupljeni, večinoma podložniki, pa so ga imeli naravnost radi, saj so podložniki smleške gra-

ščine celo prosili, da bi prišli pod komenske Verjetno sta prav ta priljubljenost pri župljani kot pri drugih in vpliv zlasti pri višjih stanovih vzbudila nevoščljivost pri tedanjih duhovnikih, ki so bili janzenistično usmerjeni. Ti so mu obali, da je nezakonski sin duhovnika in da zane ne smel opravljati duhovniške službe, še posebej v Komendi, kjer je živel njegov obkomendator baron Testaferrata. Tako mu naddiakon za Gorenjsko grof Karel Peter Pazzati odzvel pravico dušnopaštirskega delovanja. S tem pa je nastalo resno vprašanje, kdo je resnični Glavarjev oče. V krstni knjigi je vpisani oče priležnik njegove materje Marije nek Jernej Glovar. Materje ni nikdar videl in nikdani izvedel, ali je še živa ali je mrtva. V tej dnevni stiski je naravnost zahteval od komendatorja Testaferrate, naj mu osebno in ne po tajniku napiše pismo in okrito pove, ali je ali ni njegov oče. Komendant je res dne 8. 7. 1947 sam osebno napisal pismo, v katerem je med drugim rečeno: "... Za boga, ne delajte si življence, nezakonsko rojeni od neke matere in neznanec očeta, pomislite, da niste prvi in ne boste zadni na svetu. Mene pa več ne dolžite, kakor dela gospod naddiakon, ki tako slabo misli o meni. Zakaj vedno bom to zanikal in čeprav pred sedem.

Ta odgovor je Glavarja sicer začasno pomiril, toda neki dvom je v njem vedno ostal. Spoznaje, da od Testaferrate ne bo izvedel, kdo je njegov oče. Da bi pa mogel opravljati dušnopaštirsko delo, mu je komendant obljudil, da je prišel za posebno dispenzo.

Znova in znova je v njem kljuval dvom, ali Testaferrata njegov oče. In da bi mogel mirno opravljati duhovniška opravila v Komendi, osebno, po svojem zastopniku p. Aureliju Češku zaprosil za novo dispenzo od nezakonskega rojstva. Papež Benedikt XIV. mu jo je v posebnih buli s svinčenim pečatom tudi podelil dne 1. maja 1746. V tej dispenzi je jasno povedano, da je bil Glavar duhovnik sin, vsaj navezeno tako Glavar sam, ko je zaprosil za dispenzo. S to dispenzo je mogel slednjč urediti tudi v nasprotovanju.

Kamilo Legat v radovaljški Šivčevi hiši

VRAČANJE K "STAREMU DOBREM SLIKARSTVU"

Najnovejši ciklus oljnih slik Kamila Legata, ki se zadnja leta poredko pojavlja na razstavah, predstavlja realistične krajine in tihozitja.

Kakor da se je umetnik v tem trenutku odpovedal likovnemu raziskovanju novih poti: predstavlja svoj zreli slikarski obračun v klasični tehnični in v klasičnih motivih. Večji formati krajin, slikanih na prostem so z Dolenjske, Zasavja in Slovenskih goric, manjša tihozitja so slikana v ateljeju.

Krajina je bila vseskozi slikarjev osnovni vzgib in model za sliko. Vendar je prešel v njen upodabljanju vrsto razvojnih stopenj, od bolj ali manj verne podobe resničnega motiva do skoraj simbolnih upodobitev svojih ponavljajočih se valovitih, kakor v mavrični krvulji speljanih njivah in kopastih hribih. V barvnih sitotiskih je od prvotnega motiva najbolj oddaljen, a je z značilno ostro linijo in močnimi barvnimi kontrasti med toplo - topimi oranžno - rumenimi njivami in hladno - hladnim zeleno modrim gorovjem in drevev svojko poetičen.

Vsi slogovni elementi takratnega obdobja so navzoči tudi v njegovih sedanjih oljih. Vendar so v olju linije mehkejše, barvi kontrasti manj ostri, slika postaja spet bolj podobna resničnemu motivu. Pogosto slikarjevo vračanje k istim motivom dokazuje, da mu gre slej ko prej za slikanje slike z likovnimi zakonitostmi, ki so posledica njegovega globoko v njem zasajenega likovnega gledanja in doživljanja. Skoraj dosledno si slikar izbira višje očišče, kot nekoč so njegovi pogosti motivi pasovi njiv in hribovita ozadja s kopastim drevev v vznožjih, kdaj pa kdaj so platna posejana s podobami hiš po pobocjih itd. Voda je drug staleni element njegovih slik. Naječat je to mirna, tiha in skrivenost reke Krka, obrobjena z značilnim slikarjevim drevev. Zapisanost zeleni barvi ostaja pri Kamili Legatu vseskozi vodilna. Celo bogati se ob niansiranju mnogih zelenih tonov.

Ce že v krajinah opažamo slikarjevo metjejsko spremnost, so njegova tihozitja prava hvalnica "starem dobremu slikarstvu". Klasično postavljena tihozitja s cvetjem in sadeži, ki jih dopolnjujejo vase, košare in nekateri drugi izbrani predmeti, služijo slikarju za preizkušanje svoje slikarske - tehnične perfekcije. Stalen vir umetne svetlobe mu daje priložnost za svetlobne igre: z barvnimi sencami na močno osvetljenih sadežih, ki "žarijo" iz temnega kontrastnega ozadja, dobivajo preprosta tihozitja nekak skrivosten videz.

Nič manj kot igra svetlob in senc ga ne privlači študij barvnih odnosov: tako odnosi med toplimi barvami, kot barvne igre med hladnimi toni. Tako se npr. tihozitje z repo spreminja v prevladujočo igro belih tonov, krompir postane predmet niansiranja različnih rjavih

odtenkov, limone in kutine ustvarjajo z "žarečimi" rumenimi sadeži na temnozelenem ozadju vtis skoraj iracionalnega prostora, medtem ko npr. cijne po drugi strani posredujejo barvno stopnjevanje toplih tonov od oranžne do temnordeče barve z zamolklimi senčami na draperiji v ozadju slike itd. Skratka: Kamilo Legat se v tihozitju razkriva kot slikarski perfekcionist, ki mu tehnična dovršenost omogoča, da si preko nje kdaj pa kdaj privoči skok v neko drugo sfero, kjer npr. kutine niso več samo sadeži, ampak imamo pred seboj slikar, ki s kompozicijo, barvami in še posebej z igro svetlob in senc ustvarja prvid skoraj sanjskega sveta.

Slikar, ki se je intenzivno ukvarjal z risbo, grafiko, sitotiskom, akvarelom in oljem, se zdi, da se po četrto stoletja trajajoči slikarski poti vracata v klasični oljni tehniki na platno.

Maruša Avguštin

Srečanje otroških folklornih skupin Gorenjske

FOLKLORI KAŽE BOLJE

Škofja Loka - Sredi aprila je sedem najboljših gorenjskih otroških folklornih skupin na škofjeloškem srečanju prikazalo folklorno znanje.

Potem ko je folklorna dejavnost gorenjskih folklornih skupin - v primeru z ostalimi slovenskimi - več let stagnirala, je letos slika že povsem drugačna; večina skupin je našla svoj način prikazovanja otroških ljudskih običajev. To pa pomeni, da v otroških folklornih skupinah ne posnemajo več odraslih folklornih skupin, pač pa se učijo otrokom primerne plese, pesmi in igrice. Mentorji in tudi otroci so odkrili, da je sproščeno vzdusje otroških iger najprimernejši in najlažji način učenja, domisel-

na postavitev na oder pa še kako zanimiva za publiko. V veliki meri so k novemu načinu dela v otroških folklornih skupinah prispevali strokovni seminari, ki jih je ob pomoči ZKO Kranj organizirala Zveza folklornih skupin Gorenjske.

Tokratni pregled dela otroških folklornih skupin je pokazal, da tako kot že nekaj let dolej, najbolje delajo v Kranju, predvsem sta to folklorni skupini OŠ Bratstvo in enotnost, mentorica je Jožica Debelak, in na folklorna skupina Primsko. Mladi s šole Bratstvo in

enotnost so zaplesali štajerske pustne plese v lepo urejenih nošah, zapeli so pesem o kurentu, zaplesale so vite in pišečki ter kurent s svojimi zvonci. Folklorna skupina Primsko pa je v svoj splet domiselnega vključila predšolske otroke, starejši pa so prikazali nekaj zbadljivk, izstevank in plesov.

Folklorna skupina iz Mengša je predstavila obdelovanje lanu, vmes pa so zaplesali stare plese oblečeni v lepo urejeno delovno nošo, kar vsekakor kaže na strokovno delo v skupini. Folklorna skupina iz Žirovnice

se je letos predstavila v primerjavi s oblačilih in s tem pokazala pripravljenost tudi na take spremembe. Številna skupina otrok iz Tržiča vsekakor pomembni za odraslo folklorno skupino ogromno zaledje mladih plesalcev, ki bodo po strokovnem delu lahko kmalu dosegali lepe uspehe. Folklorna skupina OŠ Peter Kavčič iz Škofje Loke pa je igrivo in na zanimiv način predstavila tako imenovano "rajt solo" s Sp. trga, kot se je tega spominjala še babica.

Brane Šmid

ŽIROVSKI OBČASNIK MED JUBILEJI

Ob času volitev je izšla 16. številka Žirovskega občasnika

Ceprav je res, da Žirovski občasnik (ZO), revija za vsa vprašanja na Žirovskem, izhaja le občasno, je vseeno dočkal svoj prvi jubilej - letos jeseni bo namreč minilo že deset let, odkar je izšla prva številka. Za to, ki jo prelistujemo zdaj, pa je značilno dvoje: po eni strani je aktualna, po drugi pa v znamenu samih stoletnic.

Aktualna zato, ker je izšla v času volitev. Uredništvo je že pred njimi povabilo k sodelovanju nekatere vidne politike, ki so doma iz krajev, v katerih ŽO pozna in berejo: na Žirovskem, v Poljanski dolini, na Škofjeloškem - ali, rečeno po starem, v »Rovtah«, v širini hribovski pokrajini med Škofjo Loko, Idrijo in Logatcem (dr. J. Glonar). S svojim videnjem volitev so se odzvali Spomenka Hribar, Marja Cigale, Jurij Bavdaž, Franci Feltrin, Blaž Kujundžić, Izidor Rejc in Viktor Žakelj - kar štirje med njimi so bili nato izvoljeni v novi slovenski parlament! Sicer pa je - kar se politike tiče - v uvodniku jasno zapisano, da je

idrijski okraj (kanton) in tega v postojansko okrožje (distrikt) kranjske province s sedežem v Ljubljani in da so to razdelitev po odhodu Francozov ohranile tudi avstrijske oblasti. Francozi so torej »krivii«, da so bili Žirovci v letih od 1809 do 1941 Notranjci... Eden od izpričanih naslednikov francoske revolucije in družbenih procesov, ki jih je sprožila v evropskem merilu, je tudi narodna prebjava. Ta se je pri nas proti koncu prejšnjega stoletja med drugim izkazovala v ustanavljanju številnih društev, utemeljenih na načelu samopomoči. Ustanovitev prostovoljne požarne brambe leta 1889 v Zireh, ki je bila eno prvih društev v teh krajih, je torej v nekem smislu tudi naslednik francoske revolucije. Da ne govorimo o njenih splošnejših vplivih, o revolucionarnem valu, ki ga je povzročila in se je nato valil skozi dve stoletji ter prevračal cele družbene ureditve, pri nas denimo v letih 1848, 1918, 1941... In za katerega upamo, da je končno sklenjen in da nam naše družbene

ureditve ne bo več treba spreminjati na način »prekucije«, saj nam je končno dano to storiti bolj civilizirano, na svobodnih in demokratičnih volitvah. O vsem tem torej pišejo Josip Logar, A. Poljanec (Boris Žihrl) dr. Zdravko Mlinar, Marija Cigale, Nada Pagon - Brgelez, Slavko Gaber in Miha Naglič.

Ne nazadnje velja omeniti zanimive domoznanske zapise izpod peresa Ivana Potočnika in Ivana Revna ter intervju z Viktorjem Žakljem.

In še beseda o likovni opremi. Tudi to številko je oblikoval akademski slikar Stane Kosmač, dokaj celovito pa je v njej predstavljeno tudi delo slikarja Konrada Peternejla, ki je bilo v lanskem letu deležno imenitnih evropskih priznanj.

In ce ta naša revija tudi sama pripomore k evropeizaciji prej omenjenih krajev, potem je njen izhajanje upravičeno.

M. N.

Ljubljana - V torek, 8. februarja, ob 18. uri bodo v spodnjem prostorih Moderne galerije odprli razstavo z naslovom Mali malarji, ki sta jo skupaj pripravili revija Kurirček in Moderna galerija. Na ogled bo približno 150 grafik, slik in risb malih slikarjev, starih od 4 do 12 let. Slike so izbrali iz likovnih natečajev revije Kurirček, ki so jih razpisovali v zadnjih letih. V tem šolskem letu je Kurirček razpisal nagradni natečaj pod naslovom Najlepše čačke in packe pod gesлом: Umetnost pisanja se začenja z užitkom packanja!

Na otvoritev razstave in tudi kasneje so vabljeni tudi veliki malarji - morda se bodo od malih lahko kaj naučili. Sicer pa bodo na otvoritvi tisti pravi slikarji in ilustratorji risali, zraven pa se bo dogajalo še marsikaj od literarnih nastopov do glasbe. Vse to pa se bo dogajalo še 10., 15. in 17. maja vselej ob 18. uri.

L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši je na ogled ambientalna razstava avtorjev akad. kiparja Marka Kovačiča in glasbenika Marka Košnika.

V galeriji Globus so na ogled slike akad. slikarja Vinka Tuška.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je na ogled medkuljska fotografija razstava Interclub 90.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja so na ogled barvne predloge za freske slikarja Iveta Šubica.

Zbirke Loškega muzeja so na ogled vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

V predavalnici šolskega centra B. Žihrl bo danes, v petek, ob 19. uri Moški pevski zbor Društva upokojencev pod vodstvom Valentina Pirca Škofja Loka priredil koncert ob svoji 15. letnici obstoja pod naslovom Pesem nas pomljuje.

Kot gost nastopa tamburaški orkester Bisericna pod vodstvom Franceta Ranta.

TRŽIČ - V Paviljonu NOB razstavlja akad. slikar Valentin Oman.

V fotogaleriji Slovenija so na ogled športne fotografije avtorja Milana Malovrh.

GOSTOVANJE PRIMSKOVSKIH PEVCEV

Kranj - Pred dnevi se je z enotedenškega gostovanja na Nizozemskem vrnil Mešani pevski zbor Primskovo, ki ga vodi pevovodkinja Nada Kos. S tem so vrnili obisk pevskemu zmoru St. Joseph z Nizozemske, ki je v Kranju gostoval lansko jesen. S pevci je potovala na Nizozemsko tudi folklorna skupina Primskovo.

Pevski zbor Primskovo se je na več samostojnih koncertih v deželi Landgraaf predstavil nizozemskemu občinstvu, ob njem pa je nastopal tudi zbor - gostitelj. S prospekti, plakati in nekaterimi izvirnimi predmeti ljudske kulture so na vseh nastopih predstavili našo deželo. S priložnostno kaseto in povabilom v slovenščini in holandsčini so kar največ Nizozemcev poskusili prepričati, da je Slovenija prijazna in zanimiva turistična dežela.

Mešani pevski zbor Primskovo je za svoje gostovanje pripravil program črnih duhovnih, slovenskih ljudskih pesmi, pesmi jugoslovenskih narodov in drugo iz svojega bogatega pevskega programa, ki so ga po prihodu sedanje pevovodkinje Kosove po letu 1985 načrtno širili in dograjevali. S trdim delom in strokovnim vodstvom se je zbor spopadel z glasbenimi deli romantične, z madrigali, polifonijo, goji pa tudi novejšo domačo in tujo glasbo. Po mnenju glasbenih strokovnjakov je mešani pevski zbor dosegel visoko mesto v zborovskem petju - v kranjski občini ga uvrščajo takoj za APZ France Prešeren, zato je seveda lahko primerno predstavil našo pevsko kulturo; v programu sta sodelovala tudi pianist Miklavčič in povezovanec Janez Dolinar.

SREČANJE GLEDALIŠKIH SKUPIN

Postojna - Sredi tega meseca, od 17. pa do 19. maja bo v Postojni potekalo 33. srečanje gledaliških skupin Slovenije ali kot se tudi imenuje - Linhartovo srečanje. Jaša Jammik, selektor letosnjega po vrsti tretjega Linhartovega srečanja je že izbral gledališke skupine, ki bodo sodelovale na tej zaključni prireditvi.

Vsekarj bo tridnevna prireditev v Postojni zanimiv festival ustvarjalnosti nepoklicnih gledaliških skupin pri nas. Selektor je za postojansko srečanje izbral deset predstav. Med njimi so tudi tri gorenjske predstave. Gledališče Toneta Čufarja z Jesenic se bo predstavilo s Haldol depojem D. Tepavčevič - B. Kazelića. Da je kranjsko alternativno gledališče, kot ga gojita Gledališče čez cesto in Teater ante portas, ta čas med najzanimivejšimi gledališkimi pojavi pri nas, kaže že selektorjevo vabilo obema skupinama: Teater ante portas bo nastopal z Norem in nuno S. I. Witkiewicza, Gledališče čez cesto pa s predstavo Mars avtorja Iztoka Alidiča.

L. M.

SPREJEM NOVIH UČENCEV V GLASBENO ŠOLO

Kranj - Glasbena šola Kranj obvešča, da bo sprejemni preizkus za nove učence za šolsko leto 1990/91 v petek, 18. maja, od 16. do 18. ure in v soboto, 19. maja, med 9. in 11. uro v prostorih Glasbene šole Kranj, Trubarjev trg 3.

Vpisovali bodo naslednje oddelke: KLAVIR, VIOLINA, VIOLONČELO, SOLOPETJE, KLJUNASTA FLAVTA IN PREČNA FLAVTA, KLARINET, FAGOT, TROBENTA, ROG, OBOA, KITARA, HARMONIKA ter v MALO GLASBENO ŠOLO oziroma PRIPRAVNICO (predšolska glasbena vzgoja za otroke rojene v letih 1983 in 1984).

Stevilo učencev je omejeno! Vse dodatne informacije dobite po tel. 21 - 159.

MALI MALARJI

Ljubljana - V torek, 8. februarja, ob 18. uri bodo v spodnjem prostorih Moderne galerije odprli razstavo z naslovom Mali malarji, ki sta jo skupaj pripravili revija Kurirček in Moderna galerija. Na ogled bo približno 150 grafik, slik in risb malih slikarjev, starih od 4 do 12 let. Slike so izbrali iz likovnih natečajev revije Kurirček, ki so jih razpisovali v zadnjih letih. V tem šolskem letu je Kurirček razpisal nagradni natečaj pod naslovom Najlepše čačke in packe in packe pod gesлом: Umetnost pisanja se začenja z užitkom packanja!

Na otvoritev razstave in tudi kasneje so vabljeni tudi veliki malarji - morda se bodo od malih lahko kaj naučili. Sicer pa bodo na otvoritvi tisti pravi slikarji in ilustratorji risali, zraven pa se bo dogajalo še marsikaj od literarnih nastopov do glasbe. Vse to pa se bo dogajalo še 10., 15. in 17. maja vselej ob 18. uri.

L. M.

ureja LEA MENCINGER

Denarna stiska

Sachsova pripomba, da so denarne omejitve le prehude, nemara napoveduje olajšanje pri zategovanju pasu.

Denarna stiska je tako huda in dinar tako iskan, da preteče doživljajo podjetja drugo za drugim, tudi dobičkonosni prizaneseno in vse daljši so sezname blokiranih žiro računov. Nič ne pomaga, vrata jugoslovenske tiskarne denarja so zaprta in živeti moramo brez lažnega denarja, na kar smo se v preteklih letih dodebla navadili in težko se je zasukati dobesedno čez noč, bolje rečeno spremeniti glave in razmišljati po novem.

S kopico primerov bi lahko pojasnili ubupno iskanje dinarjev, daček najbolj odnevna je bila v zadnjih dneh Elanova denarnega avantura (?), saj se je zataknilo celo v tako ugledni svetovni firmi, v Medžimurski banki, ki je sprožila alarm, je prav tako že odstopilo vodstvo. Prav v Elanu pa smo slišali tudi prvo "priznanje", da niso računali na tako neusmiljene protiinflacijske ukrepe. Vse več direktorjev pa že priznava, da so se ušteli, ker cen niso hitro spustili navzdol, že februarja ali vsaj marca, ko bi se jim to še splačalo. Lahko si mislimo tudi, kako žal je vsem trgovcem, ki niso že januarja, ko so še šumeli dinariji v naših denarnicah, razprodali vsaj zaloge nekurantrnega blaga, saj so tedaj šele najbolj iznadljivi drveli po nakupih čez mejo, držak pa tako rekoč že vsi.

V moreče ozračje denarne stiske, ki vse bolj hromi proizvodnjo - ni jim malo, ki so prvomajske praznike morali podaljšati s kolektivnim dopustom - je vsaj malce olajšajoče izvenela Tanjugova vest o obisku Geoffreya Sachsa, svetovalca zvezne vlade, ki je med pohvale o zajezitvi inflacije dodal tudi pripombo, da so omejitve denarne politike le prehude. Razbrati jo je moč iz njegove ocene, da bo treba v prihodnjem vzpostaviti dobro razmerje med tujim in domaćim kreditiranjem poslovnih bank in gospodarstva, kar naj bi pripomoglo k znižanju obresti na domaćem trgu denarja. Že v bankah, kaj šele na sivem trgu so obresti na posojila gospodarstvu dosegle vrtoglavovo višino, ki jo seveda občutijo tudi vsi, ki morajo "po novem" odplačevati stanovanjska posojila, prav nič pa se v glavi ne vrti varčevalcem, saj so za hranilne vloge ostale nizke.

Druga plat protiinflacijskih ukrepov, ki se že kaže, je rececija, prav tako nevarna pošast kot inflacija in 7,1 odstotni papec do izvedenje v letošnjem prvem trimesečju Sachsa očitno skrbi, kar se bo morda že kmalu odrazili v vsaj za lukanjico zrahlanjem pasu. Nikakor pa ne bo odpet tako kot je bil včasih, takšni časi so nepreklicno minili in se vračajo le v sanjah.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA



Kupci montažnih hiš čakajo na bančna posojila

V škojeloški Jelovici je bila prodaja v letošnjih prvih dveh mesecih dokaj ugodna, sedaj pa se ustavlja, kar je bilo pričakovati. Ker pa gradbena operativa kar dobro gradi, je zdaj prodaja na tem področju najboljša in nekako pokriva izpad v maloprodaji. Največje težave pa imajo trenutno s prodajo montažnih hiš. Na nakup čaka 40 do 50 kupcev, ki imajo precej svojega denarja, vendar pa montažne hiše brez bančne pomoči le ne morejo kupiti, posojil pa zdaj dobijo pre malo. Tako v Jelovici "stoji" skoraj polletna proizvodnja montažnih hiš za domaći trg, k sreči izvoz poteka normalno.

V Jelovici pravijo, da so cene z umirivijo inflacije zdaj usklajene, izkazalo pa se je, da so pri stavbnem pohištvinu celo nekoliko cenejši od ostalih izdelovalcev. Tudi cene surovin in osnovnih materialov so umirile, marsikatero stvar pa lahko kupijo na tujem, če ugotovijo, da je doma dražja. Prodajo pospešujejo s kreditiranjem kupcev, kar se je izkazalo kot uspešna prodajna poteza. Vrednost vseh posojil, ki jih Jelovica daje na šest mesecev, je skoraj 14 milijonov dinarjev.

Osebni dohodki so se v Jelovici v zadnjem obdobju nekoliko popravili in so v vrhu med sorodnimi podjetji v branži. Prepričani so, da jih bo v prihodnjem lahko povečeval le tisti, ki bo imel denar. Vendar, v Jelovici se že zavedajo, da za 10 odstotkov višje plače takoj pomenijo za 2 odstotka dražje izdelke.

Drugi polčas

V središču posvetovanja jugoslovenskih ekonomistov, ki bo od 8. do 10. maja potekalo na Brioni, bo seveda gospodarska reforma, zlasti problematika prestrukturiranja gospodarstva in možnosti za novi razvojni ciklus ter seveda nadaljnja antiinflacijska strategija.

Veliko pozornosti bo nedvomno namenjene preobrazbi družbene lastnine, kjer še ni razrešena svojevrstna "kvadratura kroga". Zbornik, v katerem se pojavlja 31 avtorjev z 29 deli, napoveduje vročo razpravo na tem področju, saj so njihovi pogledi različni, od ekstremnega zavzemanja za reprivatizacijo družbene lastnine do drugega ekstrema, po katerem naj bi od kupili zasebno in tako okreplili družbeno lastnino.

Pameten človek se uči na tujih napakah

Video Center iz Ljubljane je s sodelovanjem Gospodarske zbornice Slovenije, Centra na Brdu in Ekonomsko fakultete v Ljubljani pripravil zanimive izobraževalne filme za poslovne angleške firme Video Arts, s katerimi so dolgoletne izkušnje evropskih gospodarstvenikov s pomočjo videokaset in knjižic dostopne tudi našim, privlačne pa so postale zaradi našega vključevanja v tržno, evropsko gospodarstvo. Angleška firma Video Arts je bila ustanovljena leta 1972, posneli so že več kot 150 izobraževalnih filmov, predstavnštva ima v 32 državah po svetu.

Za začetek pri nas ponujajo dva filma. "Neorganizirani vodja" ima dva dela: "Preklestvo" in "Odrešitev", pove pa, da ne moreš organizirati drugih ljudi, dokler ne znaš organizirati samega sebe. "Bi torej radi uspešno prodajali" pa je drugi film, ki pove, da morate za izdelek gledati s stališča kupcev, ga predstaviti z ozirom na njegove potrebe in mu razložiti koristi.

Marija Volčjak

HTP Bled naj deluje kot celota, sestavljena iz samostojnih podjetij

Denarna suša povzroča skrbi pred poletno sezono

Na Bleedu dobro prodajajo poletne počitnice, zato pričakujejo boljšo sezono kot lani, sive lase pa jim v pripravah nanjo povzroča denarna suša, saj jim tudi banke zaradi omejitve plasmajev težko pomagajo.

Bled, 23. aprila - Blejskemu Hotelsko turističnemu podjetju je lani neustrezna tečajna politika odnesla desetino prihodka, letos pa 5,6 milijona dinarjev mila zima, ker turizem kot sezonska dejavnost ni več deležen odloga plačila davkov in prispevkov, ga pred poletno turistično sezono, ki gre na Bleedu dobro v prodajo, pesti denarna suša. Gorenjska banka pa skušala pomagati, vendar postavlja nekaj pogojev, predvsem nadzorovan oblikovan likvidnostni plan in večjo izkorisčenost zmogljivosti (napolnitev hotelskih depandans), nikakor pa ni navdušena nad razpadom HTP, saj bi bila s tem ogrožena finančna uspešnost. Nemara bo največ glasov le dobila reorganizacija HTP v smeri podjetniške samostojnosti hotelov, ki bi jih povezalo krovno podjetje.

Lani tečaj odnesel desetino zasluga

Zaradi neustreznega tečaja dinarja, saj je bil zlasti poleti dinar precenjen, je Hotelsko turističnemu podjetju Bled lani izpadlo 10 odstotkov letne realizacije, kar je zdaj eden od razlogov težav z likvidnostjo. Pred poletno sezono so v turizmu običajne, vendar so letos bistveno večje kot v zadnjih petih letih, saj težko sproti plačujejo račune in obveznosti, občasno pa imajo žiro računi celo blokiran.

Dodatne težave jim je nameč nakopala tudi mila zima, ki jim je kljub postavitvi žičnice na Straži "odnesla" 5,6 milijona dinarjev zasluga. Gostov je bilo v letošnjem prvih mesecih približno toliko kot lani v tem času, nočitev pa nekaj manj, vendar pa je bilo že lani domaćih gostov manj kot leto poprej. Ponovno pa Bled z lepo obnovljeno Festivalno dvorano postaja vabljiv za seminarske goste, prav pri njih je letos porast največji.

Davki in prispevki ne pozna več odloga

K denarni suši prispevajo tudi davki in prispevki, ki ne pozna več odloga, kakor so ga do leta 1988, ko jih sezoncem v prvem polletju ni bilo treba plačati. V blejskih hotelih več kot polovica prihodka ustvari v tretjem trimesečju, v pr-

vem pa le 12 do 15 odstotkov, zato so jim davki in prispevki težko breme. V hotelu Toplice so denimo v letošnjem prvem trimesečju prispevki in davki pobrali kar 82 odstotkov trimesečne realizacije, leta 1988 (ko so bili že deležni odloga plačila) pa so 34 odstotkov.



Pričakujejo boljšo sezono kot lani

Na Bleedu letos pričakujejo boljšo poletno sezono od lanske, zmogljivosti gredo nameč dobro v prodajo, kakor poročajo turistične agencije v tujini. Tako je Yugotours, ki proda približno 60 odstotkov blejskih zmogljivosti, v Londonu že prodal 70 odstotkov turističnih paketov. Septembra lani je bilo na Bleedu svetovno prvenstvo v

veslanju, septembra letos bo svetovno prvenstvo v padalstvu, zato tudi v tem pogledu sezona ne bo siromašnejša.

Nelikvidnost jim zato v pripravah na poletno sezono povroča toliko večje skrbi.

Banka težko, vendar bo pomagala

Denarne razmere v turizmu so pred poletno sezono bistveno slabše kot pretekla leta, pridružilo pa se jim je še omejevanje bančnih plasmajev, ki so bile za turizem sicer sproščene, vendar pa besedad Zlatka Kavčiča, direktora Gorenjske banke, ki se je udeležil pogovora s

Dodal pa je pogoje. Banka bo od turizma zahtevala nadzorovan oblikovanje likvidnostnega plana, oceno letošnjih rezultatov glede na to, da tečaj dinarja verjetno do konca leta ne bo spremenjen, poslovno politiko v smeri večje zasedenosti zmogljivosti (napolnitev hotelskih depandans) ter skupno odgovornost v HTP za uresničitev poslovnih ciljev. V banki jim nikakor ni vseeno, kakšna bo bodoča organiziranost HTP, vanjo se seveda ne bomo vmešavali, je dejal Kavčič, vendar, razpad bi ogrozil finančno uspešnost in povečal rizičnost naložb.

Kapitalsko povezana podjetja

Iščemo organizacijski model, ki bo omogočil, da bo HTP funkcionaliziral kot celota, hkrati pa odgovorno po posameznih sestavnih delih, je dejal Tone Ažman, direktor HTP. Bistveno je torej vkomponiranje v celoto, kar naj bi pivedlo do krovnega podjetja, ki bi povezovalo samostojna podjetja (hotele) v kapitalno povezano in finančno nadzorovan celoto. Kakor je bilo moč razbrati iz razgovora, bi bila takšna organizacijska oblika pogodna tudi Gorenjski banki.

Dobili pa smo tudi odgovor na vprašanje, kaj o takšni organizirnosti sodijo v hotelu Igralnicu v Igralnicah, kjer so najbolj izrazite težnje po samostojnosti. Vendar pa, kakor je dejal direktor Jelovice Mirko Rimahazi, upiramо se centralizmu odločanja, koncept krovnega podjetja pa je sprejemljiv. Direktor Igralnice Miran Lovrič pa je dejal, da ne želi biti več zaprti v HTP-jeve zidove, temveč odprt tudi za druge blejske hotele, zato je koncept sprejemljiv tudi zanje.

M. V.

Upniki so zainteresirani za normalen potek proizvodnje v Elanu

Prednost kopici manjših dolgov

Gorenjska banka predlaga, naj poslovanje Elana doma in v tujini pregleda tuja revizijska firma, upniki pa naj v Elan poslujejo finančnega pooblaščenca.

Kranj, 26. aprila - Izvršilni odbor Ljubljanske banke - Gorenjske banke d.d. Kranj je 24. aprila na izredni seji obravnaval razmere v begunjskem Elanu in predlagal večjim upnikom dogovor o začasnih odložitvih obveznosti, da bi Elan lahko poravnal kopico manjših dolgov. Upniki so se že sporazumi, da bodo počakali, dokler se razmere v Elanu ne zbirajo, zainteresirani pa so seveda, da proizvodnja nemoteno poteka, saj gredo njeni izdelki dobro v prodajo.

Po prvi informaciji o poslovanju in problemih Elana, ki nam jo je v torek, 24. aprila, poslal Vinko Bogataj, v.d. predsednika poslovodnega odbora, smo dan kasneje prejeli tudi informacije o izredni seji izvršilnega odbora Ljubljanske banke - Gorenjske banke d.d. Kranj, na kateri so obravnavali razmere v begunjskem Elanu.

Za naložbe se je Elan kratkoročno začilil

Izvršilni odbor Gorenjske banke je dobil obsežno informacijo o razmerah v Elanu, ki je začel v hude likvidnostne težave. Tudi razlogi, ki jih ugotavljajo v banki, so v glavnem že znani. Elanova nelikvidnost je posledica obsežnih vlaganj v razvoj izdelkov, znanje in osvajanje zlasti tujih trgov ter v afirmacijo blagovne znamke. V zadnjih letih je veliko vlagal v ustanavljanje sestrških firm doma in v tujini, poleg tega pa kapitalno krepil firme v tujini.

Lani je imel Elan finančno slabši rezultati kot leto poprej, nadalje pravijo v

banki, kar je med drugim posledica neutreznih tečajnih politike, ki izvoznikom tudi trenutno ni naklonjena. Zaradi visoke inflacije in neutreznih sestave virov sredstev je imel Elan izjemno visoke stroške financiranja proizvodnje. Poslovanje je Elan financiralo z neutreznim kapitalskim sestavo virov po ročnosti, kar pomeni, da

Na povabilo Elana so se večji upniki sestali 24. aprila in se dogovorili o načinu sodelovanja pri razreševanju Elanovih denarnih zagat. Dosežen je bil sporazum, da bodo skušali odložiti plačila Elana, da bi s tem vstopili v pogoje za objektivno presojo razmer in pripravo sanacijskih ukrepov. Sodili so, da je potrebno poskrbeti za takšne pogoje finančnega poslovanja Elana, da se bosta proizvodnja in trženje odvijala normalno, saj je to proizvodnja, ki ima tržišče in izdelke, ki se dobro prodajajo. Kljub temu pa je potrebno storiti vse, da bi bili upniki v največji meri enakopravno zaščiteni.

naložb ni pokrival z dolgoročnimi in trajnimi viri, ampak je primanjkljaj sredstev pokrival s kratkoročno zadolžitvijo v bankah in drugod.

Svoje so seveda k Elanovim zagatam seveda prispevale tri zaporedne zelene zime, ki so v podobno težak položaj spravile dobršen del Elanove konkurenčnosti v tujini.

Večji upniki pripravljeni počakati

V Gorenjski banki je izvršilni odbor sodil, naj se večji upniki dogovorijo in Elanu začasno odložijo plačila, da bi ta lahko poravnal manjše dolgove upnikom, ki si odloga plačila ne morejo privoščiti. Za odplačilo tovrstnih obveznosti naj bi uporabili sredstva iz priliva Elana in s pomočjo inštitucij na ravni republike.

Večji upniki naj bi s sodelovanjem ostalih upnikov imenovali ožjo sestavo, ki naj bi ga pristojni organ Elana pooblaštil za nadzor nad finančnimi in premoženskimi odločitvami vodstva Elana. Izvršilni odbor Gorenjske banke pa je še predlagal, naj se za revizijo poslovanja Elana v Jugoslaviji in tujini najame dobro tujo revizijsko firmo in v Elan delegira finančnega pooblaščenca v imenu upnikov.

M. V.

BOJAN ŠTIH

Kratke in izmišljene zgodbe iz let 1941 - 1945 LXXIII.

Konec junija 1945. leta so sedeli v hotelski dvorani s kristalnim lestencem širje bivši partizani. Onstran jezerske gladine je stal grad na visoki pečini. Modro nebo, pod katerim je veter miroval. Dan brez oblakov. Tam zadaj za visokimi hribi je bila preteklost, onstran gozdov v ravnini se je skrivala prihodnost. Bila pa je tudi sedanost. V ljudeh. Kaj zdaj? Ali ima naša prihodnost bodočnost? Nihče od četverice tega ni vprašal, zato tudi nihče ni ničesar odgovoril. Ampak vprašanje je bilo. Skrivala ga je zemlja. Lačna in žejna. Tudi krvava. Skrivalo ga je nebo. Zračno in sinje. In prvi je povedal, kako se je umaknil s slovensko partizansko vojsko iz Trsta. Drugi je opisal partizanski umik iz Celovca čez Karavanke. Tretji, kako se je rešil pijanih Rusov in Bolgarov in skorajda utenil v Muri. Četrти je dolgo molčal. Potem pa je spregovoril. "Včeraj sem moral oddati v belgijski kasarni orožje. Oficirju četrte armade. Bil je prijazen, morebiti se je šalil, ko me je gledajoč mojo brzostrelko, vprašal: 'Ko ti je ovo poklonio?' Obrnil sem se poln srda in odšel na cesto. Toda doma imam še eno. Ta bo moja do groba." Zedinjene Slovenije, ki se je začela 9. maja 1945, kot misijo eni, oziroma 27. aprila 1941, kot trdijo drugi, je bilo nepreklicno konec. Minile so lepe sanje in nič več ni bilo resnično.

Potem pa je prvi nenadoma potegnil iz futrole pištolo. Z mirno roko je pomeril s cevjo proti žici, na kateri je visel secesijski kristalni lestenec. Zagrmel je strel in lestenec je padel na tla. Hrušč polomljenega in razbitega stekla. Nekdo, ki je videl prizor, je svojemu bližnjemu potožil: "Rdeči divjaki iz gozda." Kako strašno se je zmotil. Zakaj strel, ki je odtrgal lestenec s stropa, je bil morebiti prvi odmev nove nacionalne bolečine, o kateri takrat še nihče ni natančno vedel, kakšna je, zakaj se je pojavila, kaj pomeni in kdo jo je povzročil. Toda ta nejasna bolečina je bila znak tiste resnice, ki jo danes nekateri že dobro poznajo: ZAMAN SMO SE BOJEVALI, ZAMAN BOMO ŽIVELI, TISOČI SO ZAMAN PADLI IN UMRLI. Toda kakšen naj bi bil v blodnjaku zgodovine drugačen konec slovenskega narodnoosvobodilnega in revolucionarnega happeninga, kot pa spoznanje, ki se začne z besedami: ALI NISMO ZAMAN... Sicer pa poznamo zgodbo o grškem očetu in sinu, ki sta poletela proti Soncu...

MIHA NAGLIC

O delu za osamosvojitev Prvomajsko spraševanje

Prvi dan majnika ali velikega travna je že od nekdaj prevevalo praznično vzdušje. Narekovala ga je brsteča narava, svojski pečat pa je dol leta 1890, ko je postala tudi delavski praznik. Uvedbo mednarodnega delavskega praznika je sklenila ob svoji ustanovitvi v Parizu leta 1889 II. internacionala, že prej pa so ameriški delavci za to predlagali 1. majnik. Tako je bila prva proslava prvega majnika po svetu leta 1890. Praznovanje, ki ga je širila spočetka pač socialno-demokratska stranka, je prevzel sčasoma ves industrijski proletariat. Marksističnega prvomajskega duha je budil pri nas »Majski spis« (1898), od 1899 dalje »Prvi majnik«, ki so ga redno izdajali socialni demokratje najprej v Trstu, pozneje v Ljubljani. Kljub nasprotovanju oblasti so prvomajske proslave med delavskimi množicami na Slovenskem do druge svetovne vojne postale tudi značilen izraz mlade delavske kulture s svojim običajnim sporedom: »shodom«, kako kulturno prireditvijo, veselico ali pa izletom. V 75 letih si je delavski prvi majnik mogel ustvariti trdno izročilo.

Na dan 1. maja sta do nedavnega godovala sveta Filil in Jakob. Spremembe v cerkvenem koledarju so prestavile njun god na 11. maj... (Niko Kuret, Praznično leto Slovencev, 1965)

Prvomajski delavski praznik se je torej že zgodaj »prije« tudi na Slovenskem — tako trdno, da je s cerkvenega koledarja izpodrinil celo sv. Filipa in Jakoba in na njuno mesto postavil Jožefin Delavca. Kako naj si te dej, ob tem splošnem priznanju razložimo konkretno dejstvo, da Slovenci, ki so sicer krščanski narod, ne hodijo več na prvomajsko proslavo. Ponekod jih sploh ne pripeljajo več, kjer pa jih še (npr. v Žireh), se že več let soočamo z obiskom. To dejstvo smo pogosto pojasnjevali z mnenjem, da so naše tradicionalne proslave čitalniškega izvora nekaj prezivete. Prav letos pa je obisk tako očitno upadel, da je vse skupaj izpadlo kot nekakšen bojkot. Zajek? Se po zmagi opozicije na

prvih »demokratičnih in svobodnih volitvah« ljudje ne čutijo več »obvezane« hoditi na proslave, na kaksnih je prejšnji režim slaval samega sebe? Program (dober ali slab) ni krit, saj je bil tak kot ponavadi, nastopili so pevski zbori, pihalna godba in dober recitator, na odrsu so se zvrstili ljudje različnih prepričanj in pripadniki vseh strank, ki jih prav kultura povezuje. Tudi slavnostni govornik, mag. Viktor Žakelj, »politik, ki ne juriša na ne-bo, raje gradi most od starega k novemu,« ljudi gotovo ni odvral, da je na volitvah v sedmi volilni enoti, na Gorenjskem, v »posamični konkurenči« dobil daleč največ glasov, kar se je navzočim tudi zahvalil. Kje je torej vzrok? Pa menda ne v dej-

šno dobrodošno gesto brezdušnega kapitala ne gre; za vse navedeno se je bilo treba še kako boriti, pri čemer so odločilno vlogo odigrale t. i. leve stranke: socialisti, socialdemokrati in komunisti. In prav ti so osnovali tudi OF — v času, ko so stranke »meščanskega« loka povsem odpovedale in so bile pripravljene za golo preživetje ponuditi okupatorju vse mogočne vazalne usluge.

OF, ta »trojanski konj komunizma«, pa je iz vojne izšla kot zmagovalka in leta 1945 dosegla za tisti čas in razmerje skoraj optimalno uresničenje programa Zedinjene Slovenije — zaokrožitev večine slovenskega etničnega ozemlja v delavski republike...

Argumentacija te vrste vzdržati vsako polemiko. A kaj, ko ne gre le za to in za različne možne razlage zgodovinskih dogodkov. Gre tudi za to, da so komunisti v pretirani navezavi na svoje boljševiške vzornike sami iznicali veličino svojih prejšnjih dejanih: najprej v azilskej in krvavem obračunu s poraženi nasprotniki, nato s povsem nepotrebnim duhovnim terorjem nad inteligenco, kmeti in verniki in ne nazadnje z brodolomom svojih gospodarskih podvigov. V prvem ko-reninijo vse očitnejša revanšistična hotena, v drugem je iskati glavni vzrok za poraz ljudi na nedavnih volitvah, ki so jih številni ljudje doživljali kot duhovno osvoboditev, gospodarsko eksperimentiranje pa je povzročilo, da prva

»osmica« ne daje pravega finančnega učinka in je zato potrebno še drugo žrtvovati delu, če hoče človek kolikor toliko spodbudno živeti...

A vrnimo se zdaj k uvodnemu vprašanju, ali naj še slavimo Dan OF ali ne? Zgodovinski pomen in veličina tega dejanja ostaneta in ju ni mogoče iznichiti z bojkotom ali z ukinitevijo praznika oziroma tega ali onega poimenovanja. Kakot tudi ni mogoče izbrisati iz zgodovinskega spomina padlih pravoborcev, po katerih se imenuje osnovna šola v Žireh ali pa epopeje Prešernove brigade, po kateri se imenuje tista v Železnikih, že s tem, da ukinemo neko imenovanje. Nositelj svoje glavo naprodaj ali pa pridno delati naprej in čakati, kaj bo, pač ni enakovredno ravnanje. Priznanja, da so se nekateri izkazali pred drugimi kot narodni junaki ne izniči niti dejstvo, da so se njihovi nekdanji tovariši kasneje v svojem zgrešenem početju sklicevali na njihovo žrtve. Sicer pa vse pogosteje slišimo, da je pogrevanje zgodovinskih razločevanju neproduktivno početje. Tisti, ki so zmagali na volitvah, imajo veliko bolj produktivno možnost, da z dejani osamosvojijo slovensko republiko. Objektivne možnosti za to so zdaj veliko večje, kot so bile v letih 1941 ali 1945. V tem, da se v prvomajskem času skupaj praznujeta delavski in narodnoosvobodilni praznik, ni torej v principu nič zgrešenega. Gotovo pa je, da je treba tako enega kot drugega napolniti z novo vsebino: delavskoga z več umnega dela, narodnoosvobodilnega pa z novimi dejanjima za osamosvojitev Slovenije.



Odprte strani

Urednikova beseda

Današnje Odprte strani začenjam z razmišljjanjem Mihe Nagliča, nadaljujemo s predstavljivo nove knjige Igorja Torkarja Meditacije o mojem času in objave ene od njih, iz 95 številke Nove revije objavljamo skrajšani prispevek Janeza Staniča Mednarodni vidiki slovenske samostojnosti, na zadnji pa odmev Zdenka Zavadlava na naše zapise o spravi.

Leopoldina Bogataj



IGOR TORKAR:

Meditacija o ogorčenosti in zmedenosti ljudi

Torkarjeve meditacije z razlogom

Zadnjo knjigo Igorja Torkarja Meditacije o mojem času bralec jemlje v roke z nekoliko lažjim srcem kot pa pisateljeva prejšnja dela - Umiranje na obroke še posebej. Pa ne zato, ker gre pač za izbor iz publicističnega dela, za eseistična razglabljanja, za odseve časa in iskanja svojega odzivanja v njem; Umiranje na obroke smo namreč prebirali z zaznavnim ali pa nezaznavnim občutkom sokrivde, ki jo pač lahko imamo kot sočlani družbe, torej sokrivi za nekaj, kar počenja ta družba z nekaterimi izmed nas. Tudi Torkar ne more, da ne bi - čeprav nekriv - nenehno razglabljal pod razpetostjo te nikoli docela zbledele sence dachauskih procesov. Vse to se mu prepleta tudi v njegovih odsevih na kulturne in družbenopolitične dogodke zadnjega časa, pravzaprav zadnjih štirih let: v teh razmišljajih ostaja Igor Torkar v vlogi pisatelja, ki z najglasnejšo, to je pisano besedo, nastopa zoper neumnosti, zablode, krivice in kar je še lastnega človekovemu duhu in dejavnem.

"Šele v jesenskih dneh spoznavam, da je med vsemi zločini MOLK - eden največjih..." je zapisal nekje Igor Torkar.

Pred leti sem bil član žirije na filmskem festivalu v Puli. Predsednik Žirije je bil Stipe Šuvar, takrat še »nastajajoči kader«. S sklepom, da dobi zlato arena za režijo filma »Mojster in Margaret« prof. Petrovič, se je Šuvar strinjal. Ko je z večino glasov žirija nagradila z zlato arenou - kot najboljše delo festivala - tudi film »Mojster in Margaret«, se je Šuvar od tega sklepa »distanciral«. Poantno te anekdotice pa mi je Stipe Šuvar podaril naslednje jutro pri zajtrku žirije. Sedel je poleg mene. Tiho mi je po smislu rek: Kot privatnik tudi sam vem, da je film »Mojster in Margaret« najboljši film letošnjega festivala. Ampak... ker sem predsednik Žirije po tih želji politične strukture in ker satirične bodice Bulgakova, podčrtane v Petrovičevem filmu, očitno namigujejo tudi na naše razmere, sem se moral »distancirati« od sklepa, da dobi ta film zlato arenou. Upam, Torkar, da razumete mojo previdnost in tudi predvidevanje. Šuvarjevo predvidevanje je bilo dalekovidno. »Mojster in Margaret« so vrgli v bunker, režiserja prof. Petroviča pa so nagnali in službe na filmski akademiji. Tudi kar zadeva previdnost, se je Šuvarjevo upanje uresničilo. Razumel sem namreč, da bo poleg mene slediči »nastajajoči kader« s svojo previdnostjo in predvidevanjem, kaj kmalu postal »vodenilski kader«, ki bo zaradi svoje podpovprečne inteligence še posebej nevaren za demokracijo v vseh zvrsteh ustvarjalnosti!

Šuvarjeva znamenita »bela knjiga« pa četica vojakov, s katero bi on mimogrede utišal intelektualce, njegovo »tovarniško šolstvo«, pa njegov ironični domislek, da bi avtorju ideološko spornega, a hkrati umetniško kvalitetnega dela, z desno roko dal nagrado, z levo pa zaporno povelje! Vse to je mojo oceno Šuvarjeve »hrbteničnosti« pred dolgimi leti pri zajtrku v Puli potrdilo! Potrdil jo je v zadnjem času tudi Šuvarjev pomenek, šeststo metrov pod zemljo, z albanskimi ruderji, ko jim je govoril, da nova srbska ustava ne bo vzel Albancem nobenih temeljnih nacionalnih pravic. Tudi njihovemu albanskemu jeziku ne! Ni jim povedal, da bo najbrž po novi srbski ustavi v Vojvodini, Srbiji in na Kosovu uradni jezik srbsčina. In pri tem sploh ni zaroval, ko je to govoril delavskemu razredu v izmučeni obraz, kot predsednik CK Zvezde KOMUNISTOV Jugoslavije!! V zadnjem času mi je bila všeč edino Šuvarjeva javna obljuba, da bo na pleniumih končno rekel bobu bob in popu pop. Te obljube seveda ni izpolnil. Zajadril je v stope vodo kompromisov. Ker je bistre mož, se čudim njegovi pozbavljivosti. Voda, ki stoji, začne smrdeti.

Ker sem kot pisatelj in dolgoletni kulturni delavec dolžan mislit o žitu in bitju mojega naroda, postajam v stoobrazni moralni in gospodarski agoniji naše družbe ogorčen Slovenec in ogorčen Jugoslovan! Ogorčenost je sokriva, da nesistematično mečem na kup enega čez drugega bobe in pope!

Po skici Šuvarja naj zmedem nekaj bobov v Miloševičevu šajkačo.

Slobodan Miloševič, vsi, razen vas, že iz časov Mussolinija in Hitlerja vemo, da je v mitingarskem gorovljenju in kričanju mnogo plev!

Slobodan Miloševič, politično vas bo pokopal - KRUH! Ko bodo namreč iste srbske množice, ki ste jih »ujedinili« z velesrbskim nacionalizmom, ugotovile, da jim SAM ne morete dati dovolj kruha - vas bodo s prestola »vodže« z demonstracijami brezposelnih in lačnih pospremili v politični grob. Ob vašem pogrebu bodo manjkali samo ljudje, ki bi za vami žalovali!

Slobodan Miloševič, ne pozabite, da bistri ljudje kujejo parole, a po njih se ravnajo le revni na duhu in plačljeni. Od kod stomiljoni za stotisočne ngrajenih velesrbskih mitingašev? Kdo je dal razgrajalem, lažnivcem in »prosilec orožja« tako učinkovito zdravilo, da so z vami vred, Slobodan Miloševič, popolnoma imuni proti bacilom javnega tožilca? Pa ne da ste to zdravilo kupili v JLA-lekarni??

Slobodan Miloševič, tam kjer so tanki, pendreki in zapori, tam ima tudi tisti prav, ki nima prav!

Slobodan Miloševič, kdor psuje drugega - naprimjer, predsednika ZIS-a Markovića z ropanjem - psuje sebe!

Slobodan Miloševič, z objestnim nasiljem rojeni politični vodja ne ostane dolgo ne resnici, koljuben ne pravičen.

Slobodan Miloševič, žalitve so dokazi tistih, ki nimajo prav!

Slobodan Miloševič, ne zamejite, da vas spomnim na ALBANSKI pregor: Poštenost in veliko znanje je spravljeni v kratke stavke!

Ker nisem »slovenački kontrarevolucionarački separatistički nacionalista«, naj rečem tudi uspešnemu slovenskemu političnemu vodstvu, da je bob-bob in pop pop.

Tov. Milan Kučan, še vedno ste tipično po slovensko, pogumni - PLAHUTAVO!

Tov. Milan Kučan, spomnite se, da volk napade samo tistega psa, ki ne laja. In ker že uporabljam pasjo metaforo in ker sem se spomnil slovenskega predstavnika v predsedstvu SFRJ, naj še povem, da se platen jazbečar neha rediti!

Tov. Milan Kučan, početje je jalovo, če zapirate hlev, ko je konj iz njega že ušel!

Tov. Milan Kučan, pričnite se v praksi - še bolj kot doslej - ravnatni pa načelu, da narod bolj verjame očem kot ušesom. In da so vsi cvetovi in sadovi v meniju sedanosti. Tov. Milan Kučan, če sfanatiziranega velesrbskega nacionalista - taka, kot je naprimer novinarja Plavevska, ki bevska v Slovence kot stekla lisica - upravljeno udarimo s trnjevo vejo po lažnjivi glavi, ne opravljujmo se potem, za božjo voljo, da smo z veje pozabili održiti en tri ali dva! Zelo bom vesel, če boste moj nasvet povedali tudi našemu »čitalniškemu Bleiweišu« Janezu Stanovniku.

Naj razložim, zakaj z neobrzdano ogorčenostjo kritiziram, razsojam in se grem sodnika. Tov. Viktor Žakelj, podpredsednik RK SZDL, uspešno vodi v Kranju debatne okroglice pod naslovom GLASOVNA PREJA, katere ustanovitelj je pogumni GORENJSKI GLAS. Na eno zadnjih PREJ je povabil Boštjana Župančiča in mene. Tema večera: SODNIKI IN ŽRTVE. Na začetku pomenka sem pripomnil, da bi bilo ob uporabi besede ŽRTVE pravilnejše imenovati temo večera RABLJI IN ŽRTVE. Ker sem pa o rabljih in žrtvah v svojih pisateljskih delih pisal že dovolj, mi je naslov večera SODNIKI in žrtve NOV iziv.

Pojem SODNIKI mi namreč razmišljanje razširi na vsa leta od osvoboditve do danes. Kdo so bili sodniki? Kdo je sodil, razsojal in s tem usmerjal na razvoj do današnjega segnitja starega boljševističnega socializma? Kdo so še danes sodniki? POLITIKI! Mogočni zbor v Cankarjevem domu za mir in sožitje med narodi, zbor proti uvajaju protiustavnega IZREDNEGA STANJA, zbor za pošteno bratstvo, ki ga je s podpisom podprt nad milijon Slovencev - je Slobodana Miloševiča tako »RAZLJUTIO«, da mu je natrgal žive.

Čež nič je zbnobnil pred ZVEZNO Skupščino v Beogradu stotisoč velesrbsko čustvuječ pa tudi številnih očitno zrežiranih mitingašev. Večina teh mitingašev je kazala znake histerije, v katero je zdrknil tudi sam »vodža« Slobodan Miloševič.

V presenetljivo drgetajočem govoru je namreč z musolinjevsko dvignjen glavo in glasom kričal, da on garantira, da bo do vse kontrarevolucionarje, ki so za albanske ireditiste in proti Srbo - našli, polovili, pozaprli in kazensko pravno obsođili! Skratka, razburjeno je napovedoval stvari, ki v pravnih državi spadajo v delokrog javnih tožilcev, preiskovalnih sodnikov in sodišč! Inozemski je zapisal, da bi moral v sleherni pravno urejeni državi politik, ki bi se šel grozečega

sodnika tako, kot Slobodan Miloševič pred ZVEZNO Skupščino v Beogradu - pri priči zapustiti funkcionarski fotelj!

Da! Mnogo politikov policirov in politikov sodnikov smo imeli. In jih še imamo! To so bili (in so še) vse tisti, ki so imeli v svojih glavah in pesteh OBLAST, štirideset let varovanega s policijo in vojsko. Zato so ti sodniki štiri desetletja (in v južnih pašalukih še danes!) svojo MONOLOŠKO partizansko družbo varovali s stalinističnim nasiljem. Čas je, da s tem sodnik postane sodnik svobodna, demokratična DIALOŠKA družba! Seveda pa pri tem sojenju ne smemo zavreči ne sklepne ne dvoma. Sodnik ne sme poslušati samo z enim ušesom, ampak z levim in desnim hkrati! Če zagrizen partizec postane sodnik, je za osušljenega nepartizanca bolje, da se izseli. Partizci so sami sebi mili, prizanesljivi sodniki. Če pa kakšen partizec ne uboga vodilnega partizca, partizski javni tožilec in partijski sodniki brž skomponirajo montiran proces. Bujim se, da bo spadal v to zvrst procesov tudi proces proti Ažemu Vlasiju.

Ko razmišljam - kot lageraš obsojen na montiranem procesu - o sojenju in sodnikih na sploh, se v meni večkrat oglaša neznansko naivna misel, da smo vsi ljudje taki gréšniki, da noben človek nima etnične pravice obozodi sočloveka. Kot pisatelj pa še posebej zavračam misel, zapisano v Koranu: Če te sovražnik napade, okopaj se v njegovi krvi.

Upam, da sem o vzrokih za moje ogorčenje in za naraščajoče ogorčenje ljudi povedal dovolj.

Naj povem, zakaj sem se odločil pisati tudi o ZMEDENOSTI ljudi. Zato, ker je človekova zmedenost kljica, ki se razstane najprej v preplašenost, preplašenost se razveja v strah, strah pa veča množico previndnih, neaktivnih, neproduktivnih, v zasebno duhovno vrtčkarstvo pobeglih državljanov.

Poleg epidemije plesnjenja pravne države, svobode in kruha, vse bolj večja zmedenost ljudi meglene, nestrokovne, paradosksalne formulacije družbenopolitičnih pojmov, od katerih - na pragu 21. stoletja - številni spadajo v MUZEJ!

A ne tisti, ki so v zadnjem času izumili »nestrankarski politični pluralizem« zavedajo, da ta dilettantski paradoks povečuje zmedenost ljudi? Klavno je, da o tem dilettantskem paradosku ne nehajo »filozofirati« celo vodilni veljaki SZDL!

Tudi še vedno predpisani »de-

razpušcene vse stranke - razen KOMUNISTIČNE PARTIJE JUGOSLAVIJE! Tretja TITOVA JUGOSLAVIJA je tista, ko je Josip Broz z uporom proti Stalinu in Informbiroju prebudil upanje, da bomo zakorakali v DEMOKRACIJO - a nam tega upanja NI URESNIČIL! To je ne samo delovne množice, ampak tudi številne »zvezne« pomembne jugoslovanske osebnosti dokončno razočaralo. Naprimer: Kočo Popovića.

Peta TITOVA JUGOSLAVIJA je bila usodno dolgo let po vojni velestatistična monoloska družba - konglomerat brezobzirnih prisilnih odkupov na kmetih, kolektivizacije kmetstva na račun težke industrije pa montiranih procesov, roških množičnih pa skritih posameznih masakov pa Golotoške Mučilnice in »samoupravnega socializma«, v katerem je manj kot dva milijona komunistov izkoriscalo in varalo dvajset milijonov Jugoslovanov! Šesta TITOVA JUGOSLAVIJA je v šestdesetih letih preveč stalinistično zadržala hrvaški nacionalizem in hkrati pričetke demokratizacije na Hrvaskem. Sedma TITOVA JUGOSLAVIJA je v sedemdesetih letih izvrvala Kavčičeve, v Srbiji pa Nikičevecade sadike demokratizacije in tržnega gospodarstva.

Osmo TITOVA JUGOSLAVIJA je končno tudi Jugoslavija, ki je »samoupravno« zaplodila 22 milijard dolarjev dolga in hkrati odlično delujoče brezpravje, rekordno korupcijo, sa momorilsko inflacijo, sovrašto med svojimi narodi in na rodnostmi ter razpad Zvezne komunistov Jugoslavije.

Vse našteto je TITOVA JUGOSLAVIJA! Zato si vsaka partajska frakcija in seveda tudi JLA izbere tisto, katere obdobje je najbolj odgovarja, da v njem išče zaslombo v Titovi misli in delu.

Toda razmišljanje o naštetih TITOVIH JUGOSLAVIJAH povečuje zmedenost ljudi, ki poslušajo parolo vseh frakcij, da bomo odšepali iz gospodarske in moralne agonije edino po poti TITOVE JUGOSLAVIJE. Še enkrat vprašujem: Kateri, za božjo voljo? Zgodovinski spomin nam postopno razkriva, da nobena ni vredna evforičnega posnemanja!

Petic! AVNOJ! Tudi ta naš slavni AVNOJ povečuje zmedenost ljudi, ki poslušajo parolo vseh frakcij, da bomo odšepali iz gospodarske in moralne agonije edino po poti TITOVE JUGOSLAVIJE. Še enkrat vprašujem: Kateri, za božjo voljo? Zgodovinski spomin nam postopno razkriva, da nobena ni vredna evforičnega posnemanja!

In kako je danes? Kdo se bo z uresničevanjem navedenih avnojskih obljub, ga ostareli boljševiške ZDRAVE SILE pa poslušajo parolo vseh frakcij, da bomo odšepali iz gospodarske in moralne agonije edino po poti TITOVE JUGOSLAVIJE. Še enkrat vprašujem: Kateri, za božjo voljo? Njegove obljube so namreč spete v porozno celoto! AVNOJ ne omenja partije, kol monopolnega komandanta AVNOJ obljublja federalno, skupščinsko vladavino. AVNOJ obljublja možnost samoodločbe!

In kako je danes? Kdo se bo z uresničevanjem navedenih avnojskih obljub, ga ostareli boljševiške ZDRAVE SILE pa poslušajo parolo vseh frakcij, da bomo odšepali iz gospodarske in moralne agonije edino po poti TITOVE JUGOSLAVIJE. Še enkrat vprašujem: Kateri, za božjo voljo? Njegove obljube so namreč spete v porozno celoto! AVNOJ ne omenja partije, kol monopolnega komandanta AVNOJ obljublja federalno, skupščinsko vladavino. AVNOJ obljublja možnost samoodločbe!

V zvezi z ogorčenjem ljudi pa z veseljem ugotavljam, da je ogorčenih Slovencev in počasi ogorčenih Jugoslovanov VEDNO VEĆ! Z mano vred so namreč spoznali, da će nimati smodnika samozavesti, je puška tvojih stališč navadna palica! Čas je, da prične to spoznanje uporabljati slovensko politično vodstvo v boju z objestno napadalnostjo velesrbskih fašistov!

Za konec naj povem, da me kljub že kritično naraščajoči zmedenosti in ogorčenosti ljudi še vedno ne omrtviči obup. Na starost sicer vem, da preveden upanja sicer prinese razočaranje, vendar pa še nisem pozabil stare latinske modrosti: Ce nupanja, srce počasi preneh utripati.

JANEZ STANIČ

Mednarodni vidiki slovenske samostojnosti

S stališča mednarodnih odnosov je o možnostih za samostojno Slovenijo moč razpravljati iz različnih zornih kotov, na primer z gospodarskega, pravnega, zgodovinskega, kulturno-civilizacijskega in podobno. Vse te je treba skrbno in resno proučiti, pri tem pa ne zanemariti nečesa, kar bi jaz opisal kot stvarno tekoče mednarodno politično stanje, interesi in razmerja moči. To zadeva je težko natančno opredeliti, ker se nenehno spreminja, je pa pogosto celo najpomembnejša, saj po svoje oblikuje, prilagaja in interpretira načela, zakone, mednarodne pogodbe in sporazume ter druge na videz trdnejše in trajnejše urejvalnike mednarodnih odnosov. Lahko celo trdimo, da različne načelne, pravne in pogodbene norme veljajo običajno samotakrat in toliko časa, dokler jih podpirajo realna razmerja moči in interesov.

S tega vidika se torej ne sprašujem, kakšne so moralne, pravne, zgodovinske in druge pravice Slovenije do samostojnosti, ampak kakšne so realne možnosti glede na sedanje mednarodne razmere.

Ceprav se mi zdi prav to odločilno, bi vudoma vendarle omenil, da morebitna samostojna Slovenija za evropsko politično misel vsekakor ne bi bila nekaj izjemnega ali celo nepredstavljivega, če bi bil sicer nuj tok dogodkov temu naklonjen. Vzemojmo najbolj banalen primer - velikost in številčnost prebivalstva. Slovenija bi s svojimi nekaj več kot dvajset tisoč kvadratnih kilometrov površine in približno dvema milijonom prebivalcev resda sodila med manjše evropske države, recimo v razred tistih z manj kot 100.000 kvadratnimi kilometri površine in manj kot deset milijoni prebivalcev. Toda ta razred je v Evropi kar dobro zastopan in ni nezanemljivo preleteti spiska držav, ki so v njem, pri čemer lahko mirno zanemarimo »zepne« državice, kakršne so Andora, Monako, Lichtenstein, Vatikan in San Marino, ki so čisto posebne zgodovinske tvorbe in niso primerne za primerjavo s Slovenijo.

Manj od 100.000 kvadratnih kilometrov merijo naslednje države:

Malta (316), Luksemburg (2600), Ciper (9251 - geografsko sicer azijska, v politiki pa vedno nastopa kot evropska država), Albanija (28.770), Belgija (30.500), Nizozemska (41.200), Švica (41.290), Danska (43.000), Irska (70.000), Avstrija (83.800), Portugalska (92.100), Madžarska (93.000).

Manj od deset milijonov prebivalcev pa imajo naslednje:

Islandija (240.000), Malta (345.000), Luksemburg (367.000), Ciper (677.000), Albanija (3,1 mln), Irska (3,5 mln), Norveška (4,2 mln), Finska (4,9 mln), Danska (5,2 mln), Švica (6,6 mln), Avstrija (7,5 mln), Belgija (9,9 mln).

Po teh merilih, ki sicer pogosto nastopajo kot argument proti slovenski samostojnosti, torej Slovenija res ne bi bila takšna velika posebnost ali nekaj ne-navadnega za Evropo. Lahko bi vzeli tudi druge primerjave, na primer gospodarsko razvito in strukturo, socialno stanje, kulturno razvito in podobno, in tudi v teh pogledih Slovenija ne bi bila nič nenačnjiva ali posebnega v evropskih okvirih. Prav tako ne, če bi vzeli še druge, manj merljive kriterije, na primer jezikovne

in druge nacionalne specifičnosti, zgodovinske izkušnje, navade, tradicije, duhovno ozračje in podobno. Po vsem tem bi Slovenija lahko bila povprečna, resda manjša evropska država, kakršnih kolj je še več in ki jim njihove samostojnosti nihče ne odreka ali jo spodbija. Vzroki, zaradi katerih je samostojnost Slovenije lahko vprašljiva, so torej drugie. Med njimi so vsekakor zelo pomembne tekoče mednarodne politične razmere in moje nadaljnje razmišljanje bo posvečeno predvsem njim. Ob tem je treba posebej poudariti, da se pri tovrstnih razmišljajih v veliki meri znajdemo na področju domnev, verjetnosti in sklepov na osnovi dosedanjih izkušenj, kar vrednost takšnih razmišljajev relativizira, zato jih je treba jemati z zavestjo, da gre za analogije in možnosti, ki so podprtne številnim, tudi čisto nepredvidljivim spremnjajem.

Mednarodno življenje v obdobjih miru vsaj formalno navidezno teče na temelju določenih načel in pravil, ki jih države sprejemajo prostovoljno in so zanje vsaj moralno obvezna. Na ta načela se pogosto sklicujejo, zlasti v sporih in konfliktih, zato je v širši javnosti močno razširjen vtis, da mednarodno življenje v resnici teče po nekih trdnih in za vse obveznih pravilih.

Zal na tak. Pravila so trdna in obvezujoča samo v tolikšni meri, kolikor so jih posamezne države pripravljene (ali prisiljene) spoštovati, in prav nič več. Sklicevanje na to ali ono načelo in iz njega izvirajoče pravice je učinkovito samo toliko, kolikor je podprt s takšno ali drugačno močjo to načelo mogoče ubraniti in druge prisiliti k njegovemu spoštovanju. Tako na primer nacionalne, zgodovinske, civilizacijske in druge pravice Slovencev do samostojnosti ne pomenijo dosti, če jih Slovenija ni zmožna učinkovito braniti in zagotoviti, da jih priznavajo tudi drugi. Sele v tem pogledu je slovenska majhnost seveda lahko tudi močno omejujoč dejavnik.

Eno najpogosteje eksplorativnih načel mednarodnega sožitja, vsaj v novejši evropski zgodovini, je načelo o pravici narodov do samoodločbe, ki ga vsebujejo tudi mnogi mednarodni dokumenti. Načelo se je uveljavilo in prišlo v širšo rabo po prvi svetovni vojni in je bilo povezano na eni strani z nacionalno politiko Lenina in boljševikov neposredno po oktobrski revoluciji, na drugi strani pa z mednarodno politiko ameriškega predsednika Woodrowa Wilsona. Na osnovi tega načela so v določeni meri oblikovali politični zemljevid Evrope po prvi svetovni vojni, vendar že takrat s številnimi izjemami. Tako so na primer v boljševiški interpretaciji in po izkušnji z odcepitvijo Finske samoodločbo povezali z zahtevko, da se zanje izreče nova, revolucionarna sovjetska oblast v nekdanjih nacionalnih delih Ruskega imperija; v zahodni varianti pa je veljalo v glavnem le za tiste narode, ki so v vojni sodelovali na strani antante. Niso ga naprimer uveljavili za Nemce na Južnem Tirolskem in v zahodnih delih Češkoslovaške, za Slovene in Hrvate v delu Slovenije, Istre in Dalmacije, za Makedonce v celoti, za Irce na Severnem Irskem itd.

Za nekatere narode ali njihove dele sta bili v rabi dve drugi načeli, ki sta pogosto v nezdržljivem nasprotju s samoodloč-

bo, to sta načeli »naravnih meja« in priključitve »zgodovinskih področij«.

Meje, kakršne so nastale v Evropi po prvi svetovni vojni, so bile kombinacija načetov nezdružljivih načel, pri čemer so o vsebinini kombinaciji odločale predvsem moč posameznih narodov in držav, njihovi medsebojni odnosi in splošno razmerje sil.

Relativno kratko obdobje miru med dvema svetovnima vojnami je jasno pokazalo, da takšna delitev ni stabilna in da je bila med glavnimi vzroki za drugo svetovno vojno.

Po drugi svetovni vojni je prišlo do novega začrtovanja evropskih meja, ki je prineslo zlasti velike spremembe v srednjem vzhodnem Evropi ter na Balkanu, pri čemer so spet odločilno vlogo igrala razmerja moči in zaveznosti, načela pa so bila v glavnem samo moralno-politična dekoracija.

Tudi povojna delitev in novo začrtovanje meja sta na osnovi načela o samoodločbi potekala predvsem tam in takrat, kadar to načelo ni bilo v nasprotju z interesom tistih, ki so imeli dovolj moči, da so jih učinkovito branili. V vrsti primerov načela o samoodločbi ni bilo spoštovano - na primer v zvezi s Poljsko, nastankom dveh Nemčij, vključitvijo Transilvanije v Romunijo, Besarabije v Sovjetsko zvezo itd. - ali pa so meje načale celo ob vsestranski krščvi načela samoodločbe, kot se je na primer tam pred začetkom vojne zgodilo baltiškim državam, Estoniji, Latviji in Litvi. Vse to kaže na relativno težo in pomen načel, ki so sicer tako pomembna dodatna, le redko pa zares odločilna argumentacija za oblikovanje držav in meja. To dejstvo je pametno upoštevati tudi pri razmišljajih o možnostih za samostojnost Slovenije.

V miru po drugi svetovni vojni se so v evropski politiki uveljavila še dodatna načela, kot je na primer delitev interesnih področij ter zlasti načeli statusa quo in nespremenljivosti povojnih meja, ki sta doživeli tudi najširše in najvišje mednarodno priznanje s konferenco o evropski varnosti in sodelovanju leta 1975 v Helsinki. Politično bistvo teh načel je, da je treba evropske meje, ki so nastale na osnovi rezultatov druge svetovne vojne, in interesno delitev Evrope brezpojno spoštovati, ne glede na nacionalne, zgodovinske in druge ozire, ker da je to v interesu vseh evropskih narodov in miru.

Ne glede ne to, ali je bilo to res ali ne, je v povojni Evropi načela so v določeni meri oblikovali politični zemljevid Evrope po prvi svetovni vojni, vendar že takrat s številnimi izjemami. Tako so na primer v boljševiški interpretaciji in po izkušnji z odcepitvijo Finske samoodločbo povezali z zahtevko, da se zanje izreče nova, revolucionarna sovjetska oblast v nekdanjih nacionalnih delih Ruskega imperija; v zahodni varianti pa je veljalo v glavnem le za tiste narode, ki so v vojni sodelovali na strani antante. Niso ga naprimer uveljavili za Nemce na Južnem Tirolskem in v zahodnih delih Češkoslovaške, za Slovene in Hrvate v delu Slovenije, Istre in Dalmacije, za Makedonce v celoti, za Irce na Severnem Irskem itd.

Za nekatere narode ali njihove dele sta bili v rabi dve drugi načeli, ki sta pogosto v nezdržljivem nasprotju s samoodloč-

bo, to sta načeli »naravnih meja« in priključitve »zgodovinskih področij«.

Meje, kakršne so nastale v Evropi po prvi svetovni vojni, so bile kombinacija načetov nezdružljivih načel, pri čemer so o vsebinini kombinaciji odločale predvsem moč posameznih narodov in držav, njihovi medsebojni odnosi in splošno razmerje sil.

V evropski po drugi svetovni vojni sta bili načeli statusa quo in nespremenljivosti meja najpomembnejši in sta imeli prednost pred samoodločbo narodov. Če bi v šestdesetih, sedemdesetih ali na začetku osemdesetih let kakšen evropski narod, recimo Slovenci ali Estonci ali Slovaki, terjal svojo državno samostojnost, bi bil uspeh ali neuspeh takih prizadevanj odvisen izključno od notranjih razmer v prizadeti državi ali od interesov blokovskega suverena. Tako bi na primer Estonci lahko dosegli samostojnost in realizirali pravico do samoodločbe ter za to dobili tudi mednarodno priznanje samo, če bi to dopustila Sovjetska zveza; Slovenci samo v primeru, če bi to »požrla« ostala Jugoslavija in bi se o tem spoznamela tudi oba bloka; Slovaki pa samo, če bi to dopustili Čehi in bi se strinjala tudi Sovjetska zveza. In nasprotno: načeli o preprečitve odcepitve Estoncet s strani Sovjetske zveze, Slovencev s strani ostale Jugoslavije ali Slovakov s strani Čehov in ZSSR bi v svetu načela samo na verbalne propagandne in moralne obsodbe in nič več.

Mirno lahko trdimo, da povojna razmerja moči in interesov v Evropi niso bila naklonjena ne spremjanju meja ne morebitnim osamosvojitvam posameznih narodov in nastajanju novih držav. Sprito tega so bilo vsi poskusi odcepitve posameznih narodov od matičnih držav prav do najnovejšega časa brez privolitve močnejšega dela države in brez ustreznih blokovskih dogоворov nerealni in bržda neizvedljivi - vsaj s stališča mednarodnih odnosov. Sklicevanje na sicer mednarodno priznano pravico narodov do samoodločbe ne bi pri tem prav nič pomagalo. Prav tako ne sklicevanje na OZN, mednarodno pravo in podobno, kajti vse to je v bistvu vendarle podrejeno realnim razmerjem moči.

Stvari so se začele spremnijati še v najnovejšem času, pri čemer je do brža odločilnega problema prišlo šele leta 1989. Zlasti v tem letu se je politična struktura Evrope hitro in dramatično spremenila, kar je med drugim že močno relativiziralo vrednost in neomajnost načela statusa quo in nespremenljivosti meja. Začelo se je najprej v širšem okviru, predvsem s spremembami znotraj Sovjetske zveze in z njimi povezanim razpadanjem dotedanje oblike in vsebine sovjetske dominacije v vzhodni Evropi.

Spremembe so velike, da brez pretiravanja in vso resnostjo lahko govorimo o novem obdobju v sodobni evropski zgodovini, za katero je značilen popoln polom povojnega komunizma v vsej vzhodni Evropi ter začetek demontaže sovjetskega imperija, kar je skupaj največ prispevalo k temu, da je dosedanja ureditev Evrope, vključno z mejami in državami, postala vprašljiva. Res je, da se ti procesi še začenjajo in da je v tem trenutku še hudo tvegan napovedovati, kako se bodo razvijali, vendar pa je že jasno, da je Evropa pred novo

politično organizacijo in da sedanji glavni helsinski načeli statusa quo in nespremenljivosti meja nista več nedotakljivi. Trenutno že teče nekaj procesov (nastajanje pogojev za združitev Nemčije, začetek razpadanja sovjetskega imperija), ki nepreklicno začenjajo spodjeti povojno evropsko ureditev, nekaj pa je takih (razmere na Balkanu, srednji del vzhodne Evrope), ki jim je ta hip še težko napovedovati smer in dinamiko, sao vsekakor ne le možni, ampak tudi verjetni.

Kar zadeva združitev Nemčije je lanski padec komunističnega režima v Vzhodni Nemčiji to vprašanje z vso silo potisnil v ospredje. V načelu načela ne odreka Nemcem pravice do združitve in spričo najnovejših dogodkov vsa svetovna politika računa z nemško združitvijo kot z realnostjo, ki bo morda uresničena že do konca stoletja. Seveda pa ponovna združitev Nemčije še zdaleč ne zadeva zgolj interesov Nemcev, ampak vse Evropo in tudi običajev.

Na koncu pa je vse v tem spoznamela tudi oba bloka; Slovaki pa samo, če bi to dopustili Čehi in bi se strinjala tudi Sovjetska zveza. In nasprotno: načeli o preprečitve odcepitve Estoncet s strani Sovjetske zveze, Slovencev s strani ostale Jugoslavije ali Slovakov s strani Čehov in ZSSR bi v svetu načela samo na verbalne propagandne in moralne obsodbe in nič več.

Tudi političnim laikom je jasno, da je nemško vprašanje ključno za prihodnost Evrope in da ga bo treba reševati v veliko širših, vseevropskih in delno svetovnih okvirih. Nič nema smisla že zdaj ugibati, kaj vse lahko naveže na takšno reševanje, jasno pa je, da Evropa z združeno Nemčijo nikoli več ne bo tista Evropa, v kateri smo živelj zadnjih štirideset let.

Drugo veliko vprašanje, ki je tudi že toliko dozorelo, da ga je treba nadvise resno jemati, je usoda in prihodnost sovjetskega imperija. Za Evropo in tudi za Slovenijo je izjemnega pomena razvoj dogodkov v zvezi s tremi baltiškimi republikami - Estonijo, Latvijo in Litvo - ki so bile med obema vojnoma samostojne države in se zdaj po vsem nedvoumno usmerjajo k ponovni pridobitvi samostojnosti in odcepitvi od Sovjetske zveze. Kopijo se znaki, ki vedno bolj preprečljivo kažejo, da se je tudi moskovsko vodstvo vsaj načelno že odločilo priznati in sprejeti veliko večjo samostojnost baltiških republik, v skrajnem primeru bržda celo njihovo odcepitev.

Takšna možnost, ki je bila še pred nekaj leti povsem nestvarna, je danes ena od realnih inačic razvoja, celo najbolj verjetna, če v Moskvi ne bo prišlo do kakšnega notranjega konservativnega udara, kar seveda ni izključeno; prav tako je možna tudi inačica, po kateri bi omenjeni republike sicer ostale v Sovjetski zvezi, ta pa bi se v primerjavi s sedanjim stanjem spremnili v močno razrahljeno federacijo ali celo konfederacijo. Obe možnosti sta zelo pomembni za druge majhne evropske narode, še posebej tudi za Slovene, kajti v vsakem primeru se bo v zvezi z razpletom položaja na Baltiku v mednarodni politični zavesti in praksi spremenil status majhnih narodov, in to vsekakor njihovi večji samostojnosti v prid.

Na jugu Sovjetske zveze je odprt vprašanje Moldavije, ki je nastala po priključitvi romunske Besarabije Sovjetski zvezi po zadnji vojni. Tudi v Moldaviji se je razvilo močno gibanje za odcepitev in ponovno združitev z Romunijo, ali pa vsaj za veliko večjo samostojnost in olupnješo povezano znotraj ZSSR.

S tem smo se približali področju Balkana, kjer meje pravilo-

ma niso ne nacionalne ne zgodovinsko zaokrožene, ampak so lahko nedotakljive le kot rezultat doslednega spoštovanja načela statusa quo in nespremenljivosti meja. Zanimivo in značilno je, da so balkanske države sicer sprejele helsinski konferenco in njene rezultate, da pa kljub številnim poskusom in pobudam nikoli niso uspeli dosegiti neke vrste »helenskega dogovora« za ožje območje Balkana, kar seveda samo dokazuje, da v zavesti balkanskih narodov in politiki vendarle še živi misel na morebitno spremjanje meja.

Od konkretnih vprašanj, ki so ali lahko postanejo odprta v tem delu Evrope, smo že omenili problem sovjetske Moldavije; v odnosih med Romunijo in Madžarsko je zelo resno vprašanje Transilvanije, kjer živi okrog dva milijona Madžarov; Bolgarija ni nikoli priznala obstoja samostojnega makedonskega naroda in s tem tudi delitev makedonske ozemlja med Bolgarijo, Jugoslavijo in Grčijo; Albanija ima svoje nacionalne in zgodovinske interese v zvezi z mejami z Jugoslavijo (Kosovo je sploh eden ključnih problemov na Balkanu) in Grčijo; prav v zadnjem č

Carinski predpisi Uvoz avtomobilov

Domače fizične osebe lahko uvažajo nova osebna motorna vozila. Carinske dajatve so 41 odstotne in se plačajo pri uvozu. Pri tem pa je treba računati še na prometni davek, ki se odmeri po kubaturi vozila. Osnova za odmero prometnega davka je osnovna cena vozila + 41% carinske dajatve (prav pri plačilu prometnega davka za tuje avtomobile se napovedujejo spremembe, ko naj bi se carinske dajatve ne stele več v osnovi za odmero prometnega davka - zaenkrat pa je še veljaven ta predpis). Domače fizične osebe lahko uvažajo tudi motorna kolesa in mopede, ne glede na starost (nova in rabljena), s tem da plačajo carinske dajatve in prometni davek. Dovoljen je tudi uvoz samovoznih počitniških prikolic. Za te uvoze ni treba imeti posebnega dovoljenja, dovoljen je, da se takšna vozila prijavi na meji cariniku, ki bo za vozilo izdal carinsko spremnico do namembne notranje carinarnice, z odrejenim rokom predaje.

Invalidne osebe, ki imajo po samoupravnem sporazumu o seznamu telesnih okvar najmanj 70 odstotno okvaro, lahko uvozi tudi rabljena motorna vozila, ne glede na to, ali jih vozijo same ali ne. Vozil pa ne smejo odtužiti pred pretekom treh let od dneva uvoza. Za takšen uvoz potrebuje invalid potrdilo SPIZ-a. Invalidnost je le pogoj za uvoz vozila, niso pa oproščeni carinski dajatve. Le določena kategorija invalidov (z najmanj 80 odstotno invalidnostjo in določeno okvaro) je oproščena plačila prometnega davka. Za informacije o oprostitvi plačila prometnega davka je pristojna občinska davčna uprava.

Tudi osebe, ki so bile na začasnom delu v tujini najmanj dve leti ali pa so tam bivale lahko uvozijo rabljeno motorno vozilo, ki pa ne sme biti starejše od treh let. Za takšna vozila se plačajo normalne carinske in davčne dajatve.

Devizno poslovanje obrtnikov in podjetnikov

Devizni zakon je izenačil možnosti normalnega zakonitega poslovanja tudi za obrtnike in druge nosilce samostojne dejavnosti, ki niso pravne osebe. Tako lahko tudi obrtniki, kmetje in drugi nosilci samostojnega dela normalno kupujejo devize pri bankah in z njimi plačujejo opremo in reproduksijski material za lastne potrebe - za potrebe svoje dejavnosti. Pomembno pa je nujno ravnanje ob sklepjanju posla, kupovanja in plačila blaga v tujih firmah. Navadno plačajo kupci celotno kupnjino - torej tudi prometni davek. Ob izvozu blaga opravi carina izvozne države opravljen izvoz. Drugi primer pa je, da plača stranka le znesek brez prometnega davka - v takem primeru pa se izvoznik pred svojimi oblastmi zaveže, da bo blago res izvozeno. So primeri, da spremljajo blago do meje ali carine, da jim le-ti potrdijo izvoz. So pa tudi primeri, da to potrditev opravijo izvozniki kar sami na izvozni carini, kjer potrdijo identičnost izvoženega blaga. S tako potrjenim obrazcem (Avstriji U-34) uveljavijo povračilo že vplačanega blaga v roku (navadno je to leto dni). Lahko pa to storijo ob naslednjem nakupu in s tem bonusom vplačajo del nove kupnine. Dobro je, da vsak, ki opravi nakup v tujini to tudi ve, kajti nevednost v carinskih poslih je lahko zelo draga šola.

Stane Bobek, dipl. oec.
svetovalec v Kranju

Novi bankovec

Konec prejšnjega meseca (27. aprila) smo dobili nov bankovec za 500 dinarjev. Natisnjen je na belem zaščitnem papirju in je pretežno modrozelen barve. Spredaj je portret mladeniča, zadaj pa je stilizirana krajina čiste narave, ki označuje ekologijo.

RADIO

PETEK, 4. maja:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 8.50 Dobro jutro, otroci - 9.05 Glasbena matineja - 11.05 Petkovo srečanje - glasba - 12.00 Poročila - na današnji dan - 14.05 Gremo v kino - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.45 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansamblimi - 20.30-23.00 Slovenscem po svetu - 23.05 Literarni nočturno - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 5. maja:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila in Dnevni kaledar - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirske tehnike - 9.05 Jezikovni pogovori - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Prizma optimizma - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.00 Poročila - 14.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in približljeno - 19.30 Obvestila in zabavna glasba - 19.45 Z instrumentalnimi ansamblimi - 20.00 Koncert iz naših krajev - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Večerji slovenskih skladateljev z zabavne glasbe - 23.05 Literarni nočturno - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 6. maja:

Prvi program

5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.00 Poročila - 8.05 Radijska igra za otroke - Medvedka s pentijo - 9.05 Še pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 10.35 Nedeljska reportaža - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrica domaćih - 17.00 Poročila - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.05 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočturno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 7. maja:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 6.00 Poročila - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Glasbena lepljanka - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Danes smo izbrali - 12.10 Pojemo in godemo - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30

STOVO, glasba - 11.05 Izbrali smo... - 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.10 Minute z ansamblom - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.02 Za mlade radovedne - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovaljih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.00 Poročila - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 18.25 Zvočni signali - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nočturno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 8. maja:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Za knjižne molje - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Oddaja o SLO - 12.10 Pojemo in godemo - 14.05 Mehrčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Minute za jazz - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nočturni program, glasba

KINO

KRANJ CENTER

4. maja amer. akcij, film SMRTNOSNO OROŽJE II. ob 16., 18. in 20. uri 5. maja amer. akcij, film SMRTNOSNO OROŽJE II. ob 17., 19. in 21. uri 6. maja amer. akcij, film SMRTNOSNO OROŽJE II. ob 15., 17. in 19. uri, prem. amer. barv. thrill. MORJE LJUBEZNI ob 21. ur 7. maja amer. akcij, film SMRTNOSNO OROŽJE II. ob 16., 18. in 20. ur 8. maja amer. barv. thrill. BESNILO ob 16., 18. in 20. ur 9. maja amer. barv. thrill. BESNILO ob 16., 18. in 20. ur 10. maja amer. barv. thrill. MORJE LJUBEZNI ob 20. ur 11. maja amer. krim. film GOLA KLETKA ob 16., 18. in 20. ur 5. maja prem. amer. akcij, film NO-

NEVARNA MISIJA ob 16. in 18. uri, prem. amer. trda erot. NEUTRUDNI LJUBIMEC ob 20. ur 6. maja amer. glasb. kom. LAK ZA LASE ob 16. ur, amer. trda erot. NEUTRUDNI LJUBIMEC ob 18. in 20. ur 7. maja Ni kinopredstavlj. 8. maja amer. akcij, film NEVARNA MISIJA ob 16. in 18. ur, amer. trda erot. NEUTRUDNI LJUBIMEC ob 20. ur 9. maja amer. akcij, film NEVARNA MISIJA ob 16. in 18. ur, amer. trda erot. NEUTRUDNI LJUBIMEC ob 20. ur 10. maja amer. fant. film VRNITEV V PRIHODNOST II. ob 18. in 20. ur

ŽELEZAR 4. maja prem. amer. kom. GLEJ NO, KDO GOVORI ob 18. in 20. ur 5. maja amer. barv. kom. GLEJ NO, KDO GOVORI ob 17. in 19. ur, prem. amer. barv. trde erot. ROŽNATI SEKS ob 21. ur 6. maja prem. amer. jug. ris. ČAROVNIKOV KLOBUK ob 15. ur, amer. barv. kom. GLEJ NO, KDO GOVORI ob 17. in 19. ur, amer. trda erot. ROŽNATI SEKS ob 21. ur 7. maja amer. akcij, film NO-

ČNI SKOK ob 18. in 20. ur 8. maja prem. amer. kom. Ni kinopredstavlj. 9. maja prem. amer. fant. film VRNITEV V PRIHODNOST II. ob 18. in 20. ur 10. maja amer. barv. kom. DRAGA, POMANJŠAL SEM OTROKE ob 18. in 20. ur

KOMENDA 4. maja amer. barv. srlj. MUHA II. ob 20. ur ČEŠNJICA 4. maja amer. akcij. film NOČNI SKOK ob 20. ur LAZE 4. maja amer. barv. thrill. BESNILO ob 19. ur DUPLICA 5. maja prem. amer. fant. film VRNITEV V PRIHODNOST II. ob 17. in 19. ur, prem. amer. barv. trde erot. ROŽNATI SEKS ob 21. ur 6. maja prem. amer. akcij. film VRNITEV V PRIHODNOST II. ob 17. in 19. ur, amer. trda erot. DESERT S SMETANO ob 21. ur

9. maja prem. amer. kom. DRAGA, POMANJŠAL SEM OTROKE ob 18. in 20. ur 10. maja amer. barv. kom. DRAGA, POMANJŠAL SEM OTROKE ob 18. in 20. ur

TRŽIČ 5. maja prem. amer. barv. thrill. MORJE LJUBEZNI ob 17. in 19. ur, amer. trda erot. DETEKTIVKA Z BEVERLY HILLS ob 21. ur 6. maja amer. akcij. film NEVARNA MISIJA ob 17. in 19. ur, amer. trda erot. DESERT S SMETANO ob 21. ur DOVJE 6. maja amer. barv. srlj. MUHA II. ob 19.30. ur

ŠKOFJA LOKA 4. maja amer. trda erot. OSVOBODITVE MISTY BEETHOVEN ob 20. ur 6. maja amer. kom. ZAPOSLENDE DEKLE ob 18. in 20. ur 8. maja amer. barv. kom. ZAPOSLENDE DEKLE ob 18. in 20. ur 8. maja angl. mlad. film IGRA Z BIKOM ob 20. ur 9. maja angl. mlad. film IGRA Z BIKOM ob 18. in 20. ur

10. maja amer. horror STRAŠNE SANJE V ULICI BRETOV ob 20. ur

POLJANE

4. maja hongkon. film V TIGROVEM GNEZDU ob 19. ur 6. maja amer. akcij. film MORILSKA IGRA ob 18. ur

ŽELEZNIKI

4. maja amer. kom. ZAPOSLENDE DEKLE ob 18. in 20. ur 6. maja hongkon. film ZMAJ V BRUCE LEE ob 18. ur, amer. pust. NEVIDNI UBIJALEC ob 20. ur 6. maja amer. zab. film DRAGNET ob 20. ur 8. maja amer. zab. film MORILSKA IGRA ob 20. ur

RADOVLJICA

4. maja amer. zab. film HARI IN HENDERSONOV ob 20. ur 5. maja amer. pust. film POREČNA LADY ob 20. ur 6. maja angl. glasb. mlad. film NOČNI SKOK ob 20. ur

film HARI IN HENDERSON ob 20. ur 9. maja amer. pust. POREČNA LADY ob 20. ur

BLED

4. maja hongkon. karate ZMAJeva IGRA SMRTI II. ob 20. ur 5. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI II. ob 20. ur 6. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI II. ob 20. ur 7. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI II. ob 20. ur 8. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI II. ob 20. ur 9. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI II. ob 20. ur 10. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI II. ob 20. ur

BOHINJ

5. maja hongkon. karate ZMAJ BRUCE LEE ob 20. ur 6. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur, hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 7. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 8. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 9. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 10. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 11. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 12. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 13. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 14. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 15. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 16. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 17. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 18. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 19. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 20. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 21. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 22. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 23. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 24. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 25. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 26. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 27. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 28. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 29. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 30. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 31. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 32. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 33. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 34. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 35. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 36. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 37. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 38. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 39. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 40. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 41. maja hongkon. karate film ZMAJeva IGRA SMRTI I. ob 20. ur 42.

TV SPORED

PETEK

4. maja

- 8.25 Spored za otroke in mlade
9.30 Bill Oddie v raju, angleška poljudnoznanstvena serija
10.25 Bluebell, ponovitev nadaljevanke
15.25 Svet na zaselku
15.55 Žarišče, ponovitev
16.30 TV dnevnik
17.45 Nekaj novega, nekaj starega, glasbena oddaja
18.15 Spored za otroke in mlade
19.30 TV dnevnik
19.58 Zrcalo tedna
20.20 Bajke na Slovenskem, dokumentarna serija
20.55 J. le Carre: Smileyjevi ljudje, nadaljevanke
21.50 TV dnevnik 3
22.15 Ex libris: Zgodbe o rožah
22.55 Mesto v oblasti, angleški film
0.55 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 15.00 Evrosong
17.00 »Making news«, angleška nanizanka
17.50 Regionalni programi TV Ljubljana - Studio Maribor
19.00 Domaci ansambl
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 I '90, oddaja pred SP v nogometu
21.00 Koncert simfonikov RTV Ljubljana
21.50 Skupščinska kronika
22.20 Evrosong, oddaja TV Zagreb
23.20 Satelitski programi

SOBOTA

5. maja

- 8.50 Video strani
9.00 Spored za otroke in mlade
9.10 Lonček kuhanj
10.35 Ovčar Hobo
11.00 Periskop
11.55 Zgodbe iz školice

NEDELJA

6. maja

- 8.25 Video strani
8.35 Otoška matineja
9.30 Poltrona expres, španska nadaljevanke
10.10 Greh, ponovitev nadaljevanke
10.55 Alo, alo, humoristična serija

- 12.25 Koroška poje, 1. oddaja
14.30 Pesem upora, francoska glasbena oddaja
15.25 I '90, oddaja pred SP v nogometu, ponovitev
15.55 Žarišče, ponovitev
16.30 TV dnevnik
17.05 Davy Crockett in rečni piri, ameriški film
18.30 Vaš zelenjavni vrt, izobraževalna serija
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 Zadnjih šest
21.00 Zagreb: Pesem Evrovizije '90, prenos
23.45 TV dnevnik
0.05 Greh, ameriška nadaljevanke
1.00 Jutranji napovedovalec, kanadski film
2.40 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 13.00 Evrosong, oddaja TV Zagreb
14.00 »Making news«, angleška nanizanka
15.00 Revija najboljših s svetovnega prvenstva v umetnostrem drsanju, posnetek iz Halifaxa
16.00 Atene: EP v gimnastiki (ž), prenos
19.45 Danes skupaj, oddaja TV Zagreb
19.30 TV dnevnik
20.10 Zadnji udari, ameriški film
21.50 Rezervirani čas
23.30 Satelitski programi — poskusni prenos

PONEDELJEK

7. maja

- 8.55 Prenos iz skupščine RS
9.00 Spored za otroke in mlade
15.35 Sova
16.20 EP, video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Mozaik, ponovitev, Zdravo
18.10 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Človek, ki je vedel, kje je sever in kje je jug, drama TV SA
21.10 Parlament je odprt
22.55 TV dnevnik
23.15 Operne zgodbe
0.10 Sova Skupaj na sledi, angleška nadaljevanke

2. program TV Ljubljana

- 16.30 Satelitski programi — poskusni prenos
19.00 Sedem stoletij kulture Frančiškanov, 1. del izobraževalne oddaje
19.30 TV dnevnik
20.00 Osmi dan
20.40 Po sledeh napredka

- 11.25 Cez tri gore: Kvartet bratov Smrtnik in obirska ženski oktet
11.55 Kmetijska oddaja
12.55 Naša pesem '90, posnetek iz Maribora
14.10 Formula 1, francoska nadaljevanke
14.55 Kolo sreče
16.30 TV dnevnik
16.40 Poslovne informacije
16.45 Visoka Sierra, ameriški film
18.20 Skupina Stop, zabavno-glasbena oddaja TV Zagreb
18.50 Risanka
19.00 TV mernik
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Balkan ekspres, igrana serija
21.00 Zdravo
22.15 TV dnevnik
22.35 Sova Skupaj na sledi, angleška nanizanka

TOREK

8. maja

- 9.00 Mozaik, ponovitev
9.00 Spored za otroke
9.30 Šolska TV
10.25 Nemščina, 9. lekcija
10.55 Sedma steza, oddaja o športu
11.10 Mozaik, ponovitev
15.00 Nemščina, 9. lekcija, ponovitev
15.30 Sova, Skupaj na sledi
16.30 TV dnevnik
16.45 Spored za otroke in mlade
17.50 Lonček, kuhanj
17.55 Ex libris
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Moja poslednja sanja, francoska nadaljevanke
21.00 Lepo je biti muzikant, preditev ob 60.-letnici Slavka Avsenika, posnetek
22.40 TV dnevnik
23.00 Sova Skupaj na sledi, angleška nadaljevanke

2. program TV Ljubljana

- 16.30 Satelitski programi
18.10 Svet športa
19.00 Slovenska ljudska glasbila
19.30 TV dnevnik
20.00 Žrebanje lota
20.35 Odprto prvenstvo v tenisu, reportaža iz Domžal
20.50 Umetniški večer Šoah (Uničenje), francoski dokumentarni film, 1. del

SREDA

9. maja

- 9.00 Spored za otroke in mlade
9.30 Nana mlača opica
9.10 TV mozaik
15.00 Žarišče, ponovitev
15.30 Skupaj na sledi, angleška nadaljevanke, ponovitev
16.30 TV Dnevnik 1
16.40 Poslovne informacije
16.45 Mozaik, ponovitev
18.10 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Človek, ki je vedel, kje je sever in kje je jug, drama TV SA
21.10 Parlament je odprt
22.55 TV dnevnik
23.15 Operne zgodbe
0.10 Sova Skupaj na sledi, angleška nadaljevanke

2. program TV Ljubljana

- 16.30 Satelitski programi
18.30 Mostovi

- 19.00 Vaš zelenjavni vrt, izobraževalna serija
19.30 TV dnevnik

- 20.05 Goteborg: Finale PPZ v nogometu
Sampodria: Anderlecht, prenos
22.15 Tek prijateljstva
22.35 Odprto prvenstvo Slovenije v tenisu, reportaža iz Domžal
22.45 Svet poroča

ČETRTEK

10. maja

- 8.50 Video strani
9.00 Spored za otroke in mlade
9.30 Šolska TV
10.25 Nemščina, 9. lekcija, ponovitev
15.30 Sova, Skupaj na sledi, angleška nadaljevanke, ponovitev
16.30 TV dnevnik
16.45 TV mozaik
18.25 Spored za otroke in mlade
Ovčar Hobo, ameriška nanizanka
19.00 Risanka
19.12 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 E. Waugh: Vnovič v Bridesheadu, angleška nadaljevanke
21.10 Tednik

- 22.15 TV dnevnik
22.35 Christophorus, slovenski film
0.00 Video strani

2. program TV Ljubljana

- 16.00 Satelitski programi
17.00 Regionalni programi TV Ljubljana - Studio Ljubljana
19.00 'Alo, 'alo, angleška humoristična serija
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Bill Oddie v raju, angl. dok. serija
20.55 Mali koncert
21.10 Albanska vas za zidovi, dokumentarna oddaja
21.45 Večerni gost: pogovor z Janezom Bizjakom
22.25 Odprto prvenstvo Slovenije v tenisu, reportaža iz Domžal
17.20 Izobraževalni program
17.50 Oddaja za otroke
18.20 Številke in črke
18.45 Znanstveni grafiti
19.15 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Žrebanje lota
20.05 Oto Alice, seriski film
21.10 Signali, kontaktni magazin
22.40 TV dnevnik
23.00 Šport danes
23.05 Noč z vami
Ognjena polja
1.05 Poročila

GKZ TEMELJNA ZADRUŽNA ORGANIZACIJA CERKLJE

Cenjene kupce obveščamo, da imamo na zalogi poleg reprodukcijskega materiala za kmetijstvo tudi gradbeni material in premog po naslednjih cenah:

	s prom. davkom	brez prom. davka
MODULARNI BLOK	8,50	6,72
ZIDAK	3,22	2,54
POROLIT 12 cm	11,23	8,87
POROLIT 8 cm	8,66	6,84
POROLIT 6 cm	9,22	7,28
SALONIT PLOŠČE 8 valne	81,60	59,80
SALONIT PLOŠČE 6 valne 900	46,10	33,80
SALONIT PLOŠČE 6 valne 1250	89,00	65,20
BOBROVEC	7,16	5,66
STREŠNIK Dravograd sil	7,72	5,65
STREŠNIK Dravograd rdeč	9,92	7,26
ARMATURNE MREŽE 10 x 6	804,00	589,00
ARMATURNE MREŽE 8 x 5	500,70	366,80
ARMATURNE MREŽE 4,2 x 4,2	187,60	137,40
CEMENT	1,51/kg	1,10
PREMOG Trbovlje kosi	1.050,00/t	—
PREMOG Trbovlje kocke	1.034,00/t	—

Gradbeni material prodajamo tudi članom Stanovanjskih zadrug na naročilnice brez prometnega davka. Za večje količine nudimo posebni popust.

SREDNJA TEKSTILNA OBUTVENA IN GUMARSKA ŠOLA KRANJ P.O.

ŠESTI KROZ
Cesta Štence Zagorja 33
Tel. (061) 22-666
poltn predst. 93

Odbor za delovna razmerja in varstvo pri delu Srednje tehnike, obutvene in gumarske šole Kranj razpisuje za šolsko leto 1990/91 naslednja dela in naloge

- za nedoločen čas
- POUČEVANJE PRAKTIČNEGA POUKA V KONFEKCIJSKEM PROGRAMU - 4 učitelji**
- za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dočasu)
- POUČEVANJE KEMIJE - 1 učitelji.**

Nastop dela 1. 9. 1990.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh.



alples
industrija
pohištva

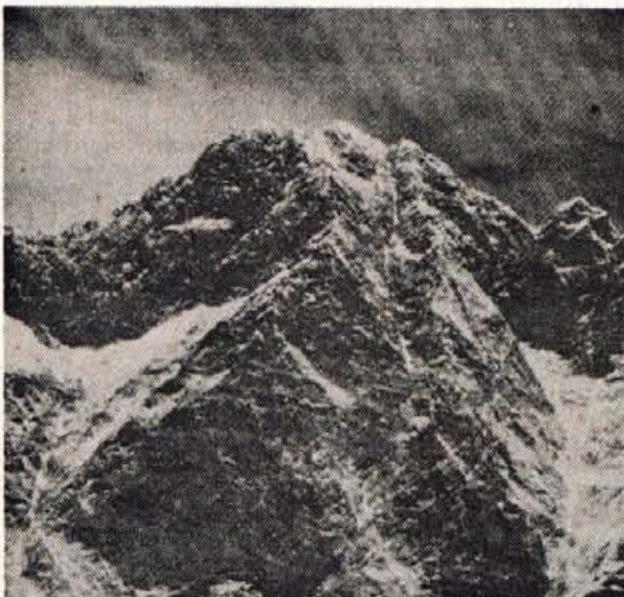
Železniki
telefon:
064/67-121
66-155

V salonu pohištva v Železnikih imamo razstavljeni: samsko sobo TAMAR v naravnih smrekovih izvedbi, predsobe in dnevne sobe iz programa AL v izvedbi hrast in jesen, TV in video omarice ELITE, klubske mize ADA in karnise BETA

PRI NAKUPU POHIŠTVA VAM NUDIMO 15 % POPUST.

Omenjeno pohištvo si lahko ogledate tudi v drugih trgovinah s pohištvo

PREPRIČAJTE SE O NAŠI ZARES KONKURENČNI PONUDBI!



ALPINISTIČNI PROBLEM ZA LETO 2000 REŠIL TOMO ČESEN - Južna stena 8516 m visoke himalajske gore Lotse skriva mnoge poskuse vzponov, ki so se v preteklosti vselej končali neuspešno. V sedemdesetih letih je sloviti alpinist Reinhold Messner s Cassinovo odpravo odnehal že v vznosju te stene in jo označil kot problem za leto 2000. Jugoslovanska odprava, ki jo je vodil Aleš Kunaver, je leta 1981 dosegla višino 8200 m in zatem izstopila na zahodni greben, od koder se je morala vrniti. Nekaj let za njimi so Poljaki poskušali z vzponom v desnem delu stene, obenem pa sta naša smer poskušala spiezati v alpskem stilu francoskega alpinista, ki sta prišla 7500 m visoko. Zatem se je zvrstilo še nekaj poljskih odprav, ki so se vse končale pri dobrih 8000 metrih. Lani se je Tirolec Messner vrnil v steno z mednarodno odpravo, a tudi ta ni uspela. Jeseni je prišel s svojo odpravo slavni Poljak Kukuczka, ki se je smrtno ponesrečil na višini 8300 m. Sledil je še vzpon Franca Profta in Španca Lucasa leta 1990 zimo do višine nekaj več kot 7200 m. Kranjski alpinist Tomo Česen je v steno vstopil 22. aprila in vrh dosegel po treh bivkah 24. aprila 1990 v zgodnjih urah. Samostojni vzpon v alpskem stilu prek stene, ki je že dolgo veljala za največji alpinistični problem v Himalaji, je gotovo postavil Toma Česna za prvega alpinista naše dobe.

S. Saje

Nogomet

Nadaljuje se prvenstvo v OČL-zahod. Tokrat se bodo gorenjski klubi pomerili med seboj. V nedeljo ob 17. uri gostuje v Britofu Naklo, na Jesenicah pa Triglav. V slovenski mladinski ligi igralci Save gostujejo v Izoli, Britof v Titovem Velenju, mladinci Triglava pa v področni ligi igrajo v Trbovljah. V gorenjski ligi so v soboto ob 17. uri na sporednu naslednja srečanja: Tržič : Lesce, LTH : Bohinj, Primskovo : Alpina, Sava : Bitnje, Visoko : Mavčiče, Alples : Zarica ter v B ligi Bled : Podbrezje, Velesovo : Polet, Britof B : Podgorje, Kondor : Grintavec, Kokrica : Trboje. Kadeti igrajo v soboto ob 10. uri, pionirji pa ob 15.30, mladinci pa v nedeljo ob 9.30.

Dane Jošt

Motokros

Tržič, aprila - Organizatorji znanih motokros tekmovanj v Tržiču, člani AMD Tržič, ki jih vodi predsednik Janez Plajbas, so se po nedavnom sestanku mednarodne motociklistične organizacije FIM zelo razveselili novice, da so tržičkim organizatorjem zaupali izvedbo dirke za evropsko prvenstvo v motokrosu v redu motorjev do 125 ccm za tekmovalce stare do 21 let. Dirka bo 16. junija prihodnje leto, do takrat pa naj bi Tržičani tudi nanovo uredili tekmovalno progno in ponovno dobili licenco zanjo.

Janez Kikel

Avto rally

Na prvi dirki za državno prvenstvo v avto rallyju, ki se je odvijala v Opatiji in okolicu, sta v kategoriji do 1150 ccm skupina "N" nastopila tudi Škofjeločana voznič Oblak in sovoznik Prosen, člana AMD Donit Olimpije. Osvojila sta odlično drugo mesto in sicer z avtomobilom Avtobianchi A 112.

Matevž Jenkole

Kasaška dirka

Na hipodromu v Komendi bo v nedeljo, 6. maja, velika kasaška dirka. Na sporednu je sedem kasaških točk, nastopili pa bodo najboljši konji iz Slovenije in Hrvaške. Prireditev se bo začela ob 15. uri.

V. S.

Hitropotezno šahovsko prvenstvo

Tržič, 3. maja - Šahovsko društvo Tržič vabi vse šahiste na gorenjsko hitropotezno posamično prvenstvo, ki bo v Tržiču 6. maja, s pričetkom ob 9. uri. Prvenstvo bo v gasilskem domu, Bracičeva 6. Prvi trije tekmovalci bodo prejeli pokale, poseben pokal pa čaka tudi najboljšega uvrščenega tekmovalca od druge kategorije navzdol (nižjekategorornika). Pristopnilna je 10 din, vsak igralec pa naj s seboj prinese tudi šahovsko uro. Igralo se bo po švicarskem sistemu, devet kol, pari pa se določajo z računalnikom. Vsi šahisti ste lepo vabljeni.

V. S.

ureja JOŽE KOŠNJEK

Na prvomajski regati zbrani vsi naši najboljši

Dobro pripravljeni na novo sezono

Bled, 29. aprila - Na tradicionalni veslaški regati na Bledu so se letos zbrali vsi najboljši jugoslovanski tekmovalci in tekmovalke. Z medsebojnimi obračuni so dokazali, da bo hud boj za nastope na svetovnem prvenstvu.

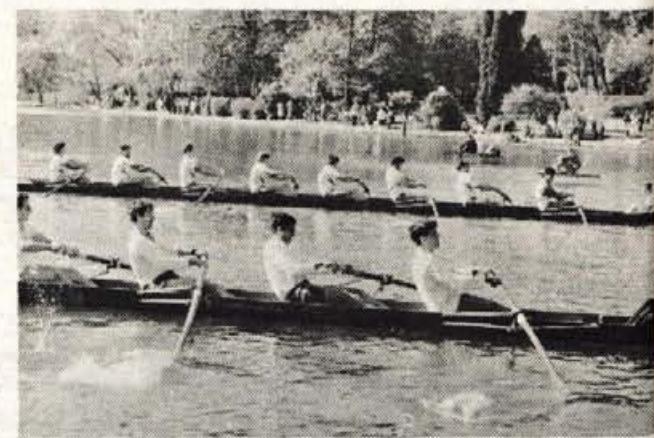
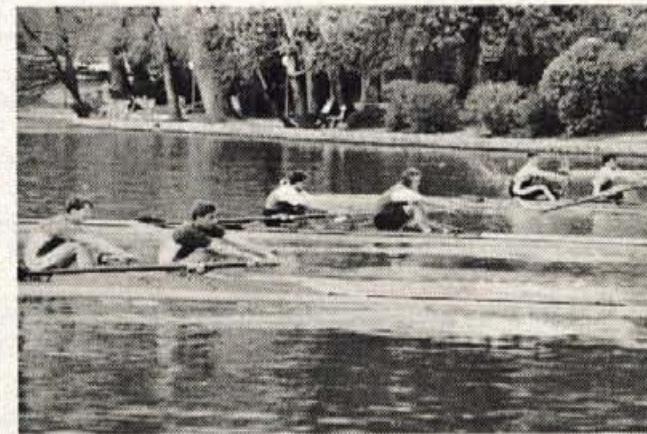
Tradicionalna blejska veslaška regata je dokazala, da so se naši reprezentantje minulo zimo dobro pripravljali na sezono in da so veslači Bleda med slovenskimi še vedno razred zase.

Svojo premoč med mladinci sta v dvojcu brez krmara potrdila Iztok Čop in Denis Žvegelj, mladinska svetovna prvakova iz Szegeda. Tudi Primož Markovič in četverec s krmarem beografskega Partizana so dokazali, da si na letošnjem svetovnem prvenstvu na jezeru

Augubelette v Savoiji, lahko obetamo dobril rezultatov.

Obračun kandidatov za nastop na letošnjem svetovnem prvenstvu v Tasmaniji je pokazal, da so naši reprezentantje dobro delali in da je med njimi precej tekmovalne konkurenčne. Napeta je bila tekma dvojcev brez krmara, kjer sta bila na koncu najboljša Bojan Prešeren in Sadik Mujkić, ki sta dokazala, da sta ta čas naša najboljša posadka.

Na Bledu je zasedalo tudi predsedstvo in konferanca ve-



slaške zvezze Jugoslavije. Med drugim so izbrali tudi novega predsednika - Milorada Stanulova.

Nekateri najzanimivejši rezultati:

Sobotni rezultati: mladinci: - enoječ - 1. Markovič (Bled) 7:32,27 - dvojec brez krmara - 1. Bled 1:6:59,38, 2. Partizan 7:22,99 - dvojec s krmarem 1. Partizan 7:22,63 člani: - dvojni dvojec - 1. Iktus 6:46,15 - četverec brez krmara - 1. Bled-Jadranski 6:32,14, 2. Croatia 6:26,81, 3. Marnar 6:50,17 - osmerek - 1. Bled 6:10,35, 2. Gusal 6:23,49

V. Stanovnik
slike: G. Šink

Šešir pokrovitelj škofjeloških rokometašev

V štirih letih na vrh

Škofja Loka, 25. aprila - Naša podjetja, klub težkemu gospodarskemu položaju, še vedno sodelujejo s športniki in športnimi klubmi. Po eni strani je to pomoč športnikom, po drugi pa tudi reklama za njihove izdelke.



Škofjeloški Šešir je ena tistih tovarn, ki je znana širom sveta in ne le pri nas, saj večino svojih izdelkov izvaja. Prav te dni pa so se odločili in podpisali štiriletno pogodbo z rokometnim klubom, s katerim so sodelovali v zadnjem času. Kot je povedal član predsedstva RK Šešir, Brane Celar so škofjeloški rokometaši na seznamih članske reprezentance Slovenije, kadetskih in mladinskih vrst Slovenije in mladinske reprezentance Jugoslavije. Tako članske, kot mladinska in kadetska vrsta sodijo v vrh slovenskega rokometa. Ker je prav rokomet med najpopularnejšimi športi v občini, so si v klubu zastavili vrsto ciljev, ki jih bodo uresničevali od najmlajših rokometašev v osnovnih šolah, do članskih vrst. "V naslednjih štirih letih naj bi naša članska ekipa prišla do prvega mesta v slovenski ligi. To je naš cilj in mislim, da ga bomo z dobrim delom lahko izpolnili," je tudi povedal Brane Celar.

V. Stanovnik
slike: G. Šink

Od tekme do tekme

Vaterpolo - Kranjski vaterpolisti so igrali v Bečeju, kjer so z domačo ekipo izgubili z rezultatom 23 : 6 (5 : 2, 3 : 3, 7 : 1, 8 : 0). Vaterpolisti Triglava so bili v prvih dveh četrtinah precej enakopravnici tekmcem, v drugem delu tekme pa so popustili in ekipa Bečeja je zasluzeno slavilo visoko zmago. V soboto, 5. maja, Triglav ob 17. uri v letnem bazenu v Kranju gosti ekipo Kotorja.

Rokomet - V II. zvezni rokometni ligi za ženske so igralke Kranjadoma gostile ekipo Akademca in zmagale z rezultatom 35 : 26 (18 : 12). Kranjanke so

V. S.

Rokometni turnir v Ravensburgu

Konec aprila se je kadetska ekipa RK Šešir udeležila mednarodnega rokometnega turnirja v Ravensburgu v ZRN. Na turnirju je nastopalo 24 ekip iz petih držav, škofjeloški rokometni so pa se uvrstili na deseto mesto, kar je njihova najboljša uvrstitev. Ekipo je vodil Stane Vrbinc.

V. S.



Maraton Dražgoše - Minuli prazniki so bili tudi v znamenju kolossalnega maratona v Italiji, kjer so ekipo osvojili osmo mesto. Na Gorenjskem pa so kolesarji v petek, 27. aprila, vozili na 14. kolossalnem maratonu Dražgoše, ki ga je organizirala kolesarska sekacija Športnega društva Kokrica. To nedeljo, 6. maja, pa bo na Bledu 19. tradicionalna mednarodna krožna kolesarska dirka v počitnici Dneva zmage.

V. S. - slike: G. Šink

Pohod na Blegoš

Gorenja vas, 3. maja - Planinsko društvo Gorenja vas organizira 14. spominsko rekreativni pohod na Blegoš. Pohod bo v nedeljo, 6. maja. Na Blegoš je moč priti iz Javorij preko Črnegaka, preko Hotavelj in Leskovice ter iz Zalega loga preko Potoka in Črnegaka. Na vrhu Blegoša bo vsak udeleženec prejel kontrolni listek, ki ga bo oddal na vpisem mestu na Črnenem kalu ali v Leskovici. Poti bodo dobro označene in zavarovane. Prevoz z avtobusom in osebnimi avtomobili je mogoč po Poljanski dolini do Javorij ali Leskovice, po Selški dolini pa do Zalega loga in do vasi Potok. Glede na število dosedanjih pohodov bodo udeleženci dobili izkaznice, značke ali plakete. Plakete (za deseti pohod) bodo pododeljivali ob koči na Blegošu, kjer bo ob 11. uri tudi priložnostna slovensost. Pohod bo ob vsakem vremenu, prireditelji pa opozarjajo na ustrezno opremo in oblačila.

V. S.

No, moje cene dame in spoštovani gospodje, smo se nagarali med prvomajskimi prazniki? Predvidevam namreč, da se vam vsem le ni ljubilo na prvomajsko smučanje v Francijo ali v obmorske hotele in da ste vseeno združili prijetno s krišnim: lepo vreme z miganjem na vrtičku, s pomladanskim pleskanjem in pospravljanjem po stanovanju. Nekaj časa je najbrž še ostalo, da ste pretegnili utrujene hrble in ude na kakšni terasi ali v naravi na prvomajskem družabnem sindikalnem srečanju.

Kakor se za naše novodobne razmere spodbobi, je bilo tudi pred prvomajskimi prazniki obilo tihih špekulacij: ali JE zdaj TO še sploh kakšen praznik ali NI? Sploh KAJ organizirati ali ne? Ne bo kakšnih provokacij? Kaj veš, kaj je novi politični metli sploh prav in kaj jo irritira? V takem obdobju, ko kaj vedo le najbolj posvečeni, ti pa so do izvršitve dejstva modro tiko, je vsaka stvar lahko politični fiasco in pogubna polomljaja. Ali tudi drugače: zdaj, v nekem čudnem vmesnem času, ko ne veš, v kakšni meri se bodo zares zavrgle stare navade, bi bilo, vzemimo, prav hecno, če bi kakšen na zunaj spoden in v soseski za silo ugleden, v srcu pa raho cinični gospodiči iz stanovanja izobesili vse zastave, s partijsko vred. In po ves dan »na full« navjal udarne in borbene. In bi po naselju ves dan odmevalo Hej, mašinca zagodi, zafrkantski neposredni analitik javnega mnenja pa bi v kopalkah na balkonu beležil odz-

TEMA TEDNA

GOSPODJE
Z ŽULJI

ve. Stavim, da bi ga četrtna neopredeljenih sostanovalcev proglašila za čudaka in bedaka, 75 odstotkov testiranih pa bi se po ves dan potihoma in prestrašeno trapiro v vprašanjem, KAJ, za vse na svetu, pa politično zdaj TO pomeni?

Zaradi praznega političnega prostora, v katerem zdaj lebdimo kot muhe in čakamo, kaj da bo, smo pred letošnjimi prvomajskimi prazniki slišali tako malo čestitk. Saj nekateri gospodje in gospode, ki pridejo v službo, kadar hočejo in oddidejo, kadar se jim zazdi, ne pogrešajo prvomajske čestitke; bi se pa dalo reči »lepe praznike vam želimo« vsaj tistim, ki za bedno plačo kljub Evropi ZDAJ še vedno pošteno garajo, na šitu in doma.

Očitno je, da se na hitro obglavit delavski praznik očitno

le ni dal. Kjer koli že so organizirali srečanja, so delavci, predvsem upokojenci, rade volje le prisli. Naj nas še tako mika meščanska Evropa, ta mična gospodična, še zmeraj in še dolgo bo treba pljuvati v lastne roke in se potiti za tekočim trakom - in še zmeraj in še dolgo bomo pri nas gospodje in gospose posebnega tipa: gospodje bodo imeli po prvomajskih prazniki od lopate in krampa žuljke na rokah, gospo pa se bodo utrujeno sesedale ob kupih nezlikanega perila. V Evropi pa že desetletja gospem še v trgovino ni treba, če nočejo: poklicajo špecerijo, poklicajo pralnico, poklicajo vrtnarje in čistilce oken, pa se družinsku proračunu komaj kaj pozna. Istovetiti miganje po zasvinjanju stanovanju z rekreacijo? Hvala lepa!

Ni dvoma, da bo zaradi naših zdravosilašev, ki so nam zavozili situacijo, preteklo še dosti Save, preden bodo naše dame nežnih belih ročic. Razen, če na hitro kaj scaramo. Za začetek je najmanj, kar pričakujemo od nove vlade vsaj to, da odločno zapre pipe pri odlivu denarja v federacijo. Če ste med prazniki kaj brali, ste lahko v Delu zasledili zares šokantni podatek, ki ga je Die Weltu posredoval Franjo Tuđman:

iz Hrvaške že od leta 1918 odteka več kot 8 odstotkov narodnega proizvoda, kar je dvakrat toliko, kot ga je katerakoli kolonialna sila jemala od svojih kolonij!

Na zdravje! In pogumno v nove delovne zmag!

D. Sedej

Taki smo

Planica - dolina odpadkov

Rateč, 3. maja - Javno vprašanje planškemu komiteju: koliko stane svetovno prvenstvo v Planici in kolikšen delež namenite za nujna očiščevalna dela? Davkopalčevalcem je prekipelo, saj planškemu komiteju po prireditvi Planica ni absolutno nič mar.

Bralec iz zgornjesavske doline nam je poslal ogorčeno pismo:

»Zelim, da ovekovečite lepoto Planice in skakalnic!

Skoraj mesec je že, odkar je minila uspeha prireditve Planice. Poglejte in poslikajte okolico skakalnic - sramota, ki ji ni para!

Po čiščenju, ki bo (?) izvedeno - najbrž le v bližini skakalnic - bodo ostali kipi smeti ob parkiriših, po strugi Nadide do zelenja v gozdu.

Bodite ekskluzivni in potrakte na prava vrata. Tekmovanje so izvedli v nemogočih razmerah z izrednimi stroški in rednimi plačili! Preverite in prepričajte se na licu mesta, v dolini »smeti - svetovnoznanih skakalnic!«

Preverili smo! Pod Ponce smo se odpeljali natanko 1. maja, ko je lepo sončno vreme privabilo v Planico in Tamar na tisoče obiskovalcev. Pripeljali so se z osebnimi avtomobili in številnimi izletniškimi avtobusi od blizu in da-



Smetsarski detalj iz »zasvinjane« Planice

pirnat v bližnjem grmičevju niti ne gorovim!

Naš bralec ima še kako prav! Tako, kot je danes v Planici, ni v najbolj zaniknem naselju, kjer bi stanovalci metali odpadke kar skozi okno! Planica postaja prava sramota in res se je treba vprašati, kaj vendarle mislimo pri planškem komiteju, saj se že leta in leta ponavlja enaka slika?

Marsikdo ima planškega

komiteja že vrh glave, ne nazadnje tudi domačini. Ratečani, ki naj bi po prireditvi očistili Planico. Planškemu komiteju, ki iz republiškega in občinskog proračuna črpa mastne denarje, da tudi v nemogočih razmerah organizira prireditve, po prvenstvu Planica absolutno nič mar.

Zato tovarišem v gospodom v planškem komiteju postavljamo javno vprašanje:

Zato, ker zadnjih nekaj let zupuščate Planico v trenutku, ko zadone zaključne planške fanfare in za seboj puščate nesprejemljivo in nedopustno zasvinjano planško naravo, vas v imenu ogorčene javnosti prosimo, da objavite VSE STROŠKE (specifikacijo) planške prireditve. Davkopalčevalce namreč izjemno zanima, koliko dobite iz republiškega in občinskog proračuna, koliko namreč vse to stane in kolikšen delež v celotnem strošku namenjate za nujna pospravljala in očiščevalna dela, ki naj bi normalno sledila?

Zato, ker gre denar za planško prireditve posredno iz žepov vseh davkopalčevalcev, pričakujemo čimprejšnji odgovor!

D. Sedej



Hokejski klub Jesenice prireja v Športni dvorani Podmežaklo na Jesenicah dne 18. maja ob 20. uri koncert ansambla bratov Avsenik. Sodelovali bodo pevci Jožica Kalšnik, Jožica Svete, Alfi Nipič ter Franc Košir in Tof. Predpredaja vstopnic bo vsak delovni dan od 7. maja dalje v blagajni Športnega društva Jesenice od 16. do 18. ure, rezervacije po telefonu 84-317. Vstopnina je za sedišča v parterju 45 dinarjev, za sedišča na tribuni 35 dinarjev in za stojisko 25 dinarjev.

Nagradno vprašanje

Tokrat spet postavljamo vprašanje za tiste, ki bi želeli dobiti vstopnice za Alpski večer, ki bo 12. maja na Bledu.

Vprašanje: Naštete vsaj dve skladbi Alpskega kvinteta, ki je organizator Alpskega večera na Bledu.

Odgovore pošljite najkasneje do srede, 9. maja, na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijade 1, 64000 Kranj. V sredo bomo izžrebali vse načrjence, jim vstopnice poslali po pošti, v petek pa objavili srečne dobitnike.

Kupon

Ime in priimek

Naslov

Odgovor

Mala anketa

Praznik dela ni politični praznik

Letošnji praznik dela, 1. maj, so povsod po Sloveniji proslavili s tradicionalnimi prvomajskimi shodi. Na Poljanah nad Jesenicami je v lepem sončnem vremenu družabno srečanje, ki so se ga udeležili številni Jesenčani, zgledno pripravil jesenški svet svobodnih sindikatov Slovenije.

Karol Ficko, železničarski upokojenec z Jesenic: »Šest let se že udeležujem prvomajskih srečanj na Poljanah in vedno mi je zelo všeč. Zberemo se stari prijatelji, se kaj pogovorimo. 1. maja naj ostane delavski praznik, praznik dela, saj delavci zares nekaj najam dajo in ga tudi radi praznujejo.«

Stane Torkar, upokojenec z Javornika: »Poljane nad Jesenicami so bile vedno »rdeče«, saj so tu delavci že pred vojno, ko je bilo prepovedano, praznovati 1. maj. Delavski praznik naj ostane kot praznik dela, njegova prava vsebinu se ne sme spremeniti. To ni politični praznik, kajti točno pred sto leti so delavci zahtevali zase več pravic, skrajšani delovni čas. Praznik sloni na delu in kot tak se bo tudi ohranil.«



Karol Ficko



Stane Torkar



Lojze Šega

Lojze Šega, upokojenec z Jesenic: »Letošnji stoti praznik dela pri nas praznjujemo v povsem spremenjenih razmerah, težkih socialnih in ekonomskih razmerah. Številni so brezposleni, številni delavci bodo še odpuščeni in vprašanje je, kaj bodo lahko dobili delo. Zdaj bo imel še kako pomembno vlogo sindikat, ko bo moral braniti delavske pravice. In tudi delavski praznik, 1. maj, ni brez pomena. Delavci ga še vedno praznujejo in po mojem mnenju ga bodo tudi praznovati.«

Berti Brun, upokojenec z Jesenic: »Tradicija se mora ohraniti, seveda na ravni, ki jo terjajo čas in nove razmere. Ne smejo pa se ponoviti stare socialne razlike, strankarska politika nikakor ne sme v podjetja. 1. maj je simbol delavskih pridobitev, praznik dela vseh, ki ustvarjajo. A v življenju ne smemo ostati na simboli ravni, temveč zagotoviti, da bo delavec resnično nekaj imel od svojega dela.«

urjeja DARIKNA SEDEJ

Še so dobre gostilne: penzion Triglav na Bledu

Na vrhu Triglava si srečen, v penzionu Triglav pa nadvse zadovoljen

Slavko Prpetič je že dvajset let v gostinstvu, zadnjih deset let kot šef strežbe v različnih hotelih po Sloveniji kot tudi drugod po Jugoslaviji. Gostinski poklic ima tako rekoč v »malem prstuc, kot pravimo in predobro ve, kaj si želi današnji gost, ko vstopi v restavracijo ali v hotel. Kosilo za štiri osebe samo 150 dinarjev, ciganska glasba in odlična ciganska kuhinja.

Bogatih gostinskih izkušenj ima Slavko dovolj, zamisli in ambicij tudi. Zato se je odločil, da poskusi na svoje, trdno odločen, da na vsak način uspe. Kakšnega »kafiča« ni maral, poiskal si je lokal, v katerevbi bi resnično lahko urenščil vse svoje ideje in želje ter stregel gostom, ki bi zadovoljni odhajali in se vedno znova vratali.



Slavko Prpetič, podjetnički gostilničar z Bleda

Odločil se je za nekdanji hotel Triglav blizu blejske železniške postaje. Hotel Triglav je imela v najemu neka srbska firma in ga ni prav doslej uporabljala in tudi ne obnavljala. Slavko Prpetič je hotel, staro in nekaj tako imenitno stavbo, ki jo dobro pomnijo vsi starejši



Iz restavracije penziona Triglav v neposredni bližini blejske železniške postaje je enkraten pogled na jezero.

na otok kot prav iz restavracije Triglava. Tisti, ki pridejo prvič, so naravnost navdušeni in dolgo strmijo z restavracijskih sedežev na romantični otok in na mirno gladino blejskega jezera. »Restavracija ima 140 sedežev, v nadstropju je 18 sob in 55 ležišč, poleg restavracije pa je še posebna soba za 25 gostov,« pravi gostilničar Slavko Prpetič. »Za začetek sem se odločil

moram privabiti goste in jih prepričati v kvalitetu naše hiše! Po mojem mnenju mora imeti Bled tudi takšno ponudbo za goste, ki bi se radi nekje ustavili, pa si ne morejo privoščiti dragih kosil. Kosilo za štiri osebe in za 150 dinarjev seveda ni skromno: je obilno in zelo dobro!«

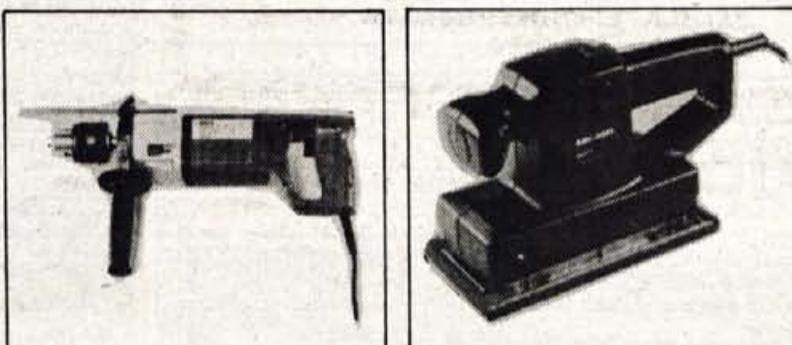
Naslednja posebnost penziona Triglav so ciganski večeri, z živo cigansko glasbo in cigan-

D. Sedej
Foto: Gorazd Šink



20 % DO 30 % ZNIŽANJE CEN V MERKURJEVIH PRODAJALNAH

ELEKTRIČNO ROČNO
ORODJE
ISKRA
BLACK & DECKER
PEČI FERROTERM
tip SKB in SKS



PROIZVODI: ELMA Črnuče
EMI Poljčane
SIJAJ Hrastnik

KVALITETNO ORODJE BELZER IZ UVOZA
TV APARATI GOLDSTAR
VIDOREKORDERJI GOLDSTAR IN TOSHIBA

MERKUR VAS VABI



AERODROM LJUBLJANA p.o.

Kadrovska služba

išče kandidate za opravljanje naslednjih del in nalog:
VODENJE SLUŽBE AVTOMATSKE OBDELAVE PODATKOV

Pogoji:

- računalniško - informativna, tehnična ali ekonomska usmeritev VII. stopnje zahtevnosti (računalniško-informatička smer)
- štiriletne delovne izkušnje pri podobnih delih in nalogah
- znanje angleškega ali nemškega jezika
- tečaji za uporabo računalnika z izpitom

Kandidatom omogočamo lasten razvoj in razvoj službe na področju AOP, samostojno delo in ustrezno stimulacijo.

Ponudbe pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: AERODROM LJUBLJANA, 64210 Brnik, kadrovska služba.

Ponudbi priložite dokazila o izpolnjevanju pogojev.

Spoštovani podjetniki!

Dovolite nam, da Vam pomagamo pri:

- ustanavljanju novih podjetij;
- oblikovanju statuta podjetij;
- vodenju in poslovanju, knjigovodskih in računovodskeh poslih, tehničnih in organizacijskih rešitvah;
- trženju Vaših idej in proizvodov;
- marketinških, managerskih in propagandnih odločitvah;
- analizah, zbirjanju in obdelovanju podatkov, graditvi informacijskih sistemov;
- oblikovanju celostne podobe Vašega podjetja in Vaših proizvodov;
- zaščiti Vašega znanja in izdelkov;
- posredniških, zastopniških in kooperacijskih poslih.

Vsek dan smo Vam na voljo od 7. do 9. in od 18. do 20. ure po tel. (064)27-388 ali od 13. do 16. ure po tel. (061)321-917.

Pokličite nas!

FREYA
Trženje idej
d.o.o., Kranj

64000 KRAJN
Ul. XXXI. divizije 7
61000 LJUBLJANA
Trubarjeva 55

MALI OGLASI

27-960
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

KIPERBUSCH štedilnik prodam.

Lesce, Na trati 9, ☎ 74-897 6592

Prodam TRAKTOR IMT 539, 400

ur. Strahinj 7, Naklo 6598

Prodam KOSILNICO — priključek

za motokultivator IMT 506. Golnica 1, Kokrica, Kranj 6492

Prodam kombinirani mizarski

STROJ Hobit, 5 operacij, nov, 30

odstotkov ceneje. ☎ 27-452 6610

Prodam barvni TV blaupunkt,

ekran 66, daljinsko upravljanje, cena 400 DEM. ☎ 58-009. popoldan

Ugodno prodam ročno KOSILNICO figaro in 5 kilogramsko ŠKRO-PILNICO za vrt. ☎ 34-973 6624

Prodam HI FI linijo s laserskim

GRAMOFONOM, vse še v garanciji. ☎ 27-995 6630

Prodam STRUŽNI avtomat steinhouser, fi 16 mm, KOMPRESOR

trudbenik, 250 litrov in pitlerjevo

REVOLVERICO. ☎ 64-378 ali

621-083 6646

SEJEM RABLJENIH VOZIL NA GORENJSKEM SEJMU V KRAJU vsako nedeljo od 7. - 13. ure

Prodam BULDOZER TG 75 C, letnik 1984, dobro ohranjen, cena 80.000,00 din ali menjam za kamion, kiper dolgi kason. ☎ 66-936

Prodam napajalno CISTERNO CPN 3200. Sumi, Stružev 20, Kranj 6652

Prodam ELEKROMOTOR 3 kW in 5,5 kW, 2880 obratov. Zg. Duplje 80 6482

Prodam molzni STROJ in POSNE-MALNIK mleka alfa-laval, samohodno KOSILNICO za gorske predele gutbrot, jedilni in semenski KROMPIR, prvič sajen. ☎ 49-297

Za polovično ceno prodam eno leto stari motorni žagi Jonseres 630, ter Husqvarna Tomos F-61. Ogled 7.5. Jovič, Blaževa 10, Škofja Loka

AUTO Ortner

Subaru

Lada

Alfa Romeo

VELIKA IZBIRA VOZIL

DELI IN DOD. OPREMA

SERVIS IN POPRAVLJA

BELJAK, PICCOSTR. 42

Tel.: 9943-4242-28494

Prodam TRAKTOR ZETOR 5245. Bizičevič Franc, Hotovlje 43 (ordinacija kovačstvo) 6708

Prodam gater žago. Burger, Hraše 11, Smlednik 6714

Prodam 2,3 t PESKA za teranovo iz Zreč. ☎ 57-980 6294

Prodam rabljeno KRITINO folc. Letališča 22, Voglje 6605

Prodam 250 kvad.m. TLAKOVCEV. Žeče, Šobčeva 21, Lesce 6614

Prodam 3 kubične m. PESKA za omet. Gregoričeva 12, Kranj črče 6615

Prodam 4 OKNA termo 120x140 in dvoje balkonskih VRAT 80x220, 30

odstotkov ceneje. Strahinj 67, Naklo 6665

Prodam rabljeno strešno OPEKO 1600 kosov. Mrvlje, Pestotnikova 6, Kranj - Kokrica 6695

Prodam rabljene salonitne plošče. ☎ 33-464 6697

Prodam lepe hrastove PLOHE. ☎ 49-232 6701

Smrekov opaž prodam, cena 93,00 din/kvad.m. ☎ 25-107 6702

ROLETE, žaluzije, lamele, zavese, harmonika vrata naročite ☎ 75-610. CENE KONKURENČNE!

POSESTI

Prodam zazidljivo PARCELO v Čirčah. ☎ 46-410 6623

Prodam bukova DRVA, dostava na dom. ☎ 66-259 6588

FIAT

UNO 45 IE FIRE od export 94.000,-

TIPO 1372 ccm od export 118.000,-

PANDA 4x4 FIRE SAMO EXPORT 93.000,-

Velika izbira mopedov in koles

PUCH, KTM, TOMOS, DERBI,

VESPA, APRILIA.

VILLACH/BELJAK, Peraustr. 18,

9943/4242-24882

Prodam SKLEDNIKE. Jošt, Stražnij 65, Naklo 660

Nujno potrebujem 25000 DEM d

narske protivrednosti za dobo 1 le

ta. ☎ 58-323 660

Prodam SENO. ☎ 42-639 6625

Prodam SENO. Srednja vas 14,

Golnik, ☎ 46-008 6635

Prodam KONTEJNER za smeti, ce

na 110,00 din. ☎ 39-405 6635

SKUPŠČINA OBČINE KRAJN

PREDSEDSTVO

OBVESTILO OBČANOM

V skladu z odlokom o pripravi dopolnitve in sprememb dolgoročnega in srednjoročnega plana občine Kranj, ki ga je Skupščina občine Kranj sprejela na seji dne 23. 11. 1988, je Izvršni svet Skupščine občine Kranj pripravil predlog sprememb in dopolnitve dolgoročnega plana občine Kranj za obdobje 1986-2000 in ga posreduje v obravnavo in sprejem zborom občinske skupščine. Spremembe in dopolnitve se nanašajo tudi na dopolnitev dolgoročnega plana s krajinsko zasnovno Kravca.

Kartografski del dolgoročnega plana in kartografska dokumentacija k temu planu sta od dne 3. 5. 1990 do dne 4. 6. 1990 razgrnjena v prostorih Upravnih organizacij za urbanistično načrtovanje občine Kranj.

Predsednik
IVAN TORKAR

SGP GRADBINEC
KRAJN n.s.o.l.o.
Nazorjeva 1

KRANJ p.o.

Objavlja razpis javne prodaje:

1. POSLOVNI PROSTOR v 1. nadstropju stolnice Titova 22, Jesenice

Izklicna cena 177.146,00 din za 15,57 m²

2. 2 vrstni garaži ob stolnici Titova 22, Jesenice za št. 1 je izklicna cena 47.800,00 din za št. 44 je izklicna cena 59.700,00 din

3. kletni poslovni prostor v stolnici Cirila Tavčarja 6, Jesenice izklicna cena 211.322,00 din za 42,30 m²

Javna prodaja bo v sredo, 9. maja 1990, ob 16. uri na izpostavi podjetja Titova 16, Jesenice, ko je potreben oddati prisne ponudbe v zaprtih kuvertah. Ogled prostorov je možen istega dne od 7. do 14. ure, varčno v višini 10 % pa je potreben položiti do pričetka javne prodaje v blagajni podjetja. Kupnino bo možno plačati do 20. maja 1990

PRIREDITVE

POZNANSTVA

Moški pevski zbor Ratitovec prireja koncert v soboto, 5. 5. ob 20. uri v kinodvorani na Češnjici. Gostje koncerta bodo tudi moški pevski zbor Zadružniki iz Bukovice. Vabileni! 6722

Sem še fant 40/187 zato si torej želim po tej poti SPOZNATI sebi primočrno dekle in ženo za skupno srečno življenje. En otrok ni oviran. Resne ponudbe pošljite na oglasni oddelek pod Šifra: Te besede niso zlagane 6654

OBVESTILA

Satelitska TV! Hitra dobava in montaža po najugodnejši ceni. ☎ 78-212 6461

Izdajem INSTALACIJE CENTRALNE KURJAVE in CISTERNE za kurilno olje. ☎ 79-820, zvečer

Andreju Jeriču in Ani prepovedujem prodajo mojega imetja. Jerič Antonija, Dvorje 26, Cerknje 6594

Nudim pokrit PROSTOR za shranjevanje počitniških prikolic. Šifra: MORJE 6633

Ugodno Prekrivanje in popravila strel, krovstvo. ☎ 34-688 6707

KMEČKI STROJ organizira v nedeljo 8. 6. od 9. do 12. ure SEJEM RAJBLJENE KMETIJSKE MEHANIČARJE. Vabimo prodajalce, da nam dostavijo rabljeno mehanizacijo, kupce pa vabimo v nakup. Informacije Guzelj Franc, Sv. Barbara 23, Šk. Loka, ☎ 622-575 6713

ROLETE, žaluzije, lamele, zavese, harmonika vrata naročite ☎ 75-610. CENE KONKURENČNE!



VELIKA IZBIRA
BLAGAJN
SHARP
TRIMMEL
BAHNHOFSTR. 55
CELOVEC

Zelo kvalitetni konjski GNOJ na prodaj. 23-890 6698
Prodam semenski in jedilni KROMPIR igor. Gorenja vas 39, Reteče 6674
GARAŽO v Škofji Loki, prodam. Arambašič Frančka, Novi svet 8, Škofja Loka 6678

ŽELEZNA KAPLA POCENI IN BREZ GNEČE (ČEZ JEZERSKO - 20 KM)

ZADRUGA MARKET

VSE POD ENO STREHO PO UGODNIH CENAH, PONUDBA MESECA: MILKA ČOKOLADA 5 X 100 g 34,90

LUSCHING

SPECIALIST ZA VSE ELEKTRO PROIZVODE. MAJSKA PONUDBA: SATELITSKE ANTENE, KOMPLET - EXPORT SAMO 8.000.-

LAMPRECHT

NADOMEŠNI DELI ZA POLJEDELJ. STROJE, BOSCH - ELEKTRIČNA ORODJA (MAKITA), V RAZPRODAJI: KOTNI BRUSILCI

SCHMIDMAIER

TRGOVINA Z ŽIVILI IN NAJRAZLIČNEJŠIMI POTREBŠČINAMI. V PONUDBI PRALNI PRAŠEK 4 kg. SAMO 69,90

URBAS

V CENTRU MODA S PRODUKTI ZVENEČIH ZNAK. — MÄSER - TRIUMPH - ADIDAS - HUMANIC -

Johann Dreier

POHŠTVO - TALNE OBLOGE - ZAVESE - TAPETE - ŽALUZJE - ELEKTRIČNE NAPRAVE - KUHINJE

SPAR MARKET

ŽIVILA • ČISTILA • OBLAČILA • ŽELEZNI PRODUKTI • VSE ZA ŠIVLJE NOGAVICE • STEKLENI IZDELKI. PONUBA MESECA: ANANAS V DOZI 1 kg SAMO 7,90

RENAULT

FRANZ ORASCH

• NADOMEŠNI DELI
• DODATNA OPREMA
• SERVIS IN POPRAVILA
• VELIKA IZBIRA VOZIL
IZ PONUDBE:
R 19 export samo od 107.900.-

Radsport FABJAN

VAŠ STROKOVNIJAK ŠTEVILKA 1 NA KOROŠKEM ZA KOLES A VSEH VRST IN KOLESARSKO OPREMO.

Prodam HAPPYLINE prinese 40.000 DEM v 60 dneh. Ne odlašajte in poklicite, rizikani. 37-677

Preznamem vsa gradbena dela na otoku Krku ali okolici. 6655 6678

Če ste lastnik telefona na območju Primskovje, Klanec in ga ne potrebujeve več, vam od kupim vašo telefonsko številko. 26-408 6690

Prodam SENO. Čemažar, Cesta JLA 41, Kranj (stara cesta Kokrica - Naklo) 6694

RAZNO PRODAM

Ugodno prodam nov otroški VOZIČEK iz uvoza. 38-689 6599

Prodam 3 KW termoakumulacijsko PEC in Z 750, starejši letnik, neregistriran, v voznem stanju. Marjan Rupar, Ravne 6, Tržič 6603



VIKTOR URANIC
ATELJE ZA BARVNO IN CRNOBELO FOTOGRAFIJO

Ohranite spomine na prijetne trenutke življenja, na otroštvo, mladost, družinske in osebne svečanosti, kakor tudi na slovo od Vaših dragih s fotografijami v črnobieli ali barvni tehniki.

PO ZELO UGODNIH CENAH!

Barvne fotografije za dokumente v dveh dneh 8 slik 100,00 din

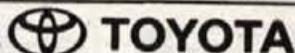
Barvne fotografije ekspress - doble takoj 2 ali 4 slike 100,00 din

Barvne fotografije z vaših filmov

9 X 13 dobite v dveh dneh po 3,50 din za sliko

Fotografiram v ateljeju, na domu ali kjerkoli na terenu

Se priporočam



ORTNER
• VELIKA IZBIRA VOZIL
• NADOMEŠNI DELI
• DODATNA OPREMA
• SERVIS IN POPRAVILA

MILANO TEL.: 0643-4242-4130
ZENTRUMFOTOSTRASSE 29

Ugodno prodam barvni IV, ekran 53, novo bambus GARNITURO in temno poslikano gorenjsko SKRNIJO. 58-031, po 20 ur 6612

Moško KOLO rog na 3 prestave in planinske ČEVLJE št. 43, prodam. Posavac 42, Podnart 6615

Prodam belo doljgo OBLEKO za prvo obhajilo, 6 vreč PERLITA in 12 vreč APNA. 40-206 6619

Prodam kombiniran otroški vozíček Roki za dvojčke. 621-409

Po ugodni ceni prodam globok otroški VOZIČEK tribuna, špotni VOZIČEK Ciciban Nova Gorica in AVTOSEDEŽ z varnostnim pasom. 37-848, po 16 ur 6647

Prodam športno KOLO senior, 10 prestav, SOTOR za 4 osebe s predpostorom. 51-740 6649

Prodam otroški VOZIČEK - ugodno. 25-718 6656

Prodam harmoniko - klavirsko Hohner Atlantic 4 N de lux, 120 basov in sintesiizer SIEAL Monopoter TROBENTO C - Selmer. 78-432 6696

STAN.OPREMA

Ugodno prodam sedežni KOT za dnevno sobo 340x240 in, črno bel El Niš. Dolinar, Pot na Močila 17, Krize, 57-760 6631

Prodam otroški razstavljivi POGRAD, star 2 leti. Cena ugodna. Ogled vsak dan. Kovačič, Cesta na Rupo 9, Kranj. 27-339 6667

**IZREDNA
PRILOŽNOST**
**1 x KRUPP
HIDRAVLICKO
KLADIVO HM800,
1300 KG naprodaj**
tel: 9943-4825-336
Fürstauer Günter
9843 Grosskrichheim

Prodam rabljeno kotno sedežno GARNITURO. Mirt, Župančičeva 16, Kranj 6673

40 odstotkov cene je prodam malo rabljene STOLE, kuhinjsko MIZO in klubsko MIZO. Potočnik, 66-105 6675

Razno rabljeno pohištvo ugodno prodam. Letence 2. Golnik 6698

Prodam stanovanjsko OPREMO za samsko sobo, kompletno ali po kosih, HLADILNIK in RADIATOR. 631-470, Kidričeva 4/a, Škofja Loka 6655

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam BMW 2002, garažiran, generalno obnovljena karoserija, motor letnik 1985. Ogled vsak dan in popoldne. Tolar, Hlebec 20/a, Lesce 6634

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam BMW 2002, garažiran, generalno obnovljena karoserija, motor letnik 1985. Ogled vsak dan in popoldne. Tolar, Hlebec 20/a, Lesce 6634

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam BMW 2002, garažiran, generalno obnovljena karoserija, motor letnik 1985. Ogled vsak dan in popoldne. Tolar, Hlebec 20/a, Lesce 6634

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Prodam JUGO koral 55, star 3 meseca. 79-032 6622

JUGO 45 A, letnik 1986, 1 registracija marec 1987, prodam. 69-686 6626

LADO nivo prodam ali dam v načem. Šifra: TEREN 6632

Praznična smuka na Krvavcu

Kravec, 1. maja - Naposled so s smuko pričeli tudi na Krvavcu. Pravo smuko so zaposleni pri RTC Kravec pričakovali domala celo zimo, dočakali pa tuk pred zaključkom. 22. aprila so pričeli z obratovanjem žičnic na Zvoh ter Njivic, prismučati pa se je dalo do Rozke. Gondola pa bo vozila vsako polno uro do 6. maja, ko bo uradno konec sezone. Trenutno je snega še do 30 cm, temperature pa so že pomladanske. Povprečno 1500 smučarjev dnevno je lahko poleg pomladanske smuke uživalo tudi ob lepem vremenu in za ta čas bogati gostinski ponudbi. Vsi, ki so te dni nudili "usluge" na Krvavcu, pa so še enkrat pokazali, da znajo delati in hočejo, le sneg bi potrebovali. Pričakujejo ga ponovno naslednjo sezono, "ponudili" pa naj bi ga tudi s topovi.

Fotoreportaža: GORAZD ŠINK



Središče pomladanske smučarije na Krvavcu. Čakalnih vrst ni bilo nikjer, ne za dvosedenčico proti Zvhu, ne pri gostincih. Vsi pa so bili zadovoljni.



Tudi na ramenih se je zanimivo smučati.



Poskrbeli so tudi za najmlajše, saj je delala tudi otroška vlečnica.



S traktorjem takole dovažajo sneg tja, kjer ga najprej zmanjka, nujno je potreben ob prečenju.



Najprej peš s smučmi v rokah, do prvega zavoja na snegu.

Zbor skupnosti borcev

Kranj, 4. maja - Domicilni odbor Gorenjskega vojnega področja s sedežem v Škofji Loki vabi na zbor skupnosti borcev Gorenjskega vojnega področja, Komand mest in Partizanskih straž. Zbor skupnosti bo v petek, 11. maja, ob 10. uri v veliki dvorani Domu JLA v Kranju, Nazorjeva ulica 3. Odbor vabi vse borke in borce, da se zbera udeležijo. Posebnih vabil odbor ne bo pošiljal.

Konkurenčna šola za voznike tudi v Kranju Do izpita v dobrem mesecu

Kranj, 3. maja - Potem ko je Združenje šoferjev in avtomehanikov Škofja Loka s pomočjo republike zvez z novim letom odprlo šolo za voznike v Škofji Loki, je veliko zanimanje Kranjanov zanj terjalo odprtje šole tudi v Kranju. Prostor je dobila v delavskem domu.

V pičilih treh mesecih je v novi škofjeloški avto šoli, ki se ponaša z naj sodobnejšimi učili, s kakovostnimi vozili opel corsa in golf, pridobilo vozniki izpit že okroglo sto kandidatov. Rekord šole oziroma njenega kandidata je izpit v 37 dneh.

Kot rečeno, je med kandidati veliko Kranjanov. Namesto da bi oni še naprej prihajali v Škofji Loko, se je avto šola približala njim in jim omogočila karseda racionalno izkorisčanje časa. Dvorana v delavskem domu, ki je sredi Kranja, v stičišču avtobusnih zvez, je temu samo v prid. V njej se bodo poleg tečajev za pridobitev vozniskoga dovoljenja A in B (prički se bo začel predvidoma sreda maja) odvijalo tudi izobraževanje za poklicne voznike.

H. Jelovčan

Delavsko izročilo in družabnost

Jošt, 1. maja - Tradicionalno srečanje kranjskih delavcev na Joštu je letos spet privabilo veliko ljudi. Namesto klasičnega slavlja so ob prazniku dela tod doživeli veselo družabno srečanje.



Vinko Hafner med kranjskimi sindikalisti

Že od jutra, ko je kranjska pihalna godba z budnico dvignila Kranjčane v sončni slovenski dan, so se proti Joštu odpravljale skupine hribovsko opravljenih izletnikov. Ob 11. uri se je namreč na vrhu začelo proslavljanje, ki pa letos ni bilo slovesno do pompoznosti, pač pa zlasti družabno. Z odra je kakih 3000 prvomajskih obiskovalcev Jošta pozdravil predsednik kranjskih sindikatov Jože Antonlin, z zborovskim nastopom, satirično recitacijo



Franc Oman

Rezka Kuralt



Adolf Sitar

Alojz Poljanšek

delavskega izročila, toda vse bolj se sprevrača v družabna srečanja. Meni je bilo bolj všeč poprej, ko je bilo praznično in slovesno.« Rezka Kuralt: »Prvikrat sem na Joštu in zelo lepo se mi zdi. Poslej bom prišla večkrat, če mi bodo le moči in volja dopuščali. Nisem prav zagrizen hribovec, v nasprotju s svojim možem, ki jo domala vsak dan mahne na Jakoba.«

Med gosti je bil tudi Vinko Hafner, častni občan Kranja in nekdanji sindikalni funkcionar, ki se vsako leto za praznik dela peš poda na Jošt. »Veseli me, da se je ob 1. maju zbralo toliko ljudi,« nam je dejal. »Tudi veliko mladih vidim in teh zagotovo ni nihče silil na proslavo. Ob prazniku dela se bodo ljudje tu še vedno srečevali in prišel bo čas, ko jih bo spet več kot letos.«

Med obiskovalci ni manjkalo niti »starih Joštarjev«, tistih, ki ne meneč se za vreme vsako nedeljo grizejo kolena v hrib. Med njimi je bil tudi Franc Oman: »Spoštujem izročilo delavskega praznika, zato sem tu. Privabila pa me je kot vselj tudi družina, saj se tu gori zbiramo sami najboljši ljudje. Tudi zdravje in rekreacija in nenazadnje topla jošarska peč so razlogi, da sem jo že navsezgodaj ubral sem gor. Prihajam vsako nedeljo, pa tudi med tednom občasno, v knjigo pa se že dolgo več ne vpisujem. Važnejše kot podvig je zdravje.«

D. Z. Žlebit



Križna gora, 1. maja - Številni Škofjeločani so se na praznik dela zbrali na tradicionalnem srečanju na Križni gori. Srečanje, ki ga je organiziral občinski svet SSS je bilo veselo, slavnostno govornik pa je bil Sandi Bartol. Podelili so tudi letosne občinske prvomajske nagrade, med drugim jo je prejelo podjetje Niko iz Železnikov. Slika: V. Stanovnik



Prvomajsko praznovanje se je v Tržiči občini začelo zjutraj z budnicami v mestu, na Ravnah, Bistrici, v Kovorju in v Križah. Nadaljevalo pa se je ob 11. uri na Brezjah pri Tržiču, kjer so pozdravili predsednice podelili srebrne znake Zveze svobodnih sindikatov in priznanja ter pokale najboljšim za rezultate na športnih tekmovanjih in igrah. A. Z.

**33 X
ALFA ROMEO 33 Nuova**

**7 milijonov din
35.000 x 200 din**

KONČNO ŽREBANJE 13. 5. 90

